

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2013-2014

6 NOVEMBRE 2013

Proposition de loi relative à l'internement de personnes

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. ANCIAUX

Art. 5

Dans cet article, apporter les modifications suivantes :

1°) dans le § 1er, remplacer les mots «une expertise psychiatrique médicolégale ou une expertise psychologique médicolégale» par les mots «une expertise psychiatrique et psychologique médicolégale»;

2°) dans le § 2, alinéa 1er, remplacer les mots «L'expertise psychiatrique ou psychologique médico-légale» par les mots «L'expertise psychiatrique et psychologique médico-légale»;

3°) dans le § 2, alinéa 1er, supprimer les mots «ou d'un psychologue légiste qui porte le titre de psychologue agréé et est enregistré à la Commission des psychologues».

Justification

Des faits criminels passibles d'un internement peuvent être induits par des causes tant psychiatriques que psychologiques. Il paraît dès lors impératif de recourir à chaque fois aux deux disciplines. Tel est également l'usage chez les personnes qui réalisent une expertise de manière correcte à l'heure actuelle. La

Voir:

Documents du Sénat:

5-2001 - 2012/2013:

N° 1 : Proposition de M. Anciaux et consorts.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2013-2014

6 NOVEMBER 2013

Wetsvoorstel betreffende de internering van personen

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 5

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen :

1°) in § 1 de woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek»;

2°) in § 2 de woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek»;

3°) in § 2 de woorden «of van een forensisch psycholoog die de erkende titel van psycholoog draagt en geregistreerd is bij de Psychologencommissie» doen vervallen.

Verantwoording

Criminelle feiten die tot internering leiden kunnen zowel psychiatrische als psychologische ontstaansgronden hebben, waardoor het imperatief lijkt steeds beide disciplines aan te spreken. Dit is ook de praktijk bij diegenen die een deskundigenonderzoek vandaag correct uitvoeren. De wettelijke bepaling ervan zou

Zie:

Stukken van de Senaat:

5-2001 - 2012/2013:

Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heer Anciaux c.s.

définition légale de celle-ci régulariserait en fait son fonctionnement actuel dans la pratique. Le présent amendement instaure donc une double obligation de rapport.

L'arrêté royal qui doit être pris en exécution de l'article 5, § 3, devra indiquer dans le modèle d'expertise quels actes devront être effectués respectivement par le psychiatre et le psychologue.

Par ailleurs, rien n'indique avec certitude qui est en droit d'assumer la direction et la responsabilité de l'expertise en question. Le Conseil national de l'Ordre des médecins estime qu'elle ne peut être réalisée que sous la direction d'un expert qui satisfait aux conditions prévues à l'article 2, § 1er, de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé. Le présent amendement répond à cette exigence, étant entendu que la profession de psychologue clinique sera probablement reconnue comme une profession médicale au sens de l'arrêté royal précité.

N° 2 DE M. ANCIAUX

Art. 6

Dans le § 1er de cet article, remplacer les mots «expertise psychiatrique ou psychologique» par les mots «expertise psychiatrique et psychologique».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

N° 3 DE M. ANCIAUX

Art. 7

Dans cet article, remplacer les mots «expertise psychiatrique ou psychologique» par les mots «expertise psychiatrique et psychologique».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

N° 4 DE M. ANCIAUX

Art. 9

Au § 2 de cet article, remplacer les mots «l'expertise psychiatrique médicolégale ou l'expertise psychologique médicolégale» par les mots «l'expertise psychiatrique et psychologique médicolégale».

eigenlijk de actuele werking in de praktijk regulariseren. Met dit amendement komt men dus tot een verplichte dubbele rapportage.

Het koninklijk besluit dat moet genomen worden in uitvoering van artikel 5, § 3, zal in het model van expertise moeten aanduiden welke verrichtingen door de psychiater en welke verrichtingen door de psycholoog moeten uitgevoerd worden.

Er bestaat daarnaast ook onduidelijkheid over wie de leiding en de verantwoordelijkheid mag nemen over dit onderzoek. De Nationale Raad van de Orde van geneesheren is van mening dat dit enkel kan gebeuren onder leiding van een deskundige die voldoet aan de voorwaarden welke zijn gesteld in artikel 2, § 1, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. Dit amendement geeft hier gevolg aan, met dien verstande dat klinische psychologen wellicht zullen erkend worden als een medisch beroep onder koninklijk besluit nr. 78.

Nr. 2 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 6

In § 1 de woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

Nr. 3 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7

De woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van Senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

Nr. 4 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 9

In de § 2 de woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

N° 5 DE M. ANCIAUX

Art. 33

À l'alinéa 2 de cet article, remplacer les mots « un examen psychiatrique ou psychologique médicolégal » par les mots « *un examen psychiatrique et psychologique médicolégal* ».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

N° 6 DE M. ANCIAUX

Art. 52

Au § 2 de cet article, remplacer les mots « examen psychiatrique ou psychologique » par les mots « *examen psychiatrique et psychologique* ».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

N° 7 DE M. ANCIAUX

Art. 67

Dans le § 3 de cet article, remplacer les mots « expertise psychiatrique ou psychologique » par les mots « *expertise psychiatrique et psychologique* ».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

Nr. 5 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 33

In het tweede lid de woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «*psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek*».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

Nr. 6 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 52

In § 2 de woorden «psychiatrisch of psychologisch onderzoek» vervangen door de woorden «*psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek*».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

Nr. 7 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 67

In § 3 de woorden «psychiatrisch of psychologisch onderzoek» vervangen door de woorden «*psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek*».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

N° 8 DE M. ANCIAUX

Art. 76

Dans le § 2 de cet article, remplacer les mots «expertise psychiatrique et/ou psychologique» par les mots «expertise psychiatrique et psychologique».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

N° 9 DE M. ANCIAUX

Art. 78

Dans cet article, remplacer les mots «l'expertise psychiatrique ou psychologique» par les mots «l'expertise psychiatrique et psychologique».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

N° 10 DE M. ANCIAUX

Art. 79

Dans le § 1er de cet article, remplacer les mots «expertise psychiatrique ou psychologique» par les mots «expertise psychiatrique et psychologique».

Justification

Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.

N° 11 DE M. ANCIAUX

Art. 80

Dans le § 1er de cet article, remplacer les mots «expertise psychiatrique ou psychologique» par les mots «expertise psychiatrique et psychologique».

Nr. 8 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 76

In § 2 de woorden «psychiatrisch en/of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

Nr. 9 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 78

De woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

Nr. 10 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 79

De woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.

Nr. 11 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 80

In § 1 de woorden «psychiatrisch of psychologisch deskundigenonderzoek» vervangen door de woorden «psychiatrisch-psychologisch deskundigenonderzoek».

Justification	Verantwoording	
<p>Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.</p>	<p>Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.</p>	
N° 12 DE M. ANCIAUX	Nr. 12 VAN DE HEER ANCIAUX	
Art. 100	Art. 100	
<p>Dans l'article 603bis proposé du Code d'instruction criminelle, remplacer les mots «expertise psychiatrique ou psychologique» par les mots «expertise psychiatrique et psychologique».</p>	<p>In het voorgestelde artikel 603bis de woorden «of psychologisch deskundigenonderzoek» worden vervangen door de woorden «en psychologisch deskundigenonderzoek».</p>	
<th style="text-align: center;">Justification</th> <th style="text-align: center;">Verantwoording</th>	Justification	Verantwoording
<p>Le présent amendement fait suite à l'amendement n° 1 de M. Bert Anciaux, qui vise à instaurer l'obligation de procéder à une double expertise psychiatrique et psychologique.</p>	<p>Dit amendement sluit aan bij het eerdere amendement nr. 1 van senator Bert Anciaux met als doelstelling een verplichte dubbele psychiatrisch-psychologisch rapportage in te voeren.</p>	
N° 13 DE M. ANCIAUX	Nr. 13 VAN DE HEER ANCIAUX	
Art. 3	Art. 3	
<p>Au 9º, supprimer les mots «dont l'application est laissée à la compétence discrétionnaire de la chambre de l'application des peines et».</p>	<p>In het 9º de woorden «aan de discretionaire bevoegdheid van de strafuitvoeringskamer wordt overgelaten en die» doen vervallen.</p>	
<th style="text-align: center;">Justification</th> <th style="text-align: center;">Verantwoording</th>	Justification	Verantwoording
<p>Ce passage est superflu (<i>cf. articles 55 et 56</i>).</p>	<p>Deze passage is overbodig, zie artikelen 55 en 56.</p>	
N° 14 DE M. ANCIAUX	Nr. 14 VAN DE HEER ANCIAUX	
Art. 35	Art. 35	
<p>Au dernier alinéa, remplacer les mots «Cette modalité d'exécution peut être assortie» par les mots «Ces modalités d'exécution peuvent être assorties».</p>	<p>In het laatste lid het woord «uitvoeringsmodaliteit» vervangen door het woord «strafuitvoeringsmaatregelen».</p>	
<th style="text-align: center;">Justification</th> <th style="text-align: center;">Verantwoording</th>	Justification	Verantwoording
<p>Il s'agit d'un pluriel.</p>	<p>Het gaat om een meervoud.</p>	
N° 15 DE M. ANCIAUX	Nr. 15 VAN DE HEER ANCIAUX	
Art. 38	Art. 38	
<p>Dans cet article, ajouter un alinéa 2 rédigé comme suit :</p>	<p>Dit artikel aanvullen met een tweede lid, lui-dende :</p>	

« Si l'interné fait l'objet d'une mesure de sûreté visée à l'article 17, ladite mesure de sûreté est, en cas de libération à l'essai, imposée d'office pour la durée du délai d'épreuve. »

Justification

Une telle mesure est importante en cas de signalement aux services de police, ainsi que dans le cadre du suivi et du contrôle opérés par la maison de justice et les établissements d'assistance. Il est question en l'espèce des conditions d'interdiction qui peuvent être imposées par une juridiction d'instruction ou de jugement aux auteurs de certains délits sexuels, donc lors de la décision d'internement. Ces conditions d'interdiction ne figurent actuellement que dans le jugement/arrêt initial, dont les services précités n'ont pas connaissance. Le présent amendement entend remédier à cette lacune.

N° 16 DE M. ANCIAUX

Art. 58

Dans le § 5 de cet article, remplacer les mots « à la chambre de l'application des peines ainsi qu'au service des Maisons de justice » par les mots « à l'assistant de justice ».

Justification

C'est toujours l'assistant de justice qui fait rapport au tribunal de l'application des peines sur la guidance ou sur le traitement, de sorte qu'une obligation de rapport parallèle est superflue. Cette obligation figure à l'article 62, § 4, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, mais elle s'avère superflue.

N° 17 DE M. ANCIAUX

Art. 59

Dans le § 3 de cet article, remplacer le mot « ordonnance » par le mot « décision ».

Justification

La décision ne fait l'objet d'aucune publicité.

« In geval de geïnterneerde het voorwerp uitmaakt van een veiligheidsmaatregel zoals beschreven in artikel 17 wordt deze veiligheidsmaatregel ambtshalve opgelegd bij een invrijheidstelling op proef voor de duur van de proeftermijn.

Verantwoording

Dit is van belang is bij seining naar politiediensten, en in het kader van de opvolging en controle door het justitiehuis en de hulpverleningsvoorzieningen. Het betreft de verbodsvoorwaarden die door een onderzoeks- of vonnisgerecht kunnen worden opgelegd bij plegers van bepaalde seksuele delicten, dus bij de interneringsuitspraak. Deze verbodsvoorwaarden staan nu enkel vermeld in het oorspronkelijke vonnis/arrêt en daar hebben de genoemde diensten geen weet van. Dit amendement wijzigt dit.

Nr. 16 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 58

In § 5 de woorden « aan de strafuitvoeringskamer, alsook aan de dienst Justitiehuizen » vervangen door de woorden « aan de justitieassistent ».

Verantwoording

Het is steeds de justitieassistent die over de begeleiding of behandeling rapporteert aan de SURB en een parallelle rapportage is overbodig. Dit is zo overgenomen uit de wet van 17 mei 2006 externe rechtspositie veroordeelden, i.c. art. 62 § 4, 2e lid, maar blijkt overbodig.

Nr. 17 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 59

In § 3 de het woord « beschikking » vervangen door het woord « beslissing ».

Verantwoording

Er is hier geen openbaarheid

N° 18 DE M. ANCIAUX

Art. 112

Dans cet article, remplacer les mots «, de la libération à l'essai» par les mots «ou de la libération à l'essai».

N° 19 DE M. ANCIAUX

Art. 3

Dans cet article, remplacer le 3° par ce qui suit :

«3° le médecin en chef: le médecin psychiatre en chef ou son remplaçant dans un établissement visé au 4°, c) ou au 4°, d);».

Justification

Il s'agit d'une erreur matérielle. Dans les établissements visés au 4°, a) et b), le directeur de l'établissement est le décideur final. Dans un établissement d'assistance (privé ou communautaire) visé au 4°, c) et d), le médecin psychiatre en chef est le «décideur final» sur le fond.

N° 20 DU GOUVERNEMENT

Remplacer la proposition de loi par ce qui suit :

«*Titre Ier — Disposition générale*

Article Ier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Titre II — Dispositions modifiant la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental

Art. 2

À l'article 3 de la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental, les modifications suivantes sont apportées :

1° le 2., deuxième tiret, est remplacé par ce qui suit :

«Le responsable ou la personne désignée par le responsable d'un centre de psychiatrie légale ou d'un

Nr. 18 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 112

De woorden «, de invrijheidstelling op proef» vervangen door de woorden «of de invrijheidstelling op proef».

Nr. 19 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 3

Het 3° vervangen als volgt :

«3° hoofdgeneesheer: de hoofdpsychiater of zijn vervanger van een inrichting bedoeld in het 4°, c), of het 4°, d);»

Verantwoording

Betreft een foutje in de opmaak. In instellingen zoals bedoeld in 4 a) en b) is de directeur van de instelling de eindbeslisser. In een (private of gemeenschaps-) hulpverleningsvoorziening bedoeld in 4° c) en d) is de hoofdpsychiater de inhoudelijke «eindbeslisser».

Bert ANCIAUX.

Nr. 20 VAN DE REGERING

Het wetsvoorstel vervangen door wat volgt :

Titel I — Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Titel II — Bepalingen tot wijziging van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis

Art. 2

In artikel 3 van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° punt 2, tweede streepje, wordt vervangen als volgt :

«De verantwoordelijke of de door de verantwoordelijke aangewezen persoon van een forensisch

établissement agréé par l'autorité compétente, organisé par une institution privée, une Communauté ou une Région, ou par une autorité locale, qui est en mesure de dispenser les soins appropriés aux internés et qui a conclu un accord de coopération avec le ministre de la Justice concernant l'application de la présente loi; »

2° le 3. est remplacé par ce qui suit :

« 3. l'établissement :

- la section psychiatrique d'une prison;*
- l'établissement ou la section de défense sociale, organisé par l'autorité fédérale;*
- le centre de psychiatrie légale organisé par l'autorité fédérale, désigné par un arrêté royal sur la proposition du ministre qui a la Justice dans ses attributions et du ministre qui a la Santé publique dans ses attributions;*
- l'établissement agréé par l'autorité compétente, organisé par une institution privée, une communauté ou une région, ou par une autorité locale, qui est en mesure de dispenser les soins appropriés aux internés et qui a conclu un accord de coopération avec le ministre de la Justice concernant l'application de la présente loi; »*

psychiatrisch centrum of van een door de bevoegde overheid erkende inrichting die is georganiseerd door een privé-instelling, door een gemeenschap of een gewest of door een lokale overheid, die in staat is aan de geïnterneerde de gepaste zorgen te verstrekken en met de minister van Justitie een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten inzake de toepassing van deze wet; »

2° punt 3. wordt vervangen als volgt :

« 3. de inrichting :

- de psychiatrische afdeling van een gevangenis;*
- de door de federale overheid georganiseerde inrichting of afdeling tot bescherming van de maatschappij;*
- het door de federale overheid georganiseerd forensisch psychiatrisch centrum, aangewezen door koninklijk besluit op voorstel van de minister die Justitie en de minister die Volksgezondheid tot zijn bevoegdheid heeft;*
- de door de bevoegde overheid erkende inrichting die is georganiseerd door een privé-instelling, door een gemeenschap of een gewest of door een lokale overheid, die in staat is aan de geïnterneerde de gepaste zorgen te verstrekken en met de minister van Justitie een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten inzake de toepassing van deze wet; »*

3° in punt 6. worden de volgende wijzigingen aangebracht :

— de bepalingen onder b) en c) worden vervangen als volgt :

« b) de natuurlijke persoon voor wie een vonnis of een arrest bepaalt dat er ten aanzien van hem strafbare feiten zijn gepleegd, of zijn wettelijke vertegenwoordiger;

— in de bepaling onder punt d), dat punt c) wordt, wordt het woord « gehoord » vervangen door de woorden « geïnformeerd en/of te worden gehoord ».

— de bepaling onder punt d) wordt vervangen als volgt :

« d) de nabestaande van een persoon van wie het overlijden rechtstreeks veroorzaakt is door het strafbaar feit of de nabestaande van een overleden persoon die zich burgerlijke partij had gesteld : de nabestaande is de echtgenoot van de overleden persoon, de persoon die met hem samenleefde en met hem een duurzame affectieve relatie mee had, zijn bloedverwanten in opgaande of neerdalende lijn, zijn broers of zussen alsook anderen die van hem afhankelijk waren. »

Een nieuw punt e) wordt ingevoegd, luidende :

« e) de naaste van een niet-overleden slachtoffer die zich omwille van een situatie van materiële onmogelijkheid of kwetsbaarheid geen burgerlijke partij heeft kunnen stellen; onder naaste wordt verstaan: de echtgenoot van de overleden persoon, de persoon die met hem samenleefde en met hem een duurzame affectieve relatie heeft, zijn bloedverwanten in opgaande of neerdalende lijn, zijn broers of zussen alsook anderen die van hem afhankelijk waren. »

de zin « Ten aanzien van de in het eerste lid, 6., b), c) en d), genoemde categorieën, oordeelt de strafuitvoeringsrechter op hun verzoek, overeenkomstig de bepalingen van Titel III, of ze een direct en legitiem belang hebben.; » wordt vervangen als volgt:

« Ten aanzien van de in het eerste lid, 6., c), d) en e), genoemde categorieën, oordeelt de strafuitvoeringsrechter op hun verzoek, overeenkomstig de bepalingen van Titel III, of ze een direct en legitiem belang hebben.

Art. 3

Dans l'article 4 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° Dans le § 1er, alinéa 1er, les mots « b), c) et d) » sont remplacés par les mots « c), d) et e) ».

2° le § 4 est complété par un alinéa rédigé comme suit :

« La décision est également communiquée sans délai au ministre. »

Art. 4

À l'article 5 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° dans le § 1er, alinéa 1er, première phrase, les mots « le juge d'instruction ainsi que les juridictions d'instruction ou de jugement peuvent ordonner une expertise psychiatrique » sont remplacés par les mots « le procureur du Roi, le juge d'instruction et les juridictions d'instruction ou de jugement ordonnent une expertise psychiatrique »;

2° au paragraphe 1er, 4., les mots « que la personne « sont remplacés par les mots « comment la personne, le cas échéant, »;

3° au paragraphe 1er, il est inséré un point 5. rédigé comme suit :

Art. 3

In artikel 4 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In § 1, eerste lid, worden de woorden « b), c) en d) vervangen door de woorden « c), d) en e) ».

2° § 4 wordt aangevuld met een lid, luidende :

« De beslissing wordt eveneens onverwijld meegegeeld aan de minister. »

Art. 4

In artikel 5 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, eerste lid, eerste zin, worden de woorden « kunnen de onderzoeksrechter en de onderzoeks- of vonnisgerechten een psychiatrisch deskundigenonderzoek bevelen » vervangen door de woorden « bevelen de procureur des Konings, de onderzoeksrechter en de onderzoeks- of vonnisgerechten een psychiatrisch deskundigenonderzoek »;

2° in § 1, punt 4, worden de woorden « dat en hoe de persoon » vervangen door de woorden « hoe de persoon desgevallend »;

3° in § 1, wordt een punt 5. ingevoegd, luidende :

« si la prévention porte sur les faits visés aux articles 372 à 378 du Code pénal, ou sur les faits visés aux articles 379 à 387 du même Code, s'ils ont été commis sur des mineurs ou avec leur participation, la nécessité d'imposer une guidance spécialisée ou un traitement spécialisé existe. »;

5° le paragraphe 2 est complété par un alinéa rédigé comme suit :

« L'expertise peut également être effectuée en collège ou avec l'assistance d'autres experts du comportement, sous la direction de l'expert. »;

6° il est inséré un paragraphe 2/1 rédigé comme suit :

« Sans préjudice de la possibilité pour l'instance requérante de faire procéder à une nouvelle expertise conformément aux dispositions de la présente loi, les expertises effectuées avant l'entrée en vigueur de l'arrêté royal visé à l'alinéa précédent restent valables.

L'instance requérante peut, si elle l'estime nécessaire, demander une actualisation de l'expertise. L'expert rédige un rapport de l'actualisation, conformément au modèle fixé par le Roi. »;

7° le § 4 est abrogé.

Art. 5

Dans le chapitre 1er. — De l'expertise psychiatrique du Titre III. — De la phase judiciaire de l'internement, il est inséré un article 7/1 rédigé comme suit :

« Art. 7/1. § 1er. Au terme de ses travaux, l'expert envoie pour lecture ses constatations par lettre recommandée à la poste, en y joignant déjà un avis provisoire, à la personne qui fait l'objet d'une expertise psychiatrique, à son conseil, au ministère public et au juge d'instruction ou à la juridiction d'instruction ou de jugement qui a ordonné l'expertise.

Sauf fixation d'un délai par le procureur du Roi ou, le cas échéant, le juge d'instruction ou les juridictions d'instruction ou de jugement, l'expert fixe, en tenant compte de la nature de l'affaire, un délai raisonnable

« indien de tenlastelegging betrekking heeft op de in de artikelen 372 tot 378 van het Strafwetboek bedoelde feiten of de in artikelen 379 tot 387 van hetzelfde Wetboek bedoelde feiten, indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming, de noodzaak bestaat om een gespecialiseerde begeleiding of behandeling op te leggen. »;

4° in § 2, derde lid, worden de woorden «, op voorstel van de minister die Volksgezondheid en de minister die Justitie tot zijn bevoegdheid heeft», » ingevoegd tussen de woorden « de Koning » en de woorden « de voorwaarden »;

5° § 2 wordt aangevuld met een lid, luidende :

« Het deskundigenonderzoek kan ook in college of met bijstand van andere gedragswetenschappers worden uitgevoerd, onder leiding van de deskundige. »;

6° een § 2/1 wordt ingevoegd, luidende :

« Onverminderd de mogelijkheid van de bevelende instantie om een nieuw deskundigenonderzoek te laten uitvoeren overeenkomstig de bepalingen van deze wet, blijven de deskundigenonderzoeken die zijn uitgevoerd voor de inwerkingtreding van het koninklijk besluit bedoeld in het vorige lid, rechtsgeldig.

De bevelende instantie kan een actualisering van het deskundigenonderzoek vragen wanneer zij dit nodig acht. De deskundig maakt van de actualisering een verslag op, overeenkomstig het door de Koning vastgestelde model. »;

7° § 4 wordt opgeheven.

Art. 5

In Hoofdstuk 1. — Het psychiatrisch deskundigenonderzoek van Titel III. — De gerechtelijke fase van de internering, wordt een artikel 7/1 ingevoegd, luidende :

« Art. 7/1. § 1. Na afloop van zijn werkzaamheden stuurt de deskundige zijn bevindingen bij ter post aangetekende brief, waarbij hij reeds een voorlopig advies voegt, ter lezing aan de persoon die aan een psychiatrisch deskundigenonderzoek is onderworpen, aan zijn raadsman, aan het openbaar ministerie en aan de onderzoeksrechter of het onderzoeks- of vonnisgerecht dat het psychiatrisch deskundigenonderzoek heeft bevolen.

Tenzij de procureur des Konings, of in voorkomend geval de onderzoeksrechter of de onderzoeks — of vonnisgerechten een termijn hebben bepaald, bepaalt de deskundige, rekening houdend met de aard van de

dans lequel la personne qui fait l'objet d'une expertise psychiatrique, son conseil et le ministère public devront formuler leurs remarques. Sauf décision contraire du procureur du Roi ou, le cas échéant, du juge d'instruction ou des juridictions d'instruction ou de jugement, ou de l'expert dans les circonstances particulières visées dans son avis provisoire, ce délai est de quinze jours minimum.

L'expert reçoit les remarques avant l'expiration de ce délai. L'expert ne tient pas compte des observations qu'il reçoit en retard. Le juge peut d'office les écarter des débats.

Si, après avoir reçu les remarques des parties, l'expert estime indispensable de procéder à de nouvelles prestations, il en demande l'autorisation au juge.

§ 2. Le rapport final est daté et signé. Il comporte également un relevé des pièces et des notes que le conseil de la personne qui fait l'objet de l'expertise psychiatrique a remises aux experts, ainsi que les observations y afférentes.

Il comporte en outre un relevé des pièces et des notes que les parties ont remises aux experts; il ne peut en reprendre le texte que pour autant que cela soit nécessaire pour l'examen.

Le rapport est signé par l'expert à peine de nullité.

A peine de nullité, la signature est précédée du serment suivant :

« Ik zweer dat ik mijn opdracht in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk vervuld heb. »;

Ou

« Je jure avoir rempli ma mission en honneur et conscience, avec exactitude et probité. »;

Ou

« Ich schwöre, dass ich den mir erteilten Auftrag auf Ehre und Gewissen, genau und erlich erfüllt habe. ».

§ 3. La minute du rapport et un état détaillé des frais et allocations de l'expert, déterminés en application des dispositions relative au frais de justice en matière répressive, sont déposés au greffe.

zaak, een redelijke termijn waarbinnen de persoon die aan een psychiatrisch deskundigenonderzoek is onderworpen, zijn raadsman en het openbaar ministerie hun opmerkingen moeten maken. Behoudens andersluidende beslissing van de procureur des Konings of in voorkomend geval de onderzoeksrechter of de onderzoeks- of vonnisgerechten of door de deskundige in zijn voorlopig advies bedoelde bijzondere omstandigheden, bedraagt die termijn ten minste vijftien dagen.

De deskundige ontvangt de opmerkingen vóór het verstrijken van deze termijn. De deskundige houdt geen rekening met de opmerkingen die hij te laat ontvangt. De rechter kan deze ambtshalve uit de debatten weren.

Wanneer de deskundige na ontvangst van de opmerkingen van de partijen nieuwe verrichtingen onontbeerlijk acht, verzoekt hij de rechter daarvoor om toestemming.

§ 2. Het eindverslag wordt gedagtekend. Het bevat ook een opgave van de stukken en de nota's die de raadsman van de persoon die aan het psychiatrisch deskundigenonderzoek is onderworpen aan de deskundigen heeft overhandigd en de opmerkingen hierop.

Het bevat bovendien een opgave van de stukken en nota's die de partijen aan de deskundigen hebben overhandigd; het mag de tekst ervan slechts overnemen in zoverre dat nodig is voor de besprekking.

Het verslag wordt op straffe van nietigheid door de deskundige ondertekend.

De handtekening wordt, op straffe van nietigheid, voorafgegaan door de volgende eed :

« Ik zweer dat ik mijn opdracht in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk vervuld heb. »;

Of

« Je jure avoir rempli ma mission en honneur et conscience, avec exactitude et probité. »;

Of

« Ich schwöre, dass ich den mir erteilten Auftrag auf Ehre und Gewissen, genau und erlich erfüllt habe. ».

§ 3. De minuut van het verslag en een gedetailleerde staat van de kosten en de vergoedingen van de deskundige, bepaald overeenkomstig de bepalingen inzake de gerechtskosten in strafzaken, worden ter griffie neergelegd.

Le jour du dépôt du rapport, l'expert envoie par lettre recommandée à la poste une copie du rapport au ministère public, à la personne qui fait l'objet de l'expertise psychiatrique et à son conseil.

Les pièces originales communiquées à l'expert par les parties leur sont restituées. »

Art. 6

L'article 12, § 2, alinéa 2, de la même loi, est remplacé par ce qui suit :

« L'appel est interjeté dans les formes et délais prévus aux articles 203, 203bis, 204 et 205 du Code d'Instruction criminelle. »

Art. 7

L'article 13, § 1er, alinéa 2, de la même loi, est complété par la phrase suivante :

« « Est-il établi que l'accusé commettra à nouveau des infractions du fait du trouble mental ? » »

Art. 8

Dans la même loi, il est inséré un article 13/1 rédigé comme suit :

« Art. 13/1. Sauf dans les cas où la publicité est réputée dangereuse pour l'ordre et les bonnes mœurs, l'audience des juridictions d'instruction est publique si l'inculpé en fait la demande. Pour les juridictions de jugement, où la publicité est la règle, la juridiction de jugement peut ordonner le huis clos si l'inculpé en fait la demande et que le ministère public ne s'y oppose pas. »

Art. 9

À l'article 15 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° le paragraphe 1er est complété par un 4° rédigé comme suit :

« 4° d'habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désignée par le juge compétent. L'imposition de cette mesure doit être spécialement motivée et tenir compte de la gravité des faits et de la capacité de réinsertion de l'interné. »;

Op de dag van de neerlegging van het verslag, zendt de deskundige bij een ter post aangetekende brief een afschrift van het verslag aan het openbaar ministerie, aan de persoon die aan het psychiatrisch deskundigenonderzoek is onderworpen en aan zijn raadzman.

De originele stukken die de partijen aan de deskundige bezorgden, worden hen terugbezorgd. »

Art. 6

Artikel 12, § 2, tweede lid, van dezelfde wet, wordt vervangen als volgt :

« Het beroep wordt ingesteld in de vormen en binnen de termijnen die bepaald worden bij de artikelen 203, 203bis, 204 en 205 van het Wetboek van strafvordering. »

Art. 7

Artikel 13, § 1, tweede lid, van dezelfde wet, wordt aangevuld met de volgende zin :

« « Staat het vast dat de beschuldigde tengevolge van de geestesstoornis opnieuw misdrijven zal plegen? » »

Art. 8

In dezelfde wet wordt een artikel 13/1 ingevoegd, luidende :

« Art. 13/1. Behalve in de gevallen waarin de openbaarheid gevaarlijk wordt geacht voor de orde en de goede zeden, is de zitting van de onderzoeksgerichten openbaar indien de verdachte erom verzoekt. Voor de vonnisgerichten, waar de openbaarheid de regel is, kan het vonnisgerecht de sluiting der deuren gelasten indien de verdachte het verzoekt en het openbaar ministerie zich er niet tegen verzet. »

Art. 9

In artikel 15, van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 1 wordt aangevuld met een 4°, luidende :

« 4° te wonen, te verblijven of zich op te houden in de door de bevoegde rechter bepaalde aangewezen zone. De oplegging van die maatregel moet met bijzondere redenen worden omkleed en rekening houden met de ernst van de feiten en met de reclassermogelijkheden voor de geïnterneerde. »;

2° au paragraphe 2, alinéa 1er, les mots « l'interdiction » sont remplacés par les mots « la mesure de sûreté »;

3° au paragraphe 2, alinéa 2, les mots « l'interdiction » sont remplacés par les mots « la mesure de sûreté »;

4° au paragraphe 3, le mot « interdiction » est remplacé par les mots « mesure de sûreté ».

Art. 10

L'article 16 de la même loi est complété par la phrase suivante :

« Les juridictions d'instruction ou de jugement peuvent résERVER les intérêts civils conformément à l'article 4 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale. »

Art. 11

L'article 17 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 17. Le placement est la décision par laquelle le tribunal de l'application des peines désigne l'établissement dans lequel l'internement sera exécuté conformément aux avis de traitement applicables à l'interné.

Le transférement est la décision par laquelle le tribunal de l'application des peines désigne l'établissement dans lequel l'interné sera transféré conformément aux avis de traitement qui lui sont applicables.

L'établissement est choisi soit parmi les établissements ou sections de défense sociale organisés par l'autorité fédérale, soit parmi les centres de psychiatrie légale organisés par l'autorité fédérale, désignés par le Roi, soit, conformément aux modalités mentionnées dans l'accord de coopération, soit parmi les établissements agréés par l'autorité compétente, organisés par une institution privée, une Communauté ou une Région, ou par une autorité locale, qui est en mesure de dispenser les soins appropriés aux internés et qui a conclu un accord de coopération avec le ministre de la Justice concernant l'application de la présente loi. »

Art. 12

À l'article 18, § 2, de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

2° in § 2, eerste lid, wordt het woord « ontzetting » vervangen door het woord « veiligheidsmaatregel »;

3° in § 2, tweede lid, wordt het woord « ontzetting » telkens vervangen door het woord « veiligheidsmaatregel »;

4° in § 3 wordt het woord « ontzetting » vervangen door het woord « veiligheidsmaatregel ».

Art. 10

Artikel 16 van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende zin :

« De onderzoeks- of vonnisgerechten kunnen de burgerlijke belangen aanhouden overeenkomstig artikel 4 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van strafvordering. »

Art. 11

Artikel 17 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt

« Art. 17. De plaatsing is de beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank tot aanwijzing van de inrichting waar de internering, overeenkomstig de behandelingsadviezen die op de geïnterneerde van toepassing zijn, ten uitvoer dient te worden gelegd.

De overplaatsing is de beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank tot aanwijzing van de inrichting waarnaar de geïnterneerde, overeenkomstig de behandelingsadviezen die op de geïnterneerde van toepassing zijn, wordt overgebracht.

De inrichting wordt gekozen uit hetzij de door de federale overheid georganiseerde inrichtingen of afdelingen tot bescherming van de maatschappij, hetzij de door de federale overheid georganiseerde forensische psychiatrische centra, aangewezen door de Koning, hetzij, overeenkomstig de modaliteiten vermeld in de samenwerkingsovereenkomst, uit de door de bevoegde overheid erkende inrichtingen die georganiseerd zijn door een prive-instelling, door een gemeenschap of een gewest of door een lokale overheid, die in staat is aan de geïnterneerde de gepaste zorgen te verstrekken en met de minister van Justitie een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten inzake de toepassing van deze wet. »

Art. 12

In artikel 18, § 2, van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) au 3., la phrase «*Ces permissions de sortie peuvent être accordées avec une périodicité déterminée.*» est abrogée;

b) le paragraphe 2 est complété par ce qui suit :

«*Ces permissions de sortie peuvent être accordées avec une périodicité déterminée.*»

Art. 13

Dans l'article 21, § 1er, de la même loi, le mot «douze» est remplacé par le mot «seize».

Art. 14

À l'article 24 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° dans 1., il est inséré entre le cinquième et le sixième tiret un nouveau tiret rédigé comme suit :

«- les efforts consentis par l'interné pour indemniser la partie civile, tenant compte de la situation patrimoniale de l'interné telle qu'elle a évolué par son fait depuis la perpétration des faits pour lesquels il a été interné.»;

2° dans le texte néerlandais de 1., dernier tiret, de la même loi, le mot «aan» est supprimé.

Art. 15

L'article 25 de la même loi est abrogé.

Art. 16

Dans la même loi, l'intitulé du Chapitre II du Titre IV est remplacé par ce qui suit :

«*Chapitre II. — De la décision de placement, d'octroi d'une permission de sortie, d'un congé, d'une détention limitée, d'une surveillance électronique ou d'une libération à l'essai.*»

Art. 17

L'intitulé «Section Ire. — De la décision de placement» est abrogé.

a) in punt 3. wordt de zin «*Deze uitgaansvergunningen kunnen met een bepaalde periodiciteit worden toegekend.*» opgeheven;

b) § 2 wordt aangevuld als volgt :

«*Deze uitgaansvergunningen kunnen met een bepaalde periodiciteit worden toegekend.*»

Art. 13

În artikel 21, § 1, van dezelfde wet, wordt het woord «twaalf» vervangen door het woord «zestien».

Art. 14

In artikel 24 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in 1. wordt tussen het vijfde en het zesde gedachtestreepje een nieuw gedachtestreepje ingevoegde, luidende :

«- de door de geïnterneerde geleverde inspanningen om de burgerlijke partij te vergoeden, rekening houdend met de vermogenssituatie van de geïnterneerde zoals die door zijn toedoen is gewijzigd sinds het plegen van de feiten waarvoor hij geïnterneerd is.»;

2° in 1., laatste gedachtestreepje, wordt in de Nederlandse tekst het woord «aan» geschrapt.

Art. 15

Artikel 25 van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 16

In dezelfde wet wordt het opschrift van Hoofdstuk II van Titel IV vervangen als volgt :

«*Hoofdstuk II. — De beslissing tot plaatsing, tot toekenning van een uitgaansvergunning, van een verlof, van een beperkte detentie, een elektronisch toezicht of een invrijheidstelling op proef».*

Art. 17

Het opschrift van «Afdeling I. — De beslissing tot plaatsing», van dezelfde wet, wordt opgeheven.

Art. 18

L'article 26 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 26. § 1er. Le ministère public près la juridiction qui a prononcé le jugement ou l'arrêt ayant acquis force de chose jugée transmet, dans le mois qui suit l'acquisition de force jugée de la décision, le dossier, constitué au moins du jugement ou de l'arrêt d'internement, de l'exposé des faits, d'un extrait du casier judiciaire et des rapports d'expertise, au tribunal de l'application des peines, au ministère public et au directeur si l'interné est en détention.

Le ministère public près la juridiction qui a prononcé le jugement ou l'arrêt ayant acquis force de chose jugée saisit également dans le mois qui suit l'acquisition de force jugée de la décision le service des Maisons de justice aux fins de contacter les victimes connues, qu'il désignera dans la saisine.

§ 2. Si l'interné est en détention, le directeur communique dans les deux mois de la réception du dossier un rapport psychomédical au tribunal de l'application des peines et au ministère public. Ce rapport contient :

— Le cas échéant, un avis concernant la désignation de l'établissement en mesure de dispenser les soins appropriés;

— un avis concernant l'octroi ou le refus des modalités prévues aux articles 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 et 23 et, le cas échéant, les conditions particulières qu'il estime devoir être imposées à l'interné. Le directeur peut, le cas échéant, charger le service des Maisons de justice de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale. Le Roi détermine le contenu de ce rapport d'information succinct et de cette enquête sociale. Dans le mois de la réception de la mission, le service des Maisons de justice communique le rapport d'information succinct ou l'enquête sociale au directeur, qui joint le document au dossier.

§ 3. Si l'interné n'est pas en détention, le ministère public charge le service des Maisons de justice du Service public fédéral Justice de procéder à une enquête sociale. Le Roi détermine le contenu de cette enquête sociale, qui contient, si nécessaire, un avis concernant la désignation de l'établissement qui est en mesure de dispenser les soins appropriés. Dans les deux mois de la réception de la mission, le service des Maisons de justice communique l'enquête sociale au tribunal de l'application des peines, au ministère public, à l'interné et à son conseil.

Art. 18

Artikel 26 van dezelfde wet, wordt vervangen als volgt :

« Art. 26. § 1. Het openbaar ministerie bij het gerecht dat het in kracht van gewijsde getreden vonnis of arrest heeft uitgesproken, zendt binnen de maand die volgt op het in kracht van gewijsde treden van de beslissing het dossier, dat ten minste bestaat uit het vonnis of arrest tot internering, de uiteenzetting van de feiten, een uittreksel uit het strafregister en de verslagen van het deskundigenonderzoek, over aan de strafuitvoeringsrechtbank, het openbaar ministerie en aan de directeur indien de geïnterneerde gedetineerd is.

Het openbaar ministerie bij het gerecht dat het in kracht van gewijsde getreden vonnis of arrest heeft uitgesproken, vat eveneens binnen de maand die volgt op het in kracht van gewijsde treden van de beslissing, de Dienst Justitiehuizen teneinde de gekende slachtoffers, die door haar in de vatting worden aangeduid, te contacteren.

§ 2. Indien de geïnterneerde gedetineerd is, bezorgt de directeur binnen de twee maanden na de ontvangst van het dossier een psycho-medisch verslag aan de strafuitvoeringsrechtbank en aan het openbaar ministerie. Dit verslag omvat :

— In voorkomend geval, een advies omtrent de aanwijzing van de inrichting die in staat is om de gepaste zorgen te verstrekken;

— een advies omtrent de toekenning of afwijzing van de in de artikelen 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 en 23 bepaalde uitvoeringsmodaliteiten en, in voorkomend geval, de bijzondere voorwaarden die hij nodig acht op te leggen aan de geïnterneerde. De directeur kan desgevallend de dienst Justitiehuizen hiertoe opdragen een beknopt voorlichtingsrapport op te stellen of een maatschappelijke enquête te houden. De Koning bepaalt de inhoud van dat beknopt voorlichtingsrapport en van die maatschappelijke enquête. De Dienst Justitiehuizen bezorgt binnen de maand na de ontvangst van de opdracht het beknopt voorlichtingsrapport of de maatschappelijke enquête aan de directeur, die deze aan het dossier voegt.

§ 3. Indien de geïnterneerde niet gedetineerd is, geeft het openbaar ministerie de Dienst Justitiehuizen van de federale overheidsdienst Justitie de opdracht een maatschappelijke enquête uit te voeren. De inhoud van deze maatschappelijke enquête wordt door de Koning bepaald en omvat, indien nodig, een advies omtrent de aanwijzing van de inrichting die in staat is om de gepaste zorgen te verstrekken. De Dienst Justitiehuizen bezorgt binnen de twee maanden na de ontvangst van de opdracht de maatschappelijke enquête aan de strafuitvoeringsrechtbank, het openbaar ministerie, de geïnterneerde en zijn raadsman.

§ 4. Dans le mois de la réception du rapport psychomédical ou, si l'interné n'est pas en détention, de la réception de l'enquête sociale, le ministère public rédige un avis motivé concernant, le cas échéant, la désignation de l'établissement qui est en mesure de dispenser les soins appropriés et l'octroi ou le refus de la modalité d'exécution et, le cas échéant, les conditions particulières qu'il estime devoir être imposées à l'interné, l'adresse au tribunal de l'application des peines et en communique une copie, le cas échéant, au directeur.

§ 5. L'examen de l'affaire a lieu à la première audience utile du tribunal de l'application des peines. Cette audience doit avoir lieu au plus tard quatre mois après que le jugement ou l'arrêt d'internement est passé en force de chose jugée. Si l'avis du ministère public n'est pas communiqué dans le délai fixé au § 4, le ministère public doit rendre son avis par écrit avant ou pendant l'audience.

L'interné, son conseil et le directeur, si l'interné est en détention, sont informés par pli judiciaire des lieu, jour et heure de l'audience.

La victime est également informée par pli judiciaire des lieu, jour et heure de l'audience.

§ 6. Le dossier, constitué par le ministère public et contenant au moins le jugement ou l'arrêt d'internement, l'exposé des faits, un extrait du casier judiciaire, les rapports de l'expertise et, le cas échéant, la déclaration de la victime, le rapport psychomédical et l'enquête sociale est tenu, pendant au moins quatre jours avant la date fixée pour l'audience, à la disposition de l'interné et de son conseil pour consultation au greffe du tribunal de l'application des peines ou, si l'interné est en détention, au greffe de la prison.

L'interné peut, à sa demande, obtenir une copie du dossier. Le conseil de l'interné peut lui aussi, à sa demande, obtenir une copie du dossier.

Le juge de l'application des peines peut, sur avis du psychiatre de l'établissement, refuser à l'interné d'avoir accès à son dossier et d'en obtenir copie si cela peut manifestement nuire gravement à la santé de celui-ci. »

Art. 19

L'article 27 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

§ 4. Binnen een maand na de ontvangst van het psycho-medisch verslag of, indien de geïnterneerde niet gedetineerd is, na de ontvangst van de maatschappelijke enquête, stelt het openbaar ministerie een met redenen omkleed advies op omtrent in voorkomend geval de aanwijzing van de inrichting die in staat is om de gepaste zorgen te verstrekken en omtrent de toekenning of afwijzing van de uitvoeringsmodaliteit en, in voorkomend geval, over de bijzondere voorwaarden die het nodig acht op te leggen aan de geïnterneerde, zendt dit over aan de strafuitvoeringsrechtbank en deelt het in voorkomend geval in afschrift mee aan de directeur.

§ 5. De zaak wordt behandeld op de eerste nuttige zitting van de strafuitvoeringsrechtbank. Deze zitting moet plaatsvinden uiterlijk vier maanden nadat het vonnis of arrest tot internering in kracht van gewijsde is gegaan. Indien het advies van het openbaar ministerie niet wordt toegezonden binnen de bij § 4 bepaalde termijn, dient het openbaar ministerie zijn advies schriftelijk uit te brengen voor of tijdens de zitting.

De geïnterneerde, zijn raadsman en de directeur, indien de geïnterneerde gedetineerd is, worden bij gerechtsbrief in kennis gesteld van de dag, het uur en de plaats van de zitting.

Het slachtoffer wordt ook bij gerechtsbrief in kennis gesteld van de dag, het uur en de plaats van de zitting.

§ 6. Het dossier, dat door het openbaar ministerie wordt samengesteld en ten minste bestaat uit het vonnis of arrest tot internering, de uiteenzetting van de feiten, een uittreksel uit het strafregister, de verslagen van het deskundigenonderzoek en in voorkomend geval, de slachtofferverklaring, het psycho-medisch verslag en de maatschappelijke enquête wordt gedurende ten minste vier dagen voor de rechtsdag ter inzage gehouden van de geïnterneerde en zijn raadsman op de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank of, indien de geïnterneerde gedetineerd is, op de griffie van die gevangenis.

De geïnterneerde kan, op zijn verzoek, een afschrift van het dossier verkrijgen. Ook de raadsman van de geïnterneerde kan, op zijn verzoek, een afschrift van het dossier krijgen.

Op advies van de psychiater van de inrichting kan de strafuitvoeringsrechter de geïnterneerde inzage en afschrift van zijn dossier ontzeggen wanneer dit een klaarblijkelijk ernstig nadeel voor zijn gezondheid kan meebrengen. »

Art. 19

Artikel 27 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 27. Le tribunal de l'application des peines peut, en vue d'octroyer une modalité d'exécution de la peine prévue aux articles 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 et 23, charger respectivement le service des Maisons de justice du Service public fédéral Justice ou le Centre national de surveillance électronique de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale. Le contenu de ce rapport d'information succinct et de cette enquête sociale est déterminé par le Roi. »

Art. 20

L'article 28 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 28. Le tribunal de l'application des peines entend l'interné et son conseil, le ministère public et, si l'interné est en détention, le directeur.

L'interné compareît en personne. Il est représenté par son conseil si des questions médicopsychiatriques sont posées en rapport avec son état et qu'il est particulièrement préjudiciable de les examiner en sa présence.

La victime est entendue sur les conditions particulières à imposer dans son intérêt. La victime est présente à l'audience le temps nécessaire à l'examen de ces conditions. Le ministère public et, le cas échéant, le directeur expliquent à cette occasion les conditions qu'ils ont formulées dans leur avis dans l'intérêt de la victime. La victime peut présenter ses observations.

La victime peut se faire représenter ou assister par un conseil et peut se faire assister par le délégué d'un organisme public ou d'une association agréée à cette fin par le Roi.

Le tribunal de l'application des peines peut décider d'entendre également d'autres personnes. »

Art. 21

L'article 29 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 29. L'audience se déroule à huis clos. »

Art. 22

L'article 30 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 27. De strafuitvoeringsrechtbank kan met het oog op het toekennen van een uitvoeringsmodaliteit voorzien in de artikelen 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 en 23 respectievelijk de Dienst Justitiehuizen of het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht de opdracht geven een beknopt voorlichtingsverslag op te stellen of een maatschappelijke enquête uit te voeren. De inhoud van dit beknopt voorlichtingsverslag en van deze maatschappelijke enquête wordt door de Koning bepaald. »

Art. 20

Artikel 28 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 28. De strafuitvoeringsrechtbank hoort de geïnterneerde en zijn raadsman en het openbaar ministerie, en, indien de geïnterneerde gedetineerd is, de directeur.

De geïnterneerde verschijnt persoonlijk. Hij wordt door zijn raadsman vertegenwoordigd indien medisch-psychiatrische vragen in verband met zijn toestand gesteld worden en het bijzonder schadelijk is om deze in zijn aanwezigheid te behandelen.

Het slachtoffer wordt gehoord over de bijzondere voorwaarden die in zijn belang moeten worden opgelegd. Het slachtoffer is aanwezig op de zitting voor de tijd die nodig is om deze voorwaarden te onderzoeken. Het openbaar ministerie en, in voor-komend geval de directeur, lichten bij deze gelegenheid de voorwaarden toe die zij in hun advies hebben geformuleerd in het belang van het slachtoffer. Het slachtoffer kan zijn opmerkingen voordragen

Het slachtoffer kan zich laten vertegenwoordigen of bijstaan door een raadsman en kan zich laten bijstaan door de gemachtigde van een overheidsinstelling of een door de Koning hiertoe erkende vereniging.

De strafuitvoeringsrechtbank kan beslissen eveneens andere personen te horen. »

Art. 21

Artikel 29 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 29. De zitting vindt plaats met gesloten deuren. »

Art. 22

Artikel 30 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 30. Le tribunal de l'application des peines peut remettre une seule fois l'examen de l'affaire à une audience ultérieure, sans que cette audience puisse avoir lieu plus de deux mois après la remise. »

Art. 23

L'article 31 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 31. § 1er. Le tribunal de l'application des peines rend sa décision dans les quatorze jours de la mise en délibéré.

§ 2. Sauf en cas d'octroi d'une surveillance électronique ou d'une libération à l'essai, le tribunal de l'application des peines détermine dans quel établissement l'internement doit être exécuté.

Si le tribunal de l'application des peines n'assortit le placement d'aucune modalité d'exécution visée aux articles 18, 19 ou 21, l'article 56, § 1er, est d'application.

§ 3. En cas de décision de placement, le tribunal de l'application des peines peut également octroyer les modalités d'exécution visées aux articles 18, 19 ou 21.

En cas d'octroi d'une permission de sortie, l'article 51 est d'application.

En cas d'octroi d'un congé, l'article 52 est d'application.

En cas d'octroi d'une détention limitée ou d'une surveillance électronique, l'article 53 est d'application.

En cas d'octroi d'une libération à l'essai, l'article 54 est d'application.

Le cas échéant, l'article 50 est d'application.

Les articles 48, 49 et 56 sont d'application. »

Art. 24

L'article 32 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 32. Si conformément à l'article 15, § 1er, 4., l'interné se voit interdire d'habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée définie par le juge compétent, le tribunal de l'application des peines prend une décision sur l'exécution de cette mesure de sûreté. Le tribunal de l'application des peines peut adapter les modalités ou conditions de la mesure de sûreté, diminuer la durée de l'interdiction, suspendre l'exécution ou y mettre fin.

« Art. 30. De strafuitvoeringsrechtbank kan de behandeling van de zaak eenmaal uitstellen tot een latere zitting, zonder dat die zitting meer dan twee maanden na het uitstel mag plaatsvinden. »

Art. 23

Artikel 31 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 31. § 1. De strafuitvoeringsrechtbank beslist binnen veertien dagen nadat de zaak in beraad is genomen.

§ 2. Behoudens ingeval van toekenning van een elektronisch toezicht of van een invrijheidsstelling op proef, bepaalt de strafuitvoeringsrechtbank in welke inrichting de internering ten uitvoer dient te worden gelegd.

Indien de strafuitvoeringsrechtbank aan de plaatsing geen uitvoeringsmodaliteit voegt zoals bedoeld in de artikelen 18, 19 of 21, is artikel 56, § 1, van toepassing

§ 3. In geval van een beslissing tot plaatsing, kan de strafuitvoeringsrechtbank tevens de in de artikelen 18, 19 of 21 bedoelde uitvoeringsmodaliteit toekennen.

Ingeval van toekenning van een uitgaansvergunning, is artikel 51 van toepassing.

Ingeval van toekenning van een verlof, is artikel 52 van toepassing.

Ingeval van toekenning van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht, is artikel 53 van toepassing.

Ingeval van toekenning van een invrijheidsstelling op proef, is artikel 54 van toepassing.

In voorkomend geval is artikel 50 van toepassing.

De artikelen 48, 49 en 56 zijn van toepassing. »

Art. 24

Artikel 32 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 32. Indien overeenkomstig artikel 15, § 1, 4., aan de geïnterneerde het recht werd ontegd te wonen, te verblijven of zich op te houden in de door de bevoegde rechter bepaalde aangewezen zone, neemt de strafuitvoeringsrechtbank een beslissing over de uitvoering van deze veiligheidsmaatregel. De strafuitvoeringsrechtbank kan de nadere regels of voorwaarden van de veiligheidsmaatregel aanpassen, de duur van de ontzetting verminderen of de uitvoering schorsen of beëindigen.

À cet égard, le tribunal de l'application des peines tient compte de contre-indications liées au risque que l'interné importune les victimes. »

Art. 25

Les articles 33, 34, 35, 36 et 37 de la même loi sont abrogés.

Art. 26

À l'article 38 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° au § 1er, les mots « visée à l'article 18, § 2, 3°, » sont abrogés;

2° dans le § 2, les mots « Au plus tôt dix mois et au plus tard douze mois après la première décision de placement » sont remplacés par les mots « Six mois après la décision de placement »;

3° dans le § 2, les mots « § 2, 3°, » sont abrogés.

Art. 27

L'article 39 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 39. § 1er. Le directeur communique un dossier au tribunal de l'application des peines et en fournit une copie au ministère public. Ce dossier contient ce qui suit :

— le cas échéant, une copie de la fiche d'écrou;

— un rapport psychomédical contenant un avis relatif à l'octroi ou au refus des modalités prévues aux articles 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 et 23 et, le cas échéant, les conditions particulières qu'il estime devoir être imposées à l'interné, et, le cas échéant, un avis concernant le transfèrement. Le directeur peut, le cas échéant, charger le service des Maisons de justice de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale. Le Roi détermine le contenu de ce rapport d'information succinct et de cette enquête sociale. Dans le mois de la réception de la mission, le service des Maisons de justice communique le rapport d'information succinct ou l'enquête sociale au directeur, qui joint le document au dossier;

— si l'intéressé a été interné pour des faits visés aux articles 372 à 378 du Code pénal ou pour des faits visés aux articles 379 à 387 du même Code, si ceux-ci

De strafuitvoeringsrechtbank houdt hierbij rekening met tegenaanwijzingen die betrekking hebben op het risico dat de geïnterneerde de slachtoffers zou lastig vallen. »

Art. 25

De artikelen 33, 34, 35, 36 en 37 van dezelfde wet, worden opgeheven.

Art. 26

In artikel 38 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden « in artikel 18, § 2, 3, bedoelde » opgeheven;

2° in § 2 worden de woorden « Op zijn vroegst tien maanden en uiterlijk twaalf maanden na de eerste beslissing tot plaatsing » vervangen door de woorden « Zes maanden na de beslissing tot plaatsing »;

3° in § 2 worden de woorden « § 2, 3° » opgeheven.

Art. 27

Artikel 39 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 39. § 1. De directeur bezorgt een dossier aan de strafuitvoeringsrechtbank en deelt dit in een afschrift mee aan het openbaar ministerie. Dit dossier omvat het volgende :

— in voorkomend geval, een afschrift van de opslutingsfiche;

— een psycho-medisch verslag dat een advies omtrent de toekenning of afwijzing van de in de artikelen 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 en 23 bepaalde uitvoeringsmodaliteiten omvat en, in voorkomend geval, de bijzondere voorwaarden die hij nodig acht op te leggen aan de geïnterneerde, en in voorkomend geval een advies omtrent de overplaatsing. De directeur kan desgevallend de dienst Justitiehuizen hiertoe opdragen een beknopt voorlichtingsrapport op te stellen of een maatschappelijke enquête te houden. De Koning bepaalt de inhoud van dat beknopt voorlichtingsrapport en van die maatschappelijke enquête. De Dienst Justitiehuizen bezorgt binnen de maand na de ontvangst van de opdracht het beknopt voorlichtingsrapport of de maatschappelijke enquête aan de directeur, die deze aan het dossier voegt;

— indien de betrokken geïnterneerd is voor de in de artikelen 372 tot 378 van het Strafwetboek bedoelde feiten of voor de in de artikelen 379 tot 387 van

ont été commis sur la personne de mineurs ou avec leur participation, l'avis motivé appréciant la nécessité d'imposer un traitement et rédigé par un service ou une personne spécialisé dans l'expertise diagnostique des délinquants sexuels.

§ 2. Le ministère public complète, le cas échéant, le dossier par un extrait récent du casier judiciaire et une enquête sociale ou un rapport d'information succinct ainsi que, le cas échéant, la déclaration de la victime. »

Art. 28

L'article 40 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 40. Dans le mois de la réception de l'avis du directeur, le ministère public rédige un avis motivé sur l'octroi ou le refus de la modalité d'exécution et, le cas échéant, sur les conditions particulières qu'il estime devoir être imposées à l'interné, l'adresse au tribunal de l'application des peines et en communique une copie à l'interné et au directeur. »

Art. 29

Dans l'article 41 de la même loi, les mots « du Service public fédéral Justice » sont abrogés.

Art. 30

L'article 42, § 3, alinéa 2, de la même loi, partiellement annulé par l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008, est complété par la phrase suivante :

« Le conseil de l'interné peut lui aussi, à sa demande, obtenir une copie du dossier. »

Art. 31

L'article 43, alinéa 3, de la même loi est complété par la phrase suivante :

« La victime est présente à l'audience le temps nécessaire à l'examen de ces conditions. Le ministère public et, le cas échéant, le directeur expliquent à cette occasion les conditions qu'ils ont formulées dans leur avis dans l'intérêt de la victime. La victime peut présenter ses observations. »

hetzelfde Wetboek bedoelde feiten indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming, het met redenen omkleed advies dat een beoordeling van de noodzaak om een behandeling op te leggen omvat en dat opgesteld is door een dienst of persoon die gespecialiseerd is in de diagnostische expertise van seksuele delinquenten.

§ 2. Het openbaar ministerie vult in voorkomend geval het dossier verder aan met een recent uittreksel uit het strafregister en een maatschappelijk enquête of een beknopt voorlichtingsverslag en desgevallend de slachtofferverklaring. »

Art. 28

Artikel 40 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 40. Binnen een maand na de ontvangst van het dossier van de directeur stelt het openbaar ministerie een met redenen omkleed advies op tot toekenning of afwijzing van de uitvoeringsmodaliteit en, in voorkomend geval, over de bijzondere voorwaarden die het nodig acht op te leggen aan de geïnterneerde en zendt dit over aan de strafuitvoeringsrechtbank en deelt het in afschrift mee aan de directeur. »

Art. 29

In artikel 41 van dezelfde wet worden de woorden « van de federale overheidsdienst Justitie » opgeheven.

Art. 30

Artikel 42, § 3, tweede lid, van dezelfde wet, dat gedeeltelijk vernietigd is bij arrest nr. 154/2008 van het Grondwettelijk Hof, wordt aangevuld met de volgende zin :

« Ook de raadsman van de geïnterneerde kan, op zijn verzoek, een afschrift van het dossier krijgen. »

Art. 31

Artikel 43, derde lid van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende zin :

« Het slachtoffer is aanwezig op de zitting voor de tijd die nodig is om deze voorwaarden te onderzoeken. Het openbaar ministerie en, in voorkomend geval de directeur, lichten bij deze gelegenheid de voorwaarden toe die zij in hun advies hebben geformuleerd in het belang van het slachtoffer. Het slachtoffer kan zijn opmerkingen voordragen. »

Art. 32

Dans l'article 46 de la même loi, les mots « prévue à l'article 18, § 2, 3° » sont abrogés.

Art. 33

L'article 47, deuxième phrase, de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« L'établissement est choisi soit parmi les établissements ou sections de défense sociale organisés par l'autorité fédérale, soit parmi les centres de psychiatrie légale organisés par l'autorité fédérale, désignés par le Roi, soit, conformément aux modalités mentionnées dans l'accord de coopération, parmi les établissements agréés par l'autorité compétente, organisés par une institution privée, une Communauté ou une Région, ou par une autorité locale, qui est en mesure de dispenser les soins appropriés aux internés et qui a conclu un accord de coopération avec le ministre de la Justice concernant l'application de la présente loi. »

Art. 34

Dans l'article 48 de la même loi, les mots « prévue à l'article 18, § 2, 3° » sont abrogés.

Art. 35

L'article 50, alinéa 2, est abrogé.

Art. 36

Dans le titre IV, chapitre III, section 1ère, sous-section II, de la même loi, il est inséré un article 50/1 rédigé comme suit :

« Art. 50/1. Si conformément à l'article 15, § 1er, 4°, l'interné se voit interdire d'habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désigné par le juge compétent, le tribunal de l'application des peines prend une décision sur l'exécution de cette mesure de sûreté. Le tribunal de l'application des peines peut adapter les modalités ou conditions de la mesure de sûreté, diminuer la durée de l'interdiction, suspendre l'exécution ou y mettre fin.

À cet égard, le tribunal de l'application des peines tient compte de contre-indications liées au risque que l'interné importune les victimes. »

Art. 32

In artikel 46 van dezelfde wet worden de woorden « bij artikel 18, § 2, 3°, bepaalde » opgeheven.

Art. 33

Artikel 47 tweede zin, van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« De inrichting wordt gekozen uit hetzij de door de federale overheid georganiseerde inrichtingen of afdelingen tot bescherming van de maatschappij, hetzij de door de federale overheid georganiseerde forensische psychiatrische centra, aangewezen door de Koning, hetzij, overeenkomstig de modaliteiten vermeld in de samenwerkingsovereenkomst, uit de door de bevoegde overheid erkende inrichtingen die georganiseerd zijn door een prive-instelling, door een gemeenschap of een gewest of door een lokale overheid, die in staat is aan de geïnterneerde de gepaste zorgen te verstrekken en met de minister van Justitie een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten inzake de toepassing van deze wet. »

Art. 34

In artikel 48 van dezelfde wet, worden de woorden « bij artikel 18, § 2, 3°, bepaalde » opgeheven.

Art. 35

Artikel 50, tweede lid, wordt opgeheven.

Art. 36

In Titel IV, Hoofdstuk III, Afdeling I, Onderafdeling II, van dezelfde wet, wordt een artikel 50/1 ingevoegd, luidende :

« Art. 50/1. Indien overeenkomstig artikel 15, § 1, 4°, aan de geïnterneerde het recht werd ontzegd te wonen, te verblijven of zich op te houden in de door de bevoegde rechter bepaalde aangewezen zone, neemt de strafuitvoeringsrechtbank een beslissing over de uitvoering van deze veiligheidsmaatregel. De strafuitvoeringsrechtbank kan de nadere regels of voorwaarden van de veiligheidsmaatregel aanpassen, de duur van de ontzetting verminderen of de uitvoering schorsen of beëindigen.

De strafuitvoeringsrechtbank houdt hierbij rekening met tegenaanwijzingen die betrekking hebben op het risico dat de geïnterneerde de slachtoffers zou lastig vallen. »

Art. 37

À l'article 51 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° le mot « visée » est abrogé;

2° les mots « à l'article 18, § 2, 3° » sont abrogés.

Art. 38

À l'article 53 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° le § 4, alinéa 4, de la même loi, partiellement annulé par l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008, est complété par la phrase suivante :

«Le conseil de l'interné peut lui aussi, à sa demande, obtenir une copie du dossier.»;

2° le § 5, troisième alinéa, est complété par la phrase suivante :

«La victime est présente à l'audience le temps nécessaire à l'examen de ces conditions. Le ministère public et, le cas échéant, le directeur expliquent à cette occasion les conditions qu'ils ont formulées dans leur avis dans l'intérêt de la victime. La victime peut présenter ses observations.»

Art. 39

Dans l'article 54 de la même loi, les mots « de deux ans » sont remplacés par les mots « de deux ans au minimum et de cinq ans au maximum ».

Art. 40

Dans l'article 55, alinéa 2, de la même loi, les mots « s'élève à six mois au minimum et » sont abrogés.

Art. 41

Dans l'article 56, § 1er, alinéa 2, les mots « dans les vingt-quatre heures par écrit » sont remplacés par les mots « le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures par le moyen de communication écrit le plus rapide ».

Art. 37

In artikel 51 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het woord « bedoelde » wordt opgeheven;

2° de woorden « in artikel 18, § 2, 3°, » worden opgeheven.

Art. 38

In artikel 53 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 4, vierde lid, van dezelfde wet, dat gedeeltelijk vernietigd is bij arrest nr. 154/2008 van het Grondwettelijk Hof, wordt aangevuld met de volgende zin :

«Ook de raadsman van de geïnterneerde kan, op zijn verzoek, een afschrift van het dossier krijgen.»;

2° § 5, derde lid, wordt aangevuld met de volgende zin :

«Het slachtoffer is aanwezig op de zitting voor de tijd die nodig is om deze voorwaarden te onderzoeken. Het openbaar ministerie en, in voorkomend geval de directeur, lichten bij deze gelegenheid de voorwaarden toe die zij in hun advies hebben geformuleerd in het belang van het slachtoffer. Het slachtoffer kan zijn opmerkingen voordragen.»

Art. 39

In artikel 54 van dezelfde wet worden de woorden « van twee jaar » vervangen door de woorden « van minimum twee jaar en maximum vijf jaar ».

Art. 40

In artikel 55, tweede lid, van dezelfde wet worden de woorden « bedraagt minimum zes maanden en » opgeheven.

Art. 41

In artikel 56, § 1, tweede lid, worden de woorden « binnen vierentwintig uur schriftelijk » vervangen door de woorden « zo snel mogelijk geïnformeerd en in elk geval binnen vierentwintig uur via het snelst mogelijke, schriftelijk communicatiemiddel ».

Art. 42

À l'article 58 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° dans le paragraphe 1er, les mots « avec la modalité d'exécution même ou » sont insérés entre les mots « incompatible » et les mots « avec les conditions »;

2° le paragraphe 3, alinéa 2, partiellement annulé par l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008, est complété par la phrase suivante :

« Le conseil de l'interné peut lui aussi, à sa demande, obtenir une copie du dossier. »;

3° le § 4, quatrième alinéa, est complété par la phrase suivante :

« La victime est présente à l'audience le temps nécessaire à l'examen de ces conditions. Le ministère public et, le cas échéant, le directeur expliquent à cette occasion les conditions qu'ils ont formulées dans leur avis dans l'intérêt de la victime. La victime peut présenter ses observations. »

Art. 43

À l'article 59 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° dans les paragraphes 1er, 2 et 3, les mots « juge de l'application des peines » sont remplacés chaque fois par les mots « tribunal de l'application des peines »;

2° dans le § 3, le mot « provisoire » est abrogé;

3° le § 3 est complété par un alinéa rédigé comme suit :

« Ce jugement est immédiatement exécutoire. »;

4° le § 4 est abrogé.

Art. 44

À l'article 60 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° à l'alinéa 1er, les mots « ou son délégué » sont insérés entre les mots « le ministre » et les mots « peut ordonner »;

Art. 42

In artikel 58 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden « met de uitvoeringsmodaliteit zelf of » ingevoegd tussen de woorden « onverenigbaar is » en de woorden « met de voorwaarden »;

2° § 3, tweede lid, dat gedeeltelijk vernietigd is bij arrest nr. 154/2008 van het Grondwettelijk Hof, wordt aangevuld met de volgende zin :

« Ook de raadsman van de geïnterneerde kan, op zijn verzoek, een afschrift van het dossier krijgen. »;

3° § 4, vierde lid, wordt aangevuld met de volgende zin :

« Het slachtoffer is aanwezig op de zitting voor de tijd die nodig is om deze voorwaarden te onderzoeken. Het openbaar ministerie en, in voorkomend geval de directeur, lichten bij deze gelegenheid de voorwaarden toe die zij in hun advies hebben geformuleerd in het belang van het slachtoffer. Het slachtoffer kan zijn opmerkingen voordragen. »

Art. 43

In artikel 59 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in de §§ 1, 2 en 3, wordt het woord « strafuitvoeringsrechter » telkens vervangen door het woord « strafuitvoeringsrechtbank »;

2° in § 3 wordt het woord « voorlopige » opgeheven;

3° § 3 wordt aangevuld met een lid, luidend als volgt :

« Dit vonnis is onmiddellijk uitvoerbaar. »;

4° § 4 wordt opgeheven.

Art. 44

In artikel 60 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid worden de woorden « of zijn gemachtigde » ingevoegd tussen de woorden « de minister » en « de voorlopige overplaatsing »;

2° à l'alinéa 1er, les mots « d'un interné dans un établissement fédéral » sont remplacés par les mots « d'un interné séjournant dans un établissement ou une section de défense sociale dans un établissement similaire »;

3° à l'alinéa 2, les mots « aux articles 26, 27, 28, 29 et 30, » sont remplacés par les mots « à l'article 59 ».

Art. 45

À l'article 61 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° au § 1er, les mots « , § 2, 1° et 2°, » sont abrogés;

2° au § 1er, les mots « juge de l'application des peines » sont remplacés par les mots « tribunal de l'application des peines »;

3° au § 1er, les mots « pour des raisons urgentes » sont insérés entre le mot « octroyée » et les mots « par le »;

4° au § 3, le mot « juge de l'application des peines » est remplacé par les mots « tribunal de l'application des peines »;

5° le paragraphe 3 est complété par un alinéa rédigé comme suit :

« Ce jugement est immédiatement exécutoire. »

Art. 46

Dans l'intitulé de la section III — Du suivi et du contrôle des modalités visées aux articles 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 et 23, du chapitre III — De l'organisation ultérieure de l'internement, de la même loi, les mots « § 2, 3° » sont abrogés.

Art. 47

À l'article 64 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° dans le paragraphe 1er, les mots « § 2, 3° » sont abrogés;

2° dans le paragraphe 2, les mots « , d'une détentio limitée » sont insérés entre les mots « à l'essai « et les mots « ou d'une surveillance électronique »;

3° dans le paragraphe 3, la première phrase, qui débute par les mots « Le directeur » et se termine par les mots « l'y invite », est remplacée par ce qui suit :

2° in het eerste lid worden de woorden « van een geïnterneerde naar een federale inrichting » vervangen door de woorden « van een geïnterneerde verblijvende in een inrichting of afdeling tot bescherming van de maatschappij naar een gelijkaardige inrichting »;

3° in het tweede lid worden de woorden « 26, 27, 28, 29 en 30 » vervangen door het woord « 59 ».

Art. 45

In artikel 61 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden « , § 2, 1° en 2°, » opgeheven,

2° in § 1 wordt het woord « strafuitvoeringsrechter » vervangen door het woord « strafuitvoeringsrechtbank »;

3° in § 1 worden de woorden « om dringende redenen » ingevoegd tussen het woord « wordt » en het woord « toegekend »;

4° in § 3 wordt het woord « strafuitvoeringsrechter » vervangen door het woord « strafuitvoeringsrechtbank »;

5° § 3 wordt aangevuld met een lid, luidende :

« Dit vonnis is onmiddellijk uitvoerbaar. »

Art. 46

In het opschrift van Afdeling III — Opvolging en controle van de in de artikelen 18, § 2, 3°, 19, 20, 21, 22 en 23 bedoelde modaliteiten, van Hoofdstuk III. — Verder beheer van de internering, van dezelfde wet, worden de woorden « , § 2, 3° » opgeheven.

Art. 47

In artikel 64 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden « § 2, 3° » opgeheven;

2° in § 2 worden de woorden « , een beperkte detentie » ingevoegd tussen de woorden « op proef » en de woorden « of een elektronisch toezicht »;

3° in § 3 wordt de eerste zin, die aanvangt met de woorden « De directeur » en eindigt met de woorden « hem erom verzoekt » vervangen als volgt :

« Le directeur fait part du non-respect des conditions de la permission de sortie octroyée avec périodicité déterminée ou du congé au tribunal de l'application des peines lorsqu'il l'estime utile. »

Art. 48

Dans l'intitulé de la section IV — De la révocation, de la suspension et de la révision des modalités visées aux articles 17, 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 et 23, de la même loi, les mots « 17 » et « § 2, 3° » sont abrogés.

Art. 49

À l'article 65 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° le § 3, alinéa 2, est complété par la phrase suivante :

« La victime est présente à l'audience le temps nécessaire à l'examen de ces conditions. Le ministère public et, le cas échéant, le directeur expliquent à cette occasion les conditions qu'ils ont formulées dans leur avis dans l'intérêt de la victime. La victime peut présenter ses observations. »;

2° dans le § 4, alinéa 1er, deuxième phrase, les mots « ainsi qu'à la victime, s'il s'agit des conditions qui ont été imposées dans l'intérêt de la victime, » sont abrogés;

3° le § 4, alinéa 1er, est complété par la phrase suivante :

« S'il s'agit des conditions qui ont été imposées dans l'intérêt de la victime, la victime est informée le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures par le moyen de communication écrit le plus rapide. »

Art. 50

Dans l'article 66 de la même loi, il est inséré un 7° rédigé comme suit :

« 7° si l'interné ne respecte pas le programme du contenu concret donné à la détention limitée ou à la surveillance électronique, défini conformément à l'article 53, § 2. »

« De directeur meldt de niet naleving van de voorwaarden van de met een bepaalde periodiciteit toegekende uitgaansvergunning of het verlof aan de strafuitvoeringsrechtbank wanneer hij het nuttig acht. »

Art. 48

In het opschrift van « Afdeling IV — De Herroeping, de schorsing en de herziening van de in de artikelen 17, 18, § 2, 3°, 19, 21, 22 en 23 bedoelde modaliteiten », van dezelfde wet, worden de woorden « 17, » en « § 2, 3° » opgeheven.

Art. 49

In artikel 65 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 3, tweede zin, wordt aangevuld met de volgende zin :

« Het slachtoffer is aanwezig op de zitting voor de tijd die nodig is om deze voorwaarden te onderzoeken. Het openbaar ministerie en, in voorkomend geval de directeur, lichten bij deze gelegenheid de voorwaarden toe die zij in hun advies hebben geformuleerd in het belang van het slachtoffer. Het slachtoffer kan zijn opmerkingen voordragen. »;

2° in § 4, eerste lid, tweede zin, worden de woorden « en aan het slachtoffer, indien het voorwaarden betreft die in het belang van het slachtoffer zijn opgelegd, » opgeheven;

3° § 4, eerste lid, wordt aangevuld met de volgende zin :

« Indien het voorwaarden betreft die in het belang van het slachtoffer zijn opgelegd, wordt het slachtoffer zo snel mogelijk geïnformeerd en in elk geval binnen vierentwintig uur via het snelst mogelijke, schriftelijk communicatiemiddel. »

Art. 50

In artikel 66 van dezelfde wet, wordt een 7° ingevoegd, luidende :

« 7° wanneer de geïnterneerde het programma van de concrete invulling van de beperkte detentie of het elektronisch toezicht, zoals bepaald overeenkomstig artikel 53, § 2, niet naleeft. »

Art. 51

L'article 68 de la même loi est complété par un § 4 rédigé comme suit :

« § 4. Si le tribunal de l'application des peines décide de suspendre la modalité, il peut également octroyer une permission de sortie ou un congé conformément aux articles 48, 49, 51 et 52 de la présente loi. »

Art. 52

À l'article 70 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° le § 3, alinéa 3, est complété par la phrase suivante :

« La victime est présente à l'audience le temps nécessaire à l'examen de ces conditions. Le ministère public et, le cas échéant, le directeur expliquent à cette occasion les conditions qu'ils ont formulées dans leur avis dans l'intérêt de la victime. La victime peut présenter ses observations. »;

2° au § 5, deuxième alinéa, les mots « par écrit, dans les vingt-quatre heures, » sont remplacés par les mots « le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures par le moyen de communication écrit le plus rapide ».

Art. 53

Dans l'article 71, première phrase, de la même loi, les mots « ou le ministère public du tribunal de l'application des peines » sont insérés entre les mots « se trouve » et les mots « peut ordonner ».

Art. 54

L'article 72 de la même loi est complété par deux alinéas rédigés comme suit :

« Sous réserve de l'application de l'alinéa 1er, la libération définitive est octroyée de plein droit cinq ans après l'octroi d'une libération à l'essai à un interné sans droit de séjour sur le territoire du Royaume.

En cas de retour de l'interné avant qu'intervienne de plein droit la libération définitive, le ministère public peut saisir le tribunal de l'application des peines en vue d'une révocation, d'une suspension ou

Art. 51

Artikel 68 van dezelfde wet wordt aangevuld met een § 4, luidende :

« § 4. Indien de strafuitvoeringsrechtbank beslist tot schorsing van de modaliteit, kan zij tevens een uitgaansvergunning of een verlof toekennen overeenkomstig de artikelen 48, 49, 51 en 52 van deze wet. »

Art. 52

In artikel 70 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 3, derde lid, wordt aangevuld met de volgende zin :

« Het slachtoffer is aanwezig op de zitting voor de tijd die nodig is om deze voorwaarden te onderzoeken. Het openbaar ministerie en, in voorkomend geval de directeur, lichten bij deze gelegenheid de voorwaarden toe die zij in hun advies hebben geformuleerd in het belang van het slachtoffer. Het slachtoffer kan zijn opmerkingen voordragen. »;

2° in § 5, tweede lid, worden de woorden « binnen vierentwintig uur schriftelijk » vervangen door de woorden « zo snel mogelijk geïnformeerd en in elk geval binnen vierentwintig uur via het snelst mogelijke, schriftelijk communicatiemiddel ».

Art. 53

In artikel 71, eerste zin, van dezelfde wet worden de woorden « of het openbaar ministerie van de strafuitvoeringsrechtbank » ingevoegd tussen de woorden « zich bevindt » en de woorden «, zijn voorlopige aanhouding ».

Art. 54

Artikel 72 van dezelfde wet wordt aangevuld met twee ledens, luidende :

« Onder voorbehoud van de toepassing van het eerste lid, wordt van rechtswege de definitieve invrijheidsstelling toegekend na verloop van vijf jaar na de toekenning van een invrijheidsstelling op proef aan een geïnterneerde zonder recht op verblijf op het grondgebied van het Rijk.

Indien de geïnterneerde terugkeert voor de definitieve invrijheidstelling van rechtswege is tussengekomen, kan het openbaar ministerie de strafuitvoeringsrechtbank vatten met het oog op een herroeping,

d'une révision conformément à la procédure de l'article 70. »

Art. 55

À l'article 73 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° les deux premiers alinéas constituent le paragraphe 1er;

2° dans le paragraphe 1er, inséré par le 1°, l'alinéa 2 est remplacé par ce qui suit :

« Quatre mois avant la fin du délai d'épreuve, le ministère public fait procéder à un nouvel examen psychiatrique. »;

3° le paragraphe 1er, inséré par le 1°, est complété par deux alinéas rédigés comme suit :

« Trois mois avant la fin du délai d'épreuve, le service des Maisons de justice communique un rapport de synthèse au tribunal de l'application des peines, dont une copie est adressée au ministère public.

Deux mois avant la fin du délai d'épreuve, le ministère public rédige un avis motivé, l'adresse au tribunal de l'application des peines et en communique une copie à l'interné et à son conseil. »;

4° le paragraphe 3, alinéa 2, partiellement annulé par l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008, est complété par la phrase suivante :

« Le conseil de l'interné peut lui aussi, à sa demande, obtenir une copie du dossier. »

Art. 56

L'article 79 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Si le tribunal de l'application des peines n'octroie pas la libération définitive, il prolonge le délai pour une période renouvelable de deux ans au minimum et de cinq ans au maximum, aux mêmes conditions que précédemment ou, le cas échéant, à des conditions adaptées, sans toutefois pouvoir les renforcer. »

Art. 57

À l'article 81, § 1er, alinéa 2, les mots « par écrit, dans les vingt-quatre heures, » sont remplacés par les mots « le plus rapidement possible et en tout cas dans

schorsing of herziening overeenkomstig de procedure van artikel 70. »

Art. 55

In artikel 73 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de eerste twee leden vormen § 1;

2° in § 1, ingevoegd door het 1°, wordt het tweede lid vervangen als volgt :

« Vier maanden voor het einde van de proeftermijn laat het openbaar ministerie een nieuw psychiatrisch onderzoek uitvoeren. »;

3° § 1, ingevoegd door 1°, wordt aangevuld met twee leden, luidende :

« Drie maanden voor het einde van de proeftermijn maakt de Dienst Justitiehuizen een syntheseverslag over aan de strafuitvoeringsrechtsbank, dat in kopie aan het openbaar ministerie wordt gezonden.

Twee maanden voor het einde van de proeftermijn stelt het openbaar ministerie een met redenen omkleed advies op, zendt dit over aan de strafuitvoeringsrechtsbank en deelt het in afschrift mee aan de geïnterneerde en zijn raadsman. »;

4° § 3, tweede lid, dat gedeeltelijk vernietigd is bij arrest nr. 154/2008 van het Grondwettelijk Hof, wordt aangevuld met de volgende zin :

« Ook de raadsman van de geïnterneerde kan, op zijn verzoek, een afschrift van het dossier krijgen. »

Art. 56

Artikel 79 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Indien de strafuitvoeringsrechtsbank de definitieve invrijheidssetting niet toekent, verlengt zij de proeftermijn voor een hernieuwbare termijn van minimum twee jaar en maximum vijf jaar, onder dezelfde voorwaarden als voorheen of, in voorkomend geval, onder aangepaste voorwaarden, zonder dat zij deze echter kan verstrekken. »

Art. 57

In artikel 81, § 1, tweede lid, van dezelfde wet worden de woorden « binnen vierentwintig uur schriftelijk » vervangen door de woorden « zo snel mogelijk

les vingt-quatre heures par le moyen de communication écrit le plus rapide ».

Art. 58

Le titre V de la même loi, comportant les articles 82 à 113, est abrogé.

Art. 59

L'article 114 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« La personne qui subit une peine privative de liberté et un internement est placée dans un établissement fédéral désigné par le tribunal de l'application des peines. »

Les dispositions de la présente loi lui sont applicables.

L'octroi d'une permission de sortie, d'un congé, d'une détention limitée, d'une surveillance électronique et d'une libération à l'essai n'est possible que conformément aux conditions de temps prévues aux articles 4, § 3, 7, 23, § 1er, 25 ou 26 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine qui lui sont applicables.

En cas de libération à l'essai, le délai à fixer par le tribunal de l'application des peines ne peut être inférieur au délai d'épreuve auquel serait soumise la personne conformément à l'article 71 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine si elle subissait uniquement une peine privative de liberté. »

Art. 60

L'intitulé du titre VII de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Titre VII — Des recours ».

Art. 61

Dans le titre VII de la même loi est inséré un chapitre Ier intitulé :

geïnformeerd en in elk geval binnen vierentwintig uur via het snelst mogelijke, schriftelijk communicatiemiddel ».

Art. 58

Titel V van dezelfde wet, die de artikelen 82 tot 113 bevat, wordt opgeheven.

Art. 59

Artikel 114 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Een persoon die zowel een vrijheidsstraf als een internering ondergaat, wordt geplaatst in een federale instelling die wordt aangewezen door de strafuitvoeringsrechtbank. »

De bepalingen van deze wet zijn op hem van toepassing.

De toekenning van een uitgaansvergunning, verlof, beperkte detentie, elektronisch toezicht en invrijheidstelling op proef is slechts mogelijk overeenkomstig de tijdsvooraarden zoals bepaald door de artikelen 4, § 3, 7, 23, § 1, 25 of 26 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

In geval van invrijheidstelling op proef mag de door de strafuitvoeringsrechtbank te bepalen termijn niet korter zijn dan de proeftermijn waaraan de persoon, indien hij uitsluitend een vrijheidsstraf zou ondergaan, zou zijn onderworpen overeenkomstig artikel 71 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. »

Art. 60

Het opschrift van Titel VII van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Titel VII — Rechtsmiddelen ».

Art. 61

In Titel VII, van dezelfde wet wordt een hoofdstuk I ingevoegd, luidende :

« Chapitre Ier. — De l'opposition à un jugement de révocation rendu par défaut ».

Art. 62

Dans le chapitre Ier de la même loi, inséré par l'article 61, il est inséré un article 114/1 rédigé comme suit :

« Art. 114/1. Il peut être formé opposition contre la décision de révocation rendue par défaut par le tribunal de l'application des peines conformément à l'article 70, § 4, alinéa 2, dans les quinze jours qui suivent la signification de la décision. Si la signification du jugement n'a pas été faite à sa personne, l'interné pourra former opposition contre la décision dans les quinze jours qui suivent celui où il aura eu connaissance de la signification. S'il en a eu connaissance par la signification d'un mandat d'arrêt européen ou d'une demande d'extradition ou que le délai en cours de quinze jours n'a pas encore expiré au moment de son arrestation à l'étranger, il pourra former opposition dans les quinze jours de sa remise ou de sa remise en liberté à l'étranger. L'opposition est signifiée au ministère public. Si l'opposition n'a pas été signifiée dans les quinze jours de la signification du jugement, les décisions pourront être exécutées; si un pourvoi en cassation a été introduit par le ministère public, l'examen pourra se poursuivre en cassation.

La révocation sera considérée comme non avenue par suite de l'opposition; néanmoins, les frais et dépens causés par l'opposition, en ce compris le coût de l'expédition et de la signification du jugement, resteront à charge de l'opposant, si le défaut lui est imputable. »

Art. 63

Dans le chapitre Ier de la même loi, inséré par l'article 61, il est inséré un article 114/2 rédigé comme suit :

« Art. 114/2. L'opposition emportera de droit citation à la première audience après l'expiration d'un délai de quinze jours, ou de trois si l'opposant est détenu.

L'opposition sera non avenue si l'opposant ou son conseil n'y compareît pas et le jugement qui interviendra sur l'opposition ne pourra être attaqué par la partie qui l'aura formée, si ce n'est par pourvoi en cassation ainsi qu'il sera dit ci-après. »

« Hoofdstuk I — Verzet tegen een vonnis tot herroeping bij verstek gewezen ».

Art. 62

In Hoofdstuk I, van dezelfde wet, ingevoegd bij artikel 61, wordt een artikel 114/1 ingevoegd, luidende :

« Art. 114/1. Tegen de beslissing van de strafuitvoeringsrechtsbank tot herroeping bij verstek gewezen overeenkomstig artikel 70, § 4, tweede lid, kan in verzet worden gekomen binnen een termijn van 15 dagen na de betekening van de beslissing. Is de betekening van het vonnis niet aan de geïnterneerde in persoon gedaan, dan kan deze in verzet komen tegen de beslissing tot herroeping binnen een termijn van vijftien dagen na de dag waarop hij van de betekening kennis heeft gekregen. Indien hij hiervan kennis heeft gekregen door de betekening van een Europees aanhoudingsbevel of een uitleveringsverzoek of indien de lopende termijn van vijftien dagen nog niet verstreken was op het ogenblik van zijn aanhouding in het buitenland, kan hij in verzet komen binnen een termijn van vijftien dagen na de dag waarop hij werd overgeleverd of in het buitenland terug in vrijheid werd gesteld. Het verzet wordt betekend aan het openbaar ministerie. Indien het verzet niet is betekend binnen een termijn van vijftien dagen na de betekening van het vonnis, kunnen de beslissingen ten uitvoer gelegd worden; ingeval cassatieberoep is ingesteld door het openbaar ministerie, kan de behandeling in cassatie voortgang vinden.

Ten gevolge van het verzet wordt de herroeping voor niet bestaande gehouden; de door het verzet veroorzaakte kosten en uitgaven, met inbegrip van de kosten van uitgifte en van de betekening van het vonnis, blijven evenwel ten laste van de eiser in verzet, indien het verstek aan hem te wijten is. »

Art. 63

In Hoofdstuk I van dezelfde wet, ingevoegd bij artikel 61, wordt een artikel 114/2 ingevoegd, luidende :

« Art. 114/2. Het verzet brengt van rechtswege dagvaarding mee tegen de eerstkomende terechtzitting na het verstrijken van een termijn van vijftien dagen, of van drie dagen indien de eiser in verzet zich in hechtenis bevindt.

Het wordt als ongedaan beschouwd indien de eiser in verzet, of zijn raadsman niet verschijnt, en het vonnis, op het verzet gewezen, kan door de partij die verzet heeft gedaan, alleen worden bestreden door cassatieberoep, zoals verder wordt bepaald. »

Art. 64

Dans le titre VII de la même loi, il est inséré un chapitre II intitulé :

«Chapitre II. — Du pourvoi en cassation».

Art. 65

Le chapitre II de la même loi, inséré par l'article 64, comporte les articles 115 à 117.

Art. 66

Dans l'article 116, § 1er, de la même loi, annulé par l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008 et modifié par la loi du 21 janvier 2009, les mots «quinze jours» sont remplacés par les mots «cinq jours».

Art. 67

L'article 121 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

«Art. 121. Les établissements agréés par l'autorité compétente, organisés par une institution privée, une Communauté ou une Région, ou par une autorité locale, qui sont en mesure de dispenser les soins appropriés aux internés et qui ont conclu un accord de coopération avec le ministre de la Justice concernant l'application de la présente loi reçoivent, dans le cas d'un placement d'un interné, pour les activités effectuées dans le cadre de la présente loi une allocation à charge du budget de l'État fédéral. Le Roi fixe le montant de l'allocation et les modalités d'exécution.»

Art. 68

Dans le titre VIII, chapitre Ier, de la même loi, il est inséré un article 121/1 rédigé comme suit :

«Art. 121/1. Les frais d'entretien des personnes qui ont été internées en application de l'article 8 et qui conformément à l'article 17 séjournent dans un établissement mentionné à l'article 3, 3., quatrième tiret, sont, dans les conditions déterminées par le Roi, à charge des internés eux-mêmes ou des personnes qui leur doivent des aliments. Le Roi détermine les frais qui, en cas d'insolvabilité, sont à charge de l'État fédéral.»

Art. 64

In Titel VII van dezelfde wet, wordt een Hoofdstuk II ingevoegd, luidende :

«Hoofdstuk II — Het cassatieberoep».

Art. 65

Hoofdstuk II van dezelfde wet, ingevoegd door artikel 64, omvat de artikelen 115 tot en met 117.

Art. 66

In artikel 116, § 1, tweede lid, van dezelfde wet, vernietigd bij arrest nr. 154/2008 van het Grondwettelijk Hof en gewijzigd door de wet van 21 januari 2009, worden de woorden «vijftien dagen» vervangen door de woorden «vijf dagen».

Art. 67

Artikel 121 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

«Art. 121. De door de bevoegde overheid erkende inrichtingen die georganiseerd zijn door een privé-instelling, door een gemeenschap of een gewest of door een lokale overheid, die in staat zijn aan de geïnterneerde de gepaste zorgen te verstrekken en met de minister van Justitie een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten inzake de toepassing van deze wet, ontvangen, in geval van plaatsing van een geïnterneerde, voor de administratieve activiteiten verricht in het kader van deze wet een vergoeding ten laste van de begroting van de federale Staat. De Koning bepaalt het bedrag van de vergoeding en de uitvoeringsmodaliteiten.»

Art. 68

In Titel VIII, Hoofdstuk I, van dezelfde wet wordt een artikel 121/1 ingevoegd, luidende :

«Art. 121/1. De onderhoudskosten van de personen die met toepassing van artikel 8 geïnterneerd zijn en overeenkomstig artikel 17 verblijven in een in artikel 3, punt 3, vierde streepje, vermelde inrichting, komen onder de door de Koning gestelde voorwaarden ten laste van de geïnterneerde zelf of van de personen die in hun levensonderhoud zijn verschuldigd. De Koning bepaalt de kosten die in geval van onvermogen ten laste vallen van de federale Staat.»

Art. 69

L'article 123 de la même loi est abrogé.

Art. 70

Dans le titre VIII, chapitre II, section III, de la même loi, il est inséré un article 125/1 rédigé comme suit :

« Art. 125/1. Dans l'article 595, 2°, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 30 juin 2009, les mots « à l'égard des anormaux par application de la loi du 1er juillet 1964 » sont remplacés par les mots « sur la base de la loi du 21 avril 2007 ».

Art. 71

L'article 126 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 126. À l'article 76, alinéa 5, du Code judiciaire, inséré par la loi du 17 mai 2006, les modifications suivantes sont apportées :

— dans la première phrase, les mots « ainsi que dans les établissements pénitentiaires, les établissements de défense sociale et les établissements de soins » sont remplacés par les mots « ainsi que les prisons et les établissements définis à l'article 3, alinéa 1er, 3., de la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental »;

— l'article est complété par la phrase suivante :

Art. 69

Artikel 123 van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 70

In Titel VIII, Hoofstuk II, Afdeling III, van dezelfde wet wordt een artikel 125/1 ingevoegd, luidende :

« Art. 125/1. In artikel 595, 2°, van het hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 30 juni 2009, worden de woorden « ten aanzien van abnormalen op grond van de wet van 1 juli 1964 » vervangen door de woorden « op grond van de wet van 21 april 2007 ».

Art. 71

Artikel 126 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 126. In artikel 76, vijfde lid, van het Rechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 17 mei 2006, worden volgende wijzigingen aangebracht :

— in de eerste zin worden de woorden « alsmede in de strafinrichtingen, de inrichtingen tot bescherming van de maatschappij en de zorginstellingen » vervangen door de woorden « alsmede in de gevangenissen en de inrichtingen zoals omschreven in artikel 3, eerste lid, 3, van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis »;

— er wordt een tweede zin toegevoegd, luidende :

Behoudens voor de uitspraak van vonnissen waarvoor zij zitting hebben in elke rechtkamer van eerste aanleg die is gevestigd in het rechtsgebied van het hof van beroep, houden de strafuitvoeringskamers zitting in de gevangenis ten aanzien van de veroordeelden die in de gevangenis verblijven en ten aanzien van geïnterneerden die verblijven in de inrichtingen zoals omschreven in artikel 3, eerste lid, eerste, tweede en derde streepje van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis, in deze inrichtingen. Ten aanzien van veroordeelden die niet in de gevangenis verblijven, kunnen ze zitting houden in de gevangenis of in elke rechtkamer van eerste aanleg gevestigd in het rechtsgebied van het hof van beroep. Ten aanzien van geïnterneerden die verblijven in de inrichtingen zoals omschreven in artikel 3, eerste lid, vierde streepje, van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis kunnen zij zetelen in deze inrichting of in elke rechtkamer van eerste aanleg gevestigd in het rechtsgebied van het hof van beroep. Wanneer toepassing wordt gemaakt van

artikel 36 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, houden ze zitting in elke rechtbank van eerste aanleg gevestigd in het rechtsgebied van het hof van beroep. »

Art. 72

L'article 127 de la même loi est abrogé.

Art. 73

L'article 129 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

« Art. 129. À l'article 635 du même Code, rétabli par la loi du 17 mai 2006 et dont le texte existant constituera le § 1er, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans le § 1er, alinéa 2, les mots « avis conforme » sont remplacés par les mots « accord préalable »;

2° l'article est complété par un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. Sauf les exceptions prévues par le Roi, les internés relèvent de la compétence du tribunal de l'application des peines situé dans le ressort de la cour d'appel dans lequel se trouve la juridiction d'instruction ou de jugement qui a ordonné l'internement. Si plusieurs décisions d'internement ont été prises à leur égard, le tribunal de l'application des peines compétent sera déterminé sur la base de la décision d'internement active la plus ancienne, pour autant que l'interné n'ait pas encore été remis en liberté à titre définitif.

Toutefois, si pour un interné, le tribunal de l'application des peines estime, à titre exceptionnel, qu'il est indiqué de transférer la compétence à un autre tribunal de l'application des peines, il prend une décision motivée après avoir obtenu l'accord préalable de ce tribunal de l'application des peines rendu dans les quinze jours. »

Art. 74

Le titre VIII, chapitre II, section VI, de la même loi, comportant l'article 131, est remplacé par ce qui suit :

« Section VI — Modification de la loi du 19 décembre 1939 concernant les lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés

Art. 72

Artikel 127 van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 73

Artikel 129 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 129. In artikel 635 van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 17 mei 2006, waarvan de bestaande tekst § 1 zal vormen, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, tweede lid, worden de woorden « een-sluidend advies » vervangen door de woorden « voorafgaand akkoord »;

2° het artikel wordt aangevuld met een § 2, luidende :

« § 2. Behoudens de door de Koning bepaalde uitzonderingen, ressorteren de geïnterneerden onder de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechtbank die gevestigd is in het rechtsgebied van het hof van beroep waar het onderzoeks- of vonnisgerecht dat de internering heeft bevolen zich bevindt. Indien ten aanzien van hen meerdere interneringsbeslissingen zijn genomen, wordt de bevoegde strafuitvoeringsrechtbank bepaald op grond van de oudste actieve interneringsbeslissing, in zoverre de geïnterneerde nog niet definitief in vrijheid is gesteld.

Indien de strafuitvoeringsrechtbank het in uitzonderlijke gevallen, voor een bepaalde geïnterneerde, evenwel aangewezen acht om de bevoegdheid over te dragen aan een andere strafuitvoeringsrechtbank, neemt zij een met redenen omklede beslissing na het voorafgaand akkoord te hebben verkregen van die strafuitvoeringsrechtbank gegeven binnen vijftien dagen. »

Art. 74

Titel VIII, Hoofdstuk II, Afdeling VI, van dezelfde wet, die artikel 131 omvat, wordt vervangen als volgt :

« Afdeling VI — Wijziging van de wet van 19 december 1939 inzake de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders

Art. 131. Dans l'article 56, avant-dernier alinéa, de la loi du 19 décembre 1939 concernant les lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, modifié par la loi du 22 février 1992, les mots « loi du 1er juillet 1964 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude » sont remplacés par les mots « loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental. »

Art. 75

Le titre VIII, chapitre II, section IX, de la même loi, comportant les articles 138 à 144, est remplacé par ce qui suit :

«Section IX — Dispositions modifiant la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Art. 138. À l'article 27 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, les modifications suivantes sont apportées :

a) il est inséré un § 2/1 rédigé comme suit :

« § 2/1. La mise en liberté provisoire peut également être demandée par celui qui a été incarcéré à la suite d'un ordre d'incarcération immédiate faisant suite à une décision d'internement, à condition que la décision d'internement fasse elle-même l'objet d'un recours, d'une opposition ou d'un pourvoi en cassation. Elle peut être demandée dans les mêmes conditions par celui qui a été incarcéré à la suite d'une condamnation par défaut contre laquelle il a été formé opposition dans le délai extraordinaire. »;

b) le paragraphe 3, dernier alinéa, est complété par la phrase suivante :

«La décision de rejet d'une demande conformément au § 2/1 doit être motivée en tenant compte du prescrit de l'article 9 de la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement de personnes atteintes d'un trouble mental. »

Art. 76

La section IX de la même loi, comportant les articles 138 à 144, est abrogée.

Art. 77

Dans l'article 145 de la même loi, les mots « § 2, 3°, » sont abrogés.

Art. 131. In artikel 56, voorlaatste lid van de wet van 19 december 1939 inzake de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, gewijzigd door de wet van 22 februari 1992, worden de woorden « wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers » vervangen door de woorden « wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis. »

Art. 75

Titel VIII, Hoofdstuk II, Afdeling IX, van dezelfde wet, die de artikelen 138 tot en met 144, wordt vervangen als volgt :

«Afdeling IX — Bepaling tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Art. 138. In artikel 27 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) Een § 2/1 wordt ingevoegd, luidende :

« § 2/1. De voorlopige invrijheidsstelling kan ook worden aangevraagd door degene die opgesloten is ingevolge een na beslissing tot internering uitgesproken bevel tot onmiddellijke opsluiting, mits er tegen de beslissing tot internering zelf hoger beroep, verzet of cassatieberoep is aangetekend. Zij kan in dezelfde voorwaarden worden aangevraagd door wie opgesloten is ingevolge een veroordeling bij verstek, waartegen verzet binnen de buitengewone termijn is aangetekend. »;

b) § 3, laatste lid, wordt aangevuld met de volgende zin :

«De beslissing tot verwerping van een verzoek overeenkomstig § 2/1, wordt gemotiveerd met inachtneming van het geen voorgescreven is in artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis. »

Art. 76

Afdeling IX, van dezelfde wet, die de artikelen 138 tot en met 144 omvat, wordt opgeheven.

Art. 77

In artikel 145 van dezelfde wet worden de woorden worden de woorden « § 2, 3 ° » opgeheven.

Art. 78

Dans le titre VIII, chapitre II, de la même loi, il est inséré une section X/1, comportant l'article 145/1, rédigée comme suit :

«Section X/1 — Modification de la loi du 14 juillet 1994 relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

Art. 145/1. Dans l'article 56, § 3, inséré par la loi du 11 juillet 2005, les mots «aux articles 14 et 18 de la loi du 1er juillet 1964 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels» sont remplacés par les mots «aux articles 17 et 23 de la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement de personnes atteintes d'un trouble mental.»

Art. 79

Dans le titre VIII, chapitre II, de la même loi, il est inséré une section X/2, comportant l'article 145/2, rédigée comme suit :

«Section X/2 — Modification de la loi du 10 avril 2003 réglant la procédure devant les juridictions militaires et adaptant diverses dispositions légales suite à la suppression des juridictions militaires en temps de paix

Art. 145/2. Dans l'article 11 de la loi du 10 avril 2003 réglant la procédure devant les juridictions militaires et adaptant diverses dispositions légales suite à la suppression des juridictions militaires en temps de paix, les mots «en vertu des articles 1er, 6, 7 et 9 de la loi du 1er juillet 1964 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certaines infractions sexuelles» sont remplacés par les mots «en vertu des articles 5, 6, 8, 9, 10 et 11 de la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement de personnes atteintes d'un trouble mental.»

Art. 80

L'article 149 de la même loi est abrogé.

Art. 81

Dans le titre VIII, chapitre II, de la même loi, il est inséré une section XI/1, comportant l'article 153/1, rédigée comme suit :

Art. 78

In Titel VIII, Hoofdstuk II, van dezelfde wet, wordt een afdeling X/1 ingevoegd, die het artikel 145/1 omvat, luidende :

«Afdeling X/1 — Wijziging van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994

Art. 145/1. In artikel 56, § 3, ingevoegd door de wet van 11 juli 2005, worden de woorden «de artikelen 14 en 18 van de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten» vervangen door de woorden «de artikelen 17 en 23 van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis.»

Art. 79

In Titel VIII, Hoofdstuk II, van dezelfde wet, wordt een afdeling X/2 ingevoegd, die het artikel 145/2 omvat, luidende :

«Afdeling X/2 — Wijziging van de wet van 10 april 2003 tot regeling van de rechtspleging voor de militaire rechtscolleges en tot aanpassing van verscheidene wettelijke bepalingen naar aanleiding van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vredestijd

Art. 145/2. In artikel 11 van de wet van 10 april 2003 tot regeling van de rechtspleging voor de militaire rechtscolleges en tot aanpassing van verscheidene wettelijke bepalingen naar aanleiding van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vredestijd worden de woorden «krachtens de artikelen 1, 6, 7 en 9 van de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten» vervangen door de woorden «krachtens de artikelen 5, 6, 8, 9, 10 en 11 van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis.»

Art. 80

Artikel 149 van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 81

In Titel VIII, Hoofdstuk II, van dezelfde wet, wordt een afdeling XI/1 ingevoegd, die het artikel 153/1 omvat, luidende :

«Section XI/1 — Disposition modifiant la loi-programme (II) du 27 décembre 2006

Article 153/1. À l'article 2, 4° de la loi-programme (II) du 27 décembre 2006, les mots «la loi du 1er juillet 1964 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels» sont remplacés par les mots «la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement de personnes atteintes d'un trouble mental.»

Art. 82

À l'article 155 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° dans le § 1er, les mots «les affaires pendantes devant les commissions de défense sociale et les dossiers d'internés mis en liberté à l'essai» sont remplacés par les mots «tous les dossiers d'internés pour lesquels les commissions de défense sociale sont compétentes»;

2° le paragraphe 3 est remplacé par ce qui suit :

«La décision d'internement prise par le ministre de la Justice conformément à l'article 21 de la loi du 1er juillet 1964 de défense sociale contre les anormaux, les délinquants d'habitude et les auteurs de certains délits sexuels avant l'entrée en vigueur de la présente loi, reste valable.

À l'exception de l'alinéa 1er, l'article 114 est d'application aux détenus internés.»;

3° dans le § 4, alinéa 1er, les mots «après que l'interné a comparu» sont remplacés par les mots «après la dernière décision de la commission de défense sociale»;

4° le paragraphe 4 est complété par un alinéa rédigé comme suit :

«Si aucun avis n'a été émis six mois après la dernière décision de la commission de défense sociale, le ministère public saisit le tribunal de l'application des peines.»;

5° un § 5 est inséré, rédigé comme suit :

«Sans préjudice de l'article 17, les internés qui sont placés au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi dans une institution qui n'est pas reconnue par l'autorité compétente, peuvent y rester placés pendant une année après l'entrée en vigueur de la présente loi.»

«Afdeling XI/2 — Bepaling tot wijziging van de Programmawet (II) van 27 december 2006

Art. 153/1. In artikel 2, 4°, van de Programmawet (II) van 27 december 2006, worden de woorden «de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten» vervangen door de woorden «de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis.»

Art. 82

In artikel 155 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden «de zaken die bij de commissies tot bescherming van de maatschappij aanhangig zijn en de dossiers van de geïnterneerden die op proef in vrijheid zijn gesteld» vervangen door de woorden «alle dossiers van geïnterneerden waarvoor de commissies tot bescherming van de maatschappij bevoegd zijn»;

2° § 3 wordt vervangen als volgt :

«De beslissing tot internering van veroordeelden die door de minister van Justitie overeenkomstig artikel 21 van de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten werd genomen voor de inwerkingtreding van deze wet, blijft geldig.

Met uitzondering van het eerste lid is artikel 114 van toepassing op deze geïnterneerde veroordeelde. »;

3° in § 4, eerste lid worden de woorden «nadat de geïnterneerde voor de commissies tot bescherming van de maatschappij verschenen is» vervangen door de woorden «na de laatste beslissing van de commissie tot bescherming van de maatschappij»;

4° § 4 wordt aangevuld met een lid, luidende :

Indien zes maanden na de laatste beslissing van de commissie tot bescherming van de maatschappij geen advies werd uitgebracht, vat het openbaar ministerie de strafuitvoeringsrechtsbank.»;

5° een § 5 wordt ingevoegd, luidende :

«Onverminderd artikel 17, kunnen de geïnterneerden die op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet geplaatst zijn in een inrichting die niet door de bevoegde overheid erkend is er gedurende één jaar geplaatst blijven na de inwerkingtreding van deze wet.»

Justification	Verantwoording
Introduction générale	Algemene inleiding
<p>La loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental a été publiée au <i>Moniteur belge</i> le 13 juillet 2007. La date d'entrée en vigueur de chacune de ses dispositions doit être fixée par le Roi. Initialement, la date ultime d'entrée en vigueur avait été prévue le premier jour du dix-huitième mois suivant celui de la publication de la loi, à savoir le 1er janvier 2009. Cette date ultime d'entrée en vigueur a été reportée à plusieurs reprises. En 2008, cette date a été reportée au 1er mars 2013 et, en 2012, au 1er janvier 2015.</p>	<p>De wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis werd op 13 juli 2007 gepubliceerd in het <i>Belgisch Staatsblad</i>. De inwerkingtreding van elk van de bepalingen van deze moet worden bepaald door de Koning. De oorspronkelijk uiterste datum van inwerkingtreding was voorzien op de eerste dag van de achttiende maand na die waarin de wet is bekendgemaakt, met name 1 januari 2009. Deze uiterste datum van inwerkingtreding werd verschillende keren uitgesteld. In 2008 werd deze datum verschoven naar 1 januari 2013, en in 2012 naar 1 januari 2015.</p>
<p>Les motifs du report de l'entrée en vigueur de la loi résident dans la réalisation des conditions connexes permettant une entrée en vigueur correcte de la loi telle qu'elle avait été conçue en 2007. La réalisation des conditions connexes présente, d'une part, un aspect budgétaire important, qui n'a pas permis une réalisation à part entière au cours de ces dernières années, frappées par les restrictions budgétaires. Il convient en outre de considérer le fait que l'exécution de la loi exige une collaboration interdépartementale importante entre le département de la Santé publique et le département de la Justice, départements dont les limitations et les besoins doivent également être pris en considération. Par ailleurs, le secteur privé est également un partenaire important, compte tenu du fait que certains soins pour internés peuvent être mieux dispensés par des institutions privées ou ne peuvent l'être que par elles.</p>	<p>De redenen voor het uitstel van de inwerkingtreding van de wet zijn gelegen in het vervullen van de noodzakelijke randvoorwaarden om de wet, zoals geconcieerd in 2007, op een degelijke manier in werking te kunnen laten treden. Het vervullen van de randvooraarden heeft enerzijds een belangrijk budgettair aspect, dat in de afgelopen jaren met budgettaire restricties, niet volwaardig te vervullen was. Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat de uitvoering van de wet een belangrijke interdepartementale samenwerking vereist tussen het departement Volksgezondheid en het departement Justitie, waarbij aldus ook rekening moet worden gehouden met de beperkingen en behoeften van deze beide departementen. Daarnaast is ook de private sector een belangrijke partner, gelet op het feit dat bepaalde zorg voor geïnterneerde enkel of beter kan worden verleend door privé-instellingen.</p>
<p>D'autre part, ces conditions connexes ont également trait à un certain nombre d'exigences d'ordre technique qui doivent être remplies pour permettre l'entrée en vigueur de la loi. Ainsi, plusieurs arrêtés d'exécution doivent être rédigés, par exemple sur l'agrément d'experts pouvant intervenir dans le cadre de cette loi. Les tribunaux de l'application des peines doivent également être élargis car ils deviennent compétents pour le contentieux en matière d'internement. Étant donné que ces aspects ont également une incidence sur le plan budgétaire, ils doivent également être préparés en tenant compte des restrictions budgétaires de ces dernières années.</p>	<p>Anderzijds hebben deze randvooraarden ook betrekking op een aantal technische vereisten die moeten vervuld zijn opdat de wet in werking kan treden. Zo moeten er verschillende uitvoeringsbesluiten worden opgesteld, bijvoorbeeld met betrekking tot de erkenning van deskundigen die kunnen op treden in het kader van deze wet. Ook de strafuitvoeringsrechtbanken moeten worden uitgebreid omdat zij bevoegd worden voor het interneringscontentieux. Gelet op het feit dat deze aspecten ook een budgettaire impact hebben, moeten deze ook worden voorbereid rekening houdend met de budgettaire restricties van de afgelopen jaren.</p>
<p>Même si la loi du 21 avril 2007 constituait une étape importante tant pour l'amélioration du statut juridique de l'interné que pour l'encadrement en termes de soins dont il a besoin, auxquels vient s'ajouter l'attribution de compétences au tribunal de l'application des peines, un certain nombre de remarques importantes ont été formulées sous différents angles depuis la publication de la loi.</p>	<p>Hoewel de wet van 21 april 2007 een belangrijke stap vooruit betekende voor de zowel de verbetering van de juridische status van de geïnterneerde als voor de zorgomkadering die de geïnterneerde behoeft, met daarbovenop de bevoegdheidstoedeling aan de strafuitvoeringsrechtbank, werden sinds de publicatie van de wet een aantal belangrijke opmerkingen geformuleerd vanuit verschillende invalshoeken.</p>
<p>Les ministres de la Justice successifs se sont vu remettre des observations émanant notamment d'un groupe de travail Internement constitué au sein du Collège des procureurs généraux, de l'Ordre des médecins, de l'<i>Orde van Vlaamse Balies</i>, de l'Ordre des barreaux francophones et germanophone, du secteur des soins et d'autres personnes.</p>	<p>Aan de opeenvolgende ministers van Justitie werden bemerkingen overgemaakt komende van onder meer een werkgroep internering binnen het College van Procureurs-generaal, de Orde van Geneesheren, de Orde van Vlaamse Balies, de Orde van Franstalige en Duitse Balies, de zorgsector en andere personen.</p>
<p>Ces observations et recommandations de modification sont très précieuses et concourent à affiner la loi de 2007.</p>	<p>Deze bemerkingen en aanbevelingen tot wijziging zijn zeer waardevol en dragen bij tot een verdere verfijning van de wet van 2007.</p>
<p>S'y ajoute en outre larrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008 du 6 novembre 2008 qui annule un certain nombre de dispositions de la loi de 2007. Il s'agit des dispositions suivantes :</p> <ul style="list-style-type: none"> — les articles 39, § 3, et 40, en ce qu'ils ne prévoient pas que l'avis du directeur et l'avis du ministère public sont communiqués au conseil de l'interné; — les articles 26, § 4, alinéa 2, 34, alinéa 2, 42, § 3, alinéa 2, 53, § 4, alinéa 4, 58, § 3, alinéa 2, 70, § 2, alinéa 2, 73, § 3, 	<p>Daarnaast is er ook het arrest nr. 154/2008 van het Grondwettelijk Hof van 6 november 2008 dat een aantal bepalingen van de wet van 2007 vernietigt. Het betreft de volgende bepalingen :</p> <ul style="list-style-type: none"> — de artikelen 39, § 3, en 40, in zoverre zij niet erin voorzien dat het advies van de directeur en het advies van het openbaar ministerie worden meegedeeld aan de raadsman van de geïnterneerde; — de artikelen 26, § 4, tweede lid, 34, tweede lid, 42, § 3, tweede lid, 53, § 4, vierde lid, 58, § 3, tweede lid, 70, § 2, tweede

alinéa 2, 85, § 2, alinéa 2, et 98, § 3, alinéa 2, en ce qu'ils ne prévoient pas qu'une copie du dossier peut être demandée et obtenue par le conseil de l'interné;

— l'article 116, § 1er, alinéa 2.

Le présent projet de loi ne souhaite pas toucher aux lignes directrices de la loi du 21 avril 2007 mais a pour objet, d'une part, d'adapter les dispositions annulées par la Cour constitutionnelle et, d'autre part, d'affiner les dispositions de la loi en tenant compte des remarques et aspirations des différents acteurs.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article précise le fondement constitutionnel en matière de compétence.

Art. 2

Cet article vise à adapter un certain nombre de définitions prévues à l'article 3.

Tout d'abord, la définition de « directeur » doit être adaptée en ce qui concerne la définition du responsable des institutions privées qui prend en charge les soins pour un interné. Cette adaptation est liée à la définition modifiée de la notion d'institution privée au point suivant.

Le deuxième point de cet article prévoit en effet une adaptation du 3. de l'article 2.

La définition de la notion d'établissement utilisée doit être adaptée sur un certain nombre de points.

Ainsi, elle doit être élargie au « centre de psychiatrie légale ». En effet, les centres de psychiatrie légale organisés par l'autorité fédérale, en construction à Gand et à Anvers, sont également des établissements où peuvent être placés des internés.

Ensuite, la référence aux conditions de sécurité que doit remplir l'institution doit être supprimée de la définition. Les hôpitaux ne doivent pas se voir imposer de conditions de sécurité. Chaque institution a une vision et une structure propres en la matière. Celles-ci s'inscrivent en outre dans un parcours de soins sur mesure pour la personne qui présente un trouble mental.

Enfin, il sera conclu avec les institutions qui ne sont pas organisées par l'autorité fédérale et qui sont disposées à accueillir des internés sous la forme d'un placement des accords de coopération fixant les modalités de la collaboration entre la Justice et ces institutions. Ainsi, seront notamment déterminés : le nombre d'internés qu'accueillera l'institution sous la forme d'un placement, les pathologies entrant en ligne de compte, la procédure selon laquelle le placement peut se faire (sur la base de rapports, intake etc.), etc.

lid, 73, § 3, tweede lid, 85, § 2, tweede lid, en 98, § 3, tweede lid, in zoverre zij niet erin voorzien dat een afschrift van het dossier kan worden aangevraagd en verkregen door de raadsman van de geïnterneerde;

— artikel 116, § 1, tweede lid.

Het voorliggende wetsontwerp beoogt niet te raken aan de kijftlijnen van de wet van 21 april 2007, maar heeft tot doel enerzijds de bepalingen aan te passen die werden vernietigd door het Grondwettelijk Hof en anderzijds de bepalingen van de wet verder te verfijnen rekening houdend met de opmerkingen en verzuchtingen die vanuit de verschillende actoren werden geformuleerd.

Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit artikel bepaalt de constitutionele bevoegdheidsgrondslag.

Art. 2

Dit artikel beoogt een aantal definities voorzien in artikel 3 aan te passen.

Vooreerst moet de definitie van « directeur » worden aangepast wat betreft de omschrijving van de verantwoordelijke van de privé-instellingen die de zorg voor een geïnterneerde op zich neemt. Deze aanpassing hangt samen met de gewijzigde omschrijving van privé-instelling in het volgende punt.

Het tweede punt van dit artikel voorziet immers een aanpassing van het punt 3 van artikel 2.

De gehanteerde definitie van inrichting dient aangepast te worden op een aantal punten.

Zo moet de definitie worden uitgebreid naar « forensisch psychiatrisch centrum ». Immers, de door de federale overheid georganiseerde forensische psychiatrische centra, die gebouwd worden in Gent en Antwerpen, zijn tevens inrichtingen waar geïnterneerden geplaatst kunnen worden.

Deze zullen worden aangewezen bij een koninklijk besluit op voorstel van de minister die Justitie en de minister die Volksgezondheid tot zijn bevoegdheid heeft.

Vervolgens wordt de verwijzing in de definitie naar de voorwaarden inzake veiligheid waaraan de instelling moet voldoen geschrapt. Aan ziekenhuizen moeten geen veiligheidsvooraarden worden opgelegd. Elke instelling heeft hieromtrent een eigen visie en structuur. Deze passen bovendien in een zorgtraject op maat van de persoon met een geestessstoornis.

Tot slot zullen met de instellingen die niet door de federale overheid georganiseerd worden en die bereid zijn geïnterneerden op te nemen onder het statuut van een plaatsing samenwerkingsovereenkomsten afgesloten worden, waarbij de modaliteiten van de samenwerking tussen Justitie en deze instellingen worden vastgelegd. Zo zal onder andere worden vastgelegd : het aantal geïnterneerden dat de instelling onder de vorm van plaatsing wil opnemen, de pathologieën die in aanmerking komen, de procedure volgens de welke tot plaatsing overgegaan kan worden (op basis van verslaggeving, intake, ...), ...)

Het laatste punt van dit artikel betreft een aanpassing van het punt 6° van dit artikel dat betrekking heeft op de definitie van slachtoffer. Gelet op het wetsontwerp tot wijziging van de wet van

17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en tot wijziging van artikel 76 van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de verbetering van de positie van de slachtoffers in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten (DOC 53 2999/001) dat een verruiming voorziet van de definitie van slachtoffers in het kader van de strafuitvoering, past het een gelijkaardige verruiming van de definitie voorzien voor de slachtoffers in het raam van de uitvoering van de internering. Aangezien de definitie zoals voorzien in de actuele tekst *mutatis mutandis* geïnspireerd was op de definitie van deze van de wet van 17 mei 2007, lijkt het gepast deze nu ook in lijn te brengen met de nieuwe definitie van deze wet.

Tot de aanpassing van de definitie van «slachtoffer» in de wet van 17 mei 2006 werd beslist omdat uit de praktijk bleek dat de huidige definitie van artikel 2, 6° van deze wet niet voldoende ruim was ondanks het feit dat ze reeds verregaander was dan deze voorzien in de oorspronkelijke wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling door geen onderscheid meer te maken tussen de slachtoffers, in functie van de aard van de feiten die hen schade hebben berokkend.

De definitie in artikel 2, 6° van de wet van 17 mei 2006 omvatte drie categorieën waarop de definitie van slachtoffer in de voorliggende wet *mutatis mutandis* was gebaseerd: de categorie van de natuurlijke persoon wiens burgerlijke partijstelling ontvankelijk en gegrond is verklaard, de categorie van de persoon die minderjarig, verlengd minderjarig of onbekwaam was op het ogenblik van de feiten en voor de wettelijke vertegenwoordiger zich geen burgerlijke partij heeft gesteld en de categorie van de natuurlijke persoon die zich omwille van een situatie van materiële onmogelijkheid of kwetsbaarheid geen burgerlijke partij heeft kunnen stellen. Deze twee laatste categorieën moeten een verzoek indien gericht aan de strafuitvoeringsrechter opdat deze zou kunnen oordelen of ze een direct en legitiem belang hebben om te worden geïnformeerd en gehoord in het kader van de strafuitvoering.

Artikel 3, 6° van de voorliggende wet vertrekt van dezelfde categorieën en principes, met toevoeging van één categorie van slachtoffers specifiek voor het kader van de internering, met name het punt *d*) van artikel 3, 6° dat de categorie betreft van de «natuurlijke persoon die nadat de internering werd bevolen door een onderzoeksgericht zijn wens om als slachtoffer te worden gehoord kenbaar maakt».

Uit de praktijk van toepassing van de wet van 17 mei 2006 blijkt dat de definitie niet volstaat om alle directe slachtoffers te omvatten en dat ze bovendien weinig ruimte biedt voor nabestaanden van slachtoffers om onder de voorziene categorieën te vallen, zonder zich burgerlijke partij te stellen.

Het wetsontwerp 53-2499 voorziet dan ook een belangrijke uitbreiding van de definitie van slachtoffer om aan deze vastgestelde tekortkomingen tegemoet te komen. Ook de definitie van slachtoffer in het kader van de internering moet op dezelfde wijze worden aangepast.

Er wordt niet geraakt aan de punten *a*) en *d*) van artikel 3, 6°. Deze categorieën worden behouden, mits een kleine technische aanpassing van het huidige punt *d*) van de definitie — dat in de nieuwe definitie het punt *c*) zal worden — waar moeten verduidelijkt dat het slachtoffer niet alleen zijn wens om te worden gehoord kenbaar kan maken, maar ook zijn wens om te worden geïnformeerd. Het slachtoffer heeft immers de keuze om te worden geïnformeerd en/of gehoord.

Twee nieuwe categorieën worden ingevoegd, gebaseerd op de besprekingen van het wetsontwerp 53-2499 in de Kamercommissie Justitie.

Onder het punt *d*) wordt een nieuwe categorie ingevoegd teneinde de nabestaanden in te sluiten die zich geen burgerlijke partij hebben gesteld evenals de nabestaanden van een overleden persoon die zich burgerlijke partij had gesteld. De bepaling geeft een omschrijving van de notie nabestaanden, die geïnspireerd is door de definitie van « familieleden » zoals bepaald door artikel 2, *a), ii) en b)* van de richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ.

Een nieuwe categorie *e)* wordt ingevoegd teneinde de naasten van een niet overleden slachtoffer te omvatten, die zich omwille van een situatie van materiële onmogelijkheid of kwetsbaarheid geen burgerlijke partij hebben kunnen stellen.

De categorieën *c), d) en e)* moeten een verzoek richten aan de strafuitvoeringsrechter om te worden erkend als zijnde « slachtoffer » in het kader van de strafuitvoering.

Art. 3

Le deuxième point de cet article a pour objet d'aligner l'article 4 de la loi sur le texte de l'article 3, § 4, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine qui prévoit la communication de la décision du juge de l'application des peines au ministre également.

Art. 4

Cet article vise l'adaptation de l'article 5 de la loi sur un certain nombre de points.

La première adaptation a pour but de permettre également au procureur du Roi d'ordonner une expertise. Cette adaptation a été recommandée par le groupe de travail constitué au sein du Collège des procureurs généraux qui a analysé la loi de 2007. Actuellement, le procureur du Roi ne peut ordonner une expertise qu'en cas de flagrant délit. Cette restriction trouve son origine dans l'équilibre entre les prérogatives respectives du juge d'instruction et du procureur du Roi. Dans le cadre de la présente loi, l'expertise est une condition obligatoire pour pouvoir procéder à l'internement. Il convient d'observer que dans un certain nombre de dossiers, la saisine du juge d'instruction est motivée par la seule nécessité d'obtenir une expertise, ce qui, même en cas de mini-instruction, est source de lenteurs et n'a pas de réelle plus-value. La formulation est également adaptée en ce sens qu'ordonner l'expertise n'est plus facultatif mais obligatoire dès qu'est constatée chez une personne une situation définie dans cet article.

Le deuxième point de cet article vise à apporter des précisions quant au texte du 4. du § 1er de l'article 5. En effet, il se peut que l'expertise établisse qu'il n'existe aucune possibilité en termes de traitement, de guidance ou de soins en vue d'une réinsertion dans la société. Il doit dès lors en être fait mention dans l'expertise.

Art. 3

Het eerste punt van dit artikel betreft een technische wijziging genoodzaakt door de aanpassing van de definitie van slachtoffer in het vorige artikel. De categorieën *c), d) en e)* moeten een verzoek richten tot de strafuitvoeringsrechter.

Het tweede punt van dit artikel beoogt de tekst van artikel 4 van de wet in lijn te brengen met de tekst van artikel 3, § 4, tweede lid, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten dat de mededeling van de beslissing van strafuitvoeringsrechter ook aan de minister voorziet.

Art. 4

Dit artikel beoogt het artikel 5 van de wet op een aantal punten aan te passen.

De eerste aanpassing beoogt het mogelijk te maken dat ook de procureur des Konings een deskundigenonderzoek kan bevelen. Deze aanpassing werd aanbevolen door de werkgroep binnen het College van Procureurs generaals die de wet van 2007 analyseerde. Actueel kan de procureur des Konings enkel een deskundigenonderzoek bevelen ingeval van ontdekking op heterdaad. Deze beperking heeft als uitgangspunt het evenwicht tussen de respectieve prerogatieven van de onderzoeksrechter en de procureur des Konings. In het kader van de voorliggende wet, is het deskundigenonderzoek een verplichte voorwaarde om over te kunnen gaan tot internering. Er moet worden vastgesteld dat in een aantal dossiers de saisine van de onderzoeksrechter enkel gemotiveerd is door de vereiste een deskundigenonderzoek te bekomen, wat zelfs met de figuur van de mini-instructie een bron van vertraging is zonder een reële meerwaarde. Tevens wordt de formulering aangepast in die zin dat het bevelen van het deskundigenonderzoek niet meer facultatief is maar verplicht eens een toestand zoals omschreven in dit artikel bij een persoon wordt vastgesteld.

Het tweede punt van dit artikel is een tekstuele verduidelijking van het punt 4 van § 1 van artikel 5, met het oog op verduidelijking. Immers, het kan ook voorvallen dat met het deskundigenonderzoek wordt vastgesteld dat er geen mogelijkheid tot behandeling, begeleiding of verzorging met het oog op re-integratie in de maatschappij bestaat. Dit moet dan ook aldus in het deskundigenonderzoek worden vermeld.

Ensuite, un nouveau 5. est inséré, qui traite des préventions concernant certains délits à caractère sexuel commis sur des mineurs ou avec leur participation. Dans ces cas, l'expertise devra également examiner la nécessité d'imposer une guidance spécialisée ou un traitement spécialisé afin que le tribunal de l'application des peines puisse, dès la première audience, tenir compte de cet avis spécialisé dans le cadre de la décision de placement ou de l'octroi de modalités d'exécution. Cette insertion s'inscrit également dans le prolongement de l'article 32 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

Le cinquième point de cet article insère un nouvel alinéa dans le paragraphe 2 de l'article 5 afin de préciser explicitement que l'expert désigné peut également réaliser l'expertise en collège ou avec l'assistance d'autres experts du comportement, sous son autorité. Bien que le texte actuel de la loi ne l'exclue pas, cette précision est inscrite à la demande explicite du terrain afin qu'il ne puisse y avoir aucun doute quant à cette possibilité.

Le sixième point du présent article concerne l'insertion d'un nouveau paragraphe 2/1 qui trouve également son origine dans une demande du terrain. Tout d'abord, il a été constaté que la présente loi ne prévoyait aucune disposition transitoire concernant les expertises réalisées selon la réglementation actuelle mais pour lesquelles la décision d'internement n'intervient qu'après l'entrée en vigueur de la loi. Ainsi, il importe de préciser que les expertises réalisées selon la réglementation actuelle conservent leur validité à l'entrée en vigueur de la présente loi et peuvent de cette manière servir de base à la prise d'une décision d'internement.

Ensuite, la pratique a également fait observer qu'il s'écoule parfois beaucoup de temps entre la réalisation de l'expertise et la phase finale dans laquelle la décision d'interner ou non doit être prise. Il semble utile et nécessaire de prévoir la possibilité pour l'autorité requérante de demander une actualisation de l'expertise lorsqu'elle l'estime nécessaire. Cette disposition introduit explicitement cette possibilité et propose également la définition, par arrêté d'exécution, d'un modèle à cet effet.

Vervolgens wordt een nieuw punt 5 ingevoegd, dat betrekking heeft op tenlasteleggingen inzake bepaalde seksuele delicten gepleegd op minderjarigen of met hun deelneming. In deze gevallen zal het deskundigenonderzoek ook de noodzaak moeten nagaan om een gespecialiseerde begeleiding of behandeling op te leggen opdat de strafuitvoeringsrechtfbank reeds vanaf de eerste zitting bij de beslissing tot plaatsing of bij de toekenning van uitvoeringsmodaliteiten rekening kan houden met dit gespecialiseerd advies. Deze invoeging ligt ook in lijn met de tekst van artikel 32 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtpositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

Het punt 4 van dit artikel wijzigt de bepaling van het derde lid van artikel 5, § 2. Het lijkt immers gepast dat de voorwaarden voor de erkenning van de deskundigen worden bepaald bij koninklijk besluit dat gezamenlijk wordt voorgesteld door de minister die bevoegd is voor Volksgezondheid en de minister die bevoegd is voor Justitie.

Het punt vijf van dit artikel voegt een nieuw lid in de paragraaf 2 van het artikel 5 om expliciet duidelijk te stellen dat de aangestelde deskundige het onderzoek ook in college of met bijstand met andere gedragswetenschappers kan uitvoeren, onder zijn leiding. Hoewel de actuele tekst van de wet dit niet uitsluit, wordt deze verduidelijking ingeschreven op expliciete vraag van het terrein zodat over deze mogelijkheid geen twijfel kan bestaan.

Het punt zes van voorliggend artikel betreft de invoeging van een nieuwe § 2/1 die ook zijn oorsprong vinden in een vraag van het terrein. Vooreerst werd vastgesteld dat de voorliggende wet geen overgangsregeling voorzag voor deskundigenonderzoeken uitgevoerd onder de actuele regeling maar waarvan de beslissing tot internering pas tussenkomt na de inwerkingtreding van de voorliggende wet. Het is aldus van belang te bepalen dat de deskundigenonderzoeken die werden uitgevoerd onder de actuele regeling hun rechtsgeldigheid behouden eens de voorliggende wet in werking treedt en zij aldus tot basis kunnen dienen om een beslissing tot internering te nemen.

Vervolgens werd vanuit de praktijk ook opgemerkt dat er soms geruime tijd verloopt tussen de uitvoering van het deskundigenonderzoek en de uiteindelijke fase waarin de beslissing om al dan niet te interneren moet worden genomen. Het lijkt nuttig en noodzakelijk te voorzien dat de bevelende overheid een actualisering kan vragen van het deskundigenonderzoek wanneer zij dit nodig acht. Deze bepaling voegt deze mogelijkheid expliciet in en stelt voor dat daartoe ook een model bij uitvoeringsbesluit zal worden bepaald.

Het laatste punt betreft de opheffing van de vierde paragraaf van artikel 5. Vooreerst is er een discrepantie tussen het dispositief van deze paragraaf en de memorie van toelichting. De wet bepaalt namelijk dat de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt van toepassing is op het deskundigenonderzoek, terwijl de memorie van toelichting net het tegenovergestelde stelt. De wet van 22 augustus 2002 dient inderdaad niet van toepassing verklaard te worden op het deskundigenonderzoek; mocht de wet wel van toepassing zijn, betekent dit dat de persoon het deskundigenonderzoek zou kunnen weigeren zodat niet kan worden overgegaan tot internering, wat niet de bedoeling kan zijn. Er is echter geen noodzaak om uitdrukkelijk te bepalen dat de wet van 22 augustus 2002 niet van toepassing is op het deskundigenonderzoek aangezien deze wet sowieso enkel betrekking heeft op de behandeling.

Art. 5

Une expertise au stade de l'information ou de l'instruction est en principe non contradictoire.

Art. 5

Een deskundigenonderzoek in het stadium van het opsporings — of gerechtelijk onderzoek is in principe niet tegensprekelijk.

Il existe toutefois, tant dans la pratique que dans la doctrine, une demande afin que soit introduite la contradiction, en application des principes généraux applicables en la matière.

Le présent article tend à répondre à ces aspirations et à concilier les nécessités de l'information et de l'instruction avec les dispositions générales relatives au caractère contradictoire de l'expertise définies dans le Code judiciaire. Il est proposé pour ce faire d'insérer un nouvel article 7/1 dans la loi. Il importe pour les nécessités de l'enquête que l'instance conserve le contrôle et puisse de cette manière diriger l'agenda et le timing de l'expertise. L'article prévoit à cet effet qu'elle ait la possibilité de fixer un délai pour la réalisation de l'expertise.

Art. 6

Cet article a pour objet d'adapter l'article 12, § 2, de la loi afin d'y apporter des précisions. En effet, les articles 203, 203bis et 204 du Code d'instruction criminelle ont trait au principe général selon lequel la déclaration d'appel est faite au greffe de la juridiction qui a rendu la décision. L'article 205 du Code d'instruction criminelle traite de l'exception qui permet au ministère public d'interjeter appel devant l'instance de recours et pour laquelle une procédure particulière est donc prévue. La loi du 25 juillet 1893 à laquelle l'article renvoie assimile les déclarations qui doivent être faites au greffe de la prison à celles qui sont faites au greffe de la juridiction qui a rendu la décision. Cette dernière ne constitue donc pas, au sens strict, une exception aux principes figurant aux articles 203 et suivants du Code d'instruction criminelle mais s'aligne sur ceux-ci. L'article est donc reformulé en ce sens.

Art. 7

Le groupe de travail Internement du Collège des procureurs généraux souligne que la loi ne prévoit pas de question au jury quant à la dangerosité sociale au moment de sa décision. Un tel danger constitue néanmoins une condition pour pouvoir décider de procéder à l'internement. Cette disposition prévoit donc l'introduction de cette question au jury.

Art. 8

La loi n'a pas repris la disposition de l'article 9, alinéa 2, de la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels. Cette disposition traite, d'une part, de la possibilité de rendre publique l'audience devant les juridictions d'instruction lorsqu'elles statuent sur un internement et, d'autre part, de la possibilité pour les juridictions de jugement de faire se tenir l'audience à huis clos. Cet article prévoit l'introduction de cette disposition conformément à la réglementation actuelle.

Art. 9

Cet article vise l'introduction de deux modifications.

Il prévoit tout d'abord la possibilité d'imposer aux internés également une interdiction de résidence, conformément à l'article 4 de la loi du 14 décembre 2012 améliorant l'approche des abus sexuels et des faits de pédophilie dans une relation d'autorité qui

Zowel in de praktijk als in de rechtsleer bestaat echter de vraag om een minimale tegensprekelijkheid in te voeren, met toepassing van de algemene principes die in deze materie van toepassing zijn.

Voorliggend artikel beoogt aan deze verzuchting tegemoet te komen en de noden van het opsporings- en gerechtelijk onderzoek te verzoenen met de algemene bepalingen van tegensprekelijkheid van het deskundigenonderzoek zoals die worden bepaald in het Gerechtelijk Wetboek. Daartoe wordt voorgesteld een nieuw artikel 7/1 in de wet in te voegen. Het is van belang voor de noden van het onderzoek dat de bevelende instantie meester blijft en aldus de agenda en timing van het deskundigenonderzoek kan leiden. Hiertoe voorziet het artikel in de mogelijkheid dat zij een termijn kan bepalen waarbinnen het deskundigenonderzoek moet worden uitgevoerd.

Art. 6

Dit artikel beoogt een aanpassing van artikel 12, paragraaf 2, van de wet teneinde deze bepaling te verduidelijken. Immers, de artikelen 203, 203bis en 204 van het Wetboek van strafvordering betreffen het algemeen principe dat de verklaring van hoger beroep gedaan wordt op de griffie van het gerecht dat uitspraak heeft gedaan. Artikel 205 van het Wetboek van strafvordering betreft de uitzondering dat het openbaar ministerie bij de beroepsinstantie het hoger beroep instelt voor dewelke dan een bijzondere procedure is voorzien. De wet van 25 juli 1893 waarnaar het artikel verwijst, stelt de verklaringen die op de griffie van de gevangenis worden gedaan, gelijk aan deze die worden gedaan op de griffie van het gerecht dat uitspraak heeft gedaan. Deze laatste is strikt genomen dus geen uitzondering op het de principes zoals opgenomen in de artikelen 203 en volgende van het Wetboek van strafvordering maar een gelijkschakeling. Het artikel wordt aldus in die zin geherformuleerd.

Art. 7

De werkgroep internering van het College van Procureurs generaals merkt op dat de wet geen vraagstelling voorziet aan de jury omtrent de sociale gevvaarlijkheid op het ogenblik van haar beslissing. Nochtans is een dergelijk gevaar een voorwaarde om tot internering te kunnen beslissen. Deze bepaling voorziet aldus de invoeging van deze vraagstelling aan de jury.

Art. 8

De wet heeft de bepaling van artikel 9, tweede lid van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten, niet hernoemd. Deze bepaling betreft enerzijds de mogelijkheid om de zitting voor de onderzoeksgerichten openbaar te houden wanneer ze beslissen over een internering en anderzijds de mogelijkheid voor de vonnisgerichten om de zitting achter gesloten deuren te houden. Dit artikel voorziet in de invoeging van deze bepaling overeenkomstig de huidige regeling.

Art. 9

Dit artikel beoogt twee wijzigingen door te voeren.

Vooreerst wordt de mogelijkheid ingeschreven om ook ten aanzien van geïnterneerde een woonverbod op te leggen, en dit overeenkomstig artikel 4 van de wet van 14 december 2012 tot verbetering van de aanpak van seksueel misbruik en feiten van

prévoit à l'article 382*quater* du Code pénal une telle possibilité pour les condamnés.

La deuxième modification est une modification d'ordre linguistique ayant pour but d'utiliser les termes « mesure de sûreté » dans tout l'article.

Art. 10

Cet article vise à garantir les intérêts des parties civiles en déclarant également d'application les dispositions de l'article 4 du titre préliminaire du Code de procédure pénale lorsque les juridictions d'instruction et de jugement prononcent un internement. Elles réservent d'office les intérêts des parties civiles lorsqu'elles se prononceront pour un internement.

Art. 11

Cette disposition a pour objet d'adapter la définition du placement et du transfèrement compte tenu de la nouvelle définition de la notion d'établissement donnée par l'article 2, 2°. Il est également explicitement prévu que dans sa décision de placement ou de transfèrement, le tribunal de l'application des peines doit tenir compte des avis de traitement donnés au sujet de l'interné. Il va de soi que lors du placement d'internés, l'offre de traitement disponible au sein de l'établissement de soins doit être prise en considération. C'est la raison pour laquelle les placements doivent être préparés entre les services psychosociaux des prisons et le secteur des soins, ce qui donne lieu à des avis de traitement au tribunal de l'application des peines.

Pour les établissements qui ne sont pas organisés par l'autorité fédérale, le tribunal de l'application des peines doit, lors du placement et du transfèrement, tenir compte également des accords de coopération conclus avec les institutions.

Art. 12

Cette disposition a pour but de permettre que toutes les permissions de sortie, quelle que soit leur finalité, puissent être octroyées par le tribunal de l'application des peines avec une certaine périodicité lorsqu'il l'estime nécessaire ou souhaitable. La loi de 2007 prévoit cette possibilité uniquement pour les permissions de sortie octroyées afin de préparer la réinsertion sociale.

En ce qui concerne les internés, il semble toutefois plus approprié que toutes les permissions de sortie puissent être octroyées avec une périodicité, indépendamment de leur finalité.

Art. 13

La permission de sortie permet à l'interné de quitter la prison pour une durée maximum de seize heures; la détention limitée ne le permet que pour douze heures maximum. Il n'existe toutefois aucune raison légitime de limiter à douze heures la durée maximum de la détention limitée. Ce laps de temps risque d'ailleurs d'être trop court pour les internés qui doivent emprunter des parcours plus longs pour le travail, la formation ou le traitement.

pedofilia binnen een gezagsrelatie dat dergelijke mogelijkheid inschrijft in artikel 382*quater* van het Strafwetboek voor wat veroordeelden betreft.

De tweede wijzigingen betreft een taalkundige wijziging om doorheen het hele artikel steeds de « veiligheidsmaatregel » te gebruiken.

Art. 10

Dit artikel beoogt de belangen van de burgerlijke partijen veilig te stellen door de bepalingen van artikel 4 Voorafgaande Titel van het Wetboek van strafvordering ook van toepassing te verklaren wanneer de onderzoeks — of vonniscrachten een internering uitspreken. Zij zullen ambtshalve de belangen van de burgerlijke aanhouden wanneer zij beslissen tot een internering.

Art. 11

Deze bepaling beoogt de definitie van plaatsing en overplaatsing aan te passen gelet op de nieuwe definitie die door artikel 2, 2°, wordt gegeven van inrichting. Tevens wordt ook explicet ingeschreven dat de strafuitvoeringsrechtbank bij haar beslissing tot plaatsing of overplaatsing rekening moet houden met de behandelingsadviezen die voor de geïnterneerde werden gegeven. Het spreekt voor zich dat bij de plaatsing van geïnterneerden rekening dient te worden gehouden met het behandelaanbod waarover de zorginstelling beschikt. De plaatsingen dienen daarom voorbereid te worden tussen de psychosociale diensten van de gevangenissen en de zorgsector, wat resulteert in behandelingsadviezen aan de strafuitvoeringsrechtbank.

Voor de instellingen die niet door de federale overheid georganiseerd worden dient door de strafuitvoeringsrechtbank bij de plaatsing en overplaatsing tevens rekening gehouden te worden met de samenwerkingsovereenkomsten die met de instellingen afgesloten zijn.

Art. 12

Deze bepaling beoogt dat alle uitgaansvergunningen, ongeacht hun finaliteit, door de strafuitvoeringsrechtbank met een zekere periodiciteit zouden kunnen worden toegekend wanneer zij dit nodig of wenselijk acht. De wet van 2007 voorziet deze mogelijkheid enkel voor de uitgaansvergunningen die worden toegekend om de sociale re-integratie voor te bereiden.

Wat betreft geïnterneerden lijkt het echter gepast dat alle uitgaansvergunningen met periodiciteit kunnen worden toegekend, ongeacht de finaliteit ervan.

Art. 13

De uitgaansvergunning laat de geïnterneerde toe de gevangenis te verlaten voor een duur van maximum zestien uur; de beperkte detentie laat dit slechts toe voor maximum twaalf uur. Er bestaat echter geen gerechtvaardigde reden om de maximumduur van de beperkte detentie te beperken tot twaalf uur. Deze termijn riskeert trouwens te kort te zijn voor geïnterneerden die voor het werk, de opleiding of behandeling langere trajecten dienen af te leggen.

Art. 14

Art. 14

Het eerste punt van deze bepaling heeft tot doel om expliciet in te schrijven in het artikel 24 van deze wet dat bij de toekenning van een uitvoeringsmodaliteit van de internering de al dan niet geleverde inspanningen om de burgerlijke partij te vergoeden een element is dat ook in rekening moet worden gebracht en dat als een tegenaanwijzing voor deze toekenning kan gelden. Deze invoeging vloeit voort uit de aanpassing van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en tot wijziging van artikel 76 van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de verbetering van de positie van de slachtoffers in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten die wordt geviseerd door het wetsontwerp zoals vervat in het parlementaire stuk DOC 53 2999/001.

In het kader van de wet van 17 mei 2006 werd beslist om deze bepalingen expliciet op te nemen omdat de bedoeling van de wetgever, met name het feit dat dit element werd beschouwd als zijnde ingesloten te zijn in de tegenaanwijzing « de houding van de veroordeelde ten aanzien van de slachtoffers van de misdrijven die tot zijn veroordeling hebben geleid » in de praktijk tot misverstanden aanleiding bleek te geven. Aangezien de voorliggende wet dezelfde bewoordingen hanteert, lijkt het aldus gepast om ook hier deze verduidelijking in te voegen. Daarbij wordt ook de invoeging overgenomen voorzien in voornoemd wetsontwerp dat bij de beoordeling hiervan rekening moet worden gehouden met de vermogenssituatie van de veroordeelde zoals die door zijn toedoen is gewijzigd sinds het plegen van de feiten waarvoor hij veroordeeld is. De invoeging van deze passage heeft tot doel te expliciteren dat mogelijke handelingen die de geïnterneerde heeft gesteld die er toe leiden dat de vergoeding van de burgerlijke partijen worden bemoeilijkt, mee in rekening moeten worden gebracht bij de beoordeling van de tegenaanwijzingen.

Le deuxième point de cet article concerne une correction d'ordre linguistique à la version néerlandaise du texte.

Art. 15

Art. 15

Cet article vise à abroger l'article 25 de la loi qui précise qu'une libération à l'essai ne peut être accordée que si l'interné a déjà bénéficié d'une autre modalité d'exécution de la peine prévue par la loi.

Tous les acteurs de terrain estiment toutefois qu'une libération à l'essai doit être possible dès la première audience : en effet, pourquoi devrait-on rendre obligatoire la privation de liberté lorsque le traitement peut également se faire de manière ambulatoire ? Aujourd'hui, il est déjà possible d'accorder une libération à l'essai, ce que fait régulièrement la commission de défense sociale. Le maintien de la privation de liberté obligatoire risque en outre d'entraîner un manque de capacité en régime fermé pour les internés. Pour que cela soit possible, l'article 25 doit être abrogé. Dans un souci de cohérence, il doit également être possible d'accorder dès la première audience une permission de sortie ou un congé.

Art. 16, 17 et 18

Ces articles ont pour but de réformer intégralement le chapitre relatif à la première audience du tribunal de l'application des peines. Le texte actuel prévoit, en effet, que la première audience du tribunal de l'application des peines se limite à décider du placement de l'interné. Le tribunal de l'application des peines doit donc obligatoirement passer par un placement. Il convient

Dit artikel beoogt de opheffing van artikel 25 van de wet dat bepaalt dat een invrijheidsstelling op proef slechts kan worden toegekend indien de geïnterneerde reeds een andere door de wet voorziene uitvoeringsmodaliteit heeft genoten.

Alle actoren op het terrein zijn echter van mening dat een invrijheidsstelling op proef reeds op de eerste zitting mogelijk moet zijn: waarom zou men immers de vrijheidsberoving verplicht maken wanneer de behandeling eveneens op ambulante wijze kan plaatsvinden ? Het is ook vandaag reeds mogelijk om onmiddellijk een invrijheidstelling op proef toe te kennen en de Commissies tot bescherming van de maatschappij doen dit ook regelmatig. Het behoud van de verplichte vrijheidsberoving riskeert bovendien een tekort aan gesloten capaciteit voor geïnterneerden te veroorzaken. Om dit mogelijk te maken, moet artikel 25 opgeheven worden. Om redenen van coherente moet het ook mogelijk zijn om vanaf de eerste zitting een uitgaansvergunning of een verlof toe te kennen.

Artt. 16, 17 en 18

Deze artikelen beogen het hoofdstuk betreffende de eerste zitting van de strafuitvoeringsrechtbank volledig te hervormen. De actuele tekst voorziet immers dat de eerste zitting van de strafuitvoeringsrechtbank beperkt is tot een beslissing over de plaatsing van de geïnterneerde. De strafuitvoeringsrechtbank moet dus verplicht via een plaatsing passeren. Men moet in de praktijk

toutefois d'observer que, dans la pratique, le placement n'est pas toujours l'option la plus appropriée pour répondre aux avis de traitement formulés dans l'intérêt de l'interné.

La pratique demande clairement que soient élargies les possibilités offertes au tribunal de l'application des peines lors de cette première audience et qu'il ne doive pas obligatoirement passer par un placement. Le présent projet de loi accède à cette demande pertinente et choisit d'élargir le cadre de cette première audience en offrant au tribunal de l'application des peines la possibilité de considérer toutes les options possibles : placement, en combinaison ou non avec une permission de sortie, un congé ou une détention limitée, une surveillance électronique ou une libération à l'essai. Le tribunal de l'application des peines peut de cette manière prendre une décision qui correspond le mieux aux besoins de l'interné.

Après que la décision d'internement est passée en force de chose jugée, le dossier doit, dans les quatre mois maximum, être porté devant le tribunal de l'application des peines afin que celui-ci puisse statuer le plus rapidement possible sur la modalité d'exécution de l'internement.

Le projet de loi prévoit à l'article 26, qui est entièrement réécrit, un planning de manière à ce que le dossier soit complet dans les quatre mois, permettant ainsi au tribunal de l'application des peines de prendre une décision quant à la modalité d'exécution de la décision d'internement.

La loi du 21 avril 2007 prévoit un délai de deux mois pour la tenue de la première audience. Le présent projet de loi prolonge ce délai de deux mois. Cette prolongation est la conséquence directe de l'élargissement des possibilités offertes dès la première audience au tribunal de l'application des peines selon le nouveau concept. Cet élargissement des possibilités, qui évite de devoir de passer par un placement avant de pouvoir octroyer une modalité d'exécution, est dans l'intérêt de l'interné, mais exige un délai supplémentaire relativement bref afin de mettre le dossier en ordre pour permettre au tribunal de l'application des peines de procéder de manière réfléchie à une telle évaluation.

Le ministère public près la juridiction qui a pris le jugement ou l'arrêt d'internement passé en force de chose jugée joue en outre un rôle-clé. Le dossier doit, dans le mois, être communiqué au tribunal de l'application des peines, au ministère public près ce tribunal et au directeur si l'interné est en détention. La composition de ce dossier reste inchangée par rapport à la loi de 2007.

Le ministère public doit également saisir dans le mois le service des Maisons de justice et communiquer les noms des victimes connues, afin que celui-ci puisse les contacter sans délai. En effet, elles aussi devront, dans ce bref délai, prendre une décision quant à la question de savoir si elles souhaitent ou non être informées et/ou être entendues au sujet des modalités d'exécution de l'internement et à la question de savoir si elles souhaitent formuler des conditions qui doivent être imposées dans leur intérêt. Vu la brièveté du délai, quatre mois, entre la décision d'internement et la première comparution devant le tribunal de l'application des peines, le projet de loi opte pour une approche active des victimes dans le cadre de l'internement. Cette approche active des victimes connues a été dictée par la volonté de permettre que tout s'effectue dans le bref délai, mais également et avant tout par le fait qu'en raison justement de la brièveté du délai séparant la décision et la première comparution devant le tribunal de l'application des peines, la victime devrait pouvoir bénéficier d'un encadrement immédiat.

echter vaststellen dat een plaatsing niet altijd de best geschikte optie is voor een geïnterneerde om tegemoet te komen aan de behandelingsadviezen die in het belang van de geïnterneerde werden geformuleerd.

Er is een duidelijke vraag van de praktijk om de mogelijkheden voor de strafuitvoeringsrechtbank op deze eerste zitting uit te breiden en hen niet verplicht via een plaatsing te laten passeren. Voorliggend wetsontwerp gaat in op deze terechte vraag en opteert aldus de eerste zitting open te trekken door de strafuitvoeringsrechtbank de mogelijkheid te geven alle mogelijke opties in overweging te nemen : plaatsing, al dan niet gecombineerd met een uitgaansvergunning, een verlof of een beperkte detentie, een elektronisch toezicht of een invrijheidstelling op proef. Op deze wijze kan de strafuitvoeringsrechtbank een beslissing nemen die het beste aansluit bij de noden en behoeften van de geïnterneerde.

Nadat de beslissing tot internering in kracht van gewijsde is getreden, moet het dossier ten laatste vier maanden erna voor de strafuitvoeringsrechtbank worden gebracht opdat deze zo snel als mogelijk kan beslissen over de wijze van uitvoering van internering.

Het wetsontwerp voorziet in het artikel 26, dat volledig wordt herschreven, een planning zodat het dossier binnen de vier maanden volledig is zodat de strafuitvoeringsrechtbank een beslissing kan nemen over de wijze van uitvoering van de interneringsbeslissing.

De wet van 21 april 2007 voorziet een termijn van twee maanden binnen dewelke de eerste zitting moet plaatsgrijpen. Voorliggend wetsontwerp verlengt deze termijn met twee maanden. Deze verlenging is het rechtstreeks gevolg van het opentrekken van de mogelijkheden waarover de strafuitvoeringsrechtbank in het nieuwe concept vanaf de eerste zitting beschikt. Deze opentrekking van de mogelijkheden, die vermijdt dat men verplicht via een plaatsing moet passeren alvorens over te kunnen gaan tot het toekennen van een uitvoeringsmodaliteit, is in het belang van de geïnterneerde, maar vergt een relatief korte meer-tijd teneinde het dossier in orde te brengen om dergelijke afweging op een weloverwogen manier mogelijk te maken in hoofde van de strafuitvoeringsrechtbank.

Het openbaar ministerie bij het gerecht dat de het in kracht van gewijsde getreden vonnis of arrest tot internering heeft genomen, speelt hierbij een sleutelrol. Binnen de maand moet het dossier worden overgezonden aan de strafuitvoeringsrechtbank, het openbaar ministerie bij de strafuitvoeringsrechtbank en aan de directeur indien de geïnterneerde gedetineerd is. De samenstelling van dit dossier blijft ongewijzigd in vergelijking met de wet van 2007.

Het openbaar ministerie moet binnen de maand tevens de Dienst Justitiehuizen vatten en de namen van de gekende slachtoffers medelen, opdat dit de slachtoffers onmiddellijk zou kunnen contacteren. Immers, ook zij zullen binnen dit korte tijdsbestek een beslissing moeten nemen over de vraag of zij al dan niet wensen te worden geïnformeerd en of gehoord over de uitvoeringsmodaliteiten van de internering en over de vraag of zij voorwaarden die in hun belang moeten worden opgelegd wensen te formuleren. Gelet op het korte tijdsbestek, vier maanden, dat er verloopt tussen de beslissing tot internering en de eerste verschijning voor de strafuitvoeringsrechtbank, kiest het wetsontwerp voor een actieve benadering van de slachtoffers in het kader van de internering. Deze actieve benadering van de gekende slachtoffers is ingegeven niet alleen om dit alles binnen de korte termijn mogelijk te maken, maar ook en vooral omwille van het feit dat juist door deze korte termijn tussen de uitspraak en de eerste verschijning voor de strafuitvoeringsrechtbank, het slachtoffer een onmiddellijke omkadering van het gebeuren zou kunnen worden geboden.

Ce rapport n'est pas communiqué immédiatement à l'interné. L'interné peut consulter ce rapport durant les quatre jours précédant l'audience du tribunal de l'application des peines, sauf si son président, sur avis du psychiatre, refuse la consultation du dossier parce qu'elle peut manifestement nuire à la santé de l'interné, comme le précise le dernier alinéa du paragraphe 6 de cet article.

Conformément à larrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008 du 6 novembre 2008, le projet de loi prévoit que le rapport psychomédical du directeur est également communiqué au conseil de l'interné.

Si l'interné n'est pas en détention, le ministère public charge le service des Maisons de justice de procéder à une enquête sociale. Si nécessaire, cette enquête contiendra un avis relatif à la désignation d'un établissement le plus apte à dispenser les soins appropriés à l'interné. Cet avis permet de recueillir des informations auprès de l'établissement ou de l'institution qui suit l'interné non détenu quant aux possibilités de traitement de l'interné et aux types de modalités d'exécution de l'internement dans lesquelles l'établissement ou l'institution est prêt à s'engager.

Dans le mois de la réception du rapport psychomédical du directeur ou de l'enquête sociale, le ministère public doit rendre son avis. Cet avis doit être motivé. Si le ministère public estime qu'un placement est nécessaire, il désignera dans son avis l'établissement le plus à même de dispenser les soins appropriés. Le ministère public est également invité à rendre un avis sur l'octroi ou le refus de modalités d'exécution et, s'il le juge nécessaire, sur les conditions particulières qui doivent y être assorties selon lui. La formulation de ce paragraphe tient compte des modifications apportées aux dispositions respectives de la loi du 17 mai 2006 par la loi du 17 mars 2013 modifiant le Code judiciaire et la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités de la peine.

L'affaire doit être examinée à la première audience utile du tribunal de l'application des peines qui se tiendra au plus tard dans les quatre mois après que la décision d'internement a acquis force de chose jugée. Le projet prévoit également l'insertion de la disposition prévoyant que si le ministère public ne rend pas son avis à temps, il doit le rendre par écrit avant ou pendant l'audience. Cette disposition est également prévue aux articles 34 et 52 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

L'article prévoit en outre que le ministère public veille à garantir la composition complète du dossier, conformément aux dispositions précédentes, lequel est tenu, pour consultation, à la disposition de l'interné et de son conseil qui peuvent également en demander une copie.

Indien de veroordeelde gedetineerd is, heeft de directeur twee maanden na de ontvangst van het dossier om een psycho-medisch verslag te bezorgen aan de strafuitvoeringsrechtbank en het openbaar ministerie. Dit verslag bevat een advies omtrent de aanwijzing van de inrichting waar de geïnterneerde het best geplaatst wordt en omtrent de toekenning of afwijzing van uitvoeringsmodaliteiten. Indien de plaatsing geadviseerd wordt in een inrichting die georganiseerd wordt door een privé-instelling, door een gemeenschap, gewest of lokale overheid, zal de Psychosociale dienst voorafgaandelijk met deze inrichting contact opnemen overeenkomstig de samenwerkingsafspraken die opgenomen zijn in de samenwerkingsovereenkomst.

Dit verslag wordt niet onmiddellijk meegedeeld aan de geïnterneerde. De geïnterneerde heeft inzage van dit verslag vier dagen voor de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank, tenzij de voorzitter van de strafuitvoeringsrechtbank, op advies van de psychiater, de inzage van het dossier ontzegt omdat deze inzage een klaarblijkelijk nadeel voor de gezondheid van de geïnterneerde kan teweegbrengen, zoals bepaald in het laatste lid van paragraaf 6 van dit artikel.

Conform de uitspraak nr. 154/2008 van 6 november 2008 van het Grondwettelijk Hof, voorziet het wetsontwerp dat het psycho-medisch verslag van de directeur ook wordt overgemaakt aan de raadsman van de geïnterneerde.

Indien de geïnterneerde niet gedetineerd is, geeft het openbaar ministerie de Dienst Justitiehuizen de opdracht een maatschappelijk enquête uit te voeren. Indien nodig zal deze enquête een advies omvatten omtrent de aanwijzing van een inrichting die het meest geschikt is om de geschikte zorgen aan de geïnterneerde te bieden. Dit advies laat toe om de inlichtingen in te winnen bij de inrichting of de instelling die de geïnterneerde die niet gedetineerd is volgt wat betreft de mogelijkheden tot behandeling en voor de wat betreft de soorten van uitvoeringsmodaliteiten van de internering waartoe de inrichting of de instelling zich kan engageren.

Na de ontvangst van het psycho-medisch verslag van de directeur of de maatschappelijke enquête moet het openbaar ministerie binnen de maand haar advies geven. Dit advies moet met redenen omkleed zijn. Indien het openbaar ministerie een plaatsing noodzakelijk acht zal zij in haar advies de inrichting aanwijzen die zij geschikt meent om de gepaste zorgen te verstrekken. Het openbaar ministerie wordt tevens gevraagd te adviseren over de toekenning of afwijzingen van uitvoeringsmodaliteiten en in dien zij dat nodig acht over de bijzondere voorwaarden die er volgens haar aan moeten worden gekoppeld. De formulering van deze paragraaf houdt rekening met de wijzigingen aangebracht in de respectievelijke bepalingen van de wet van 17 mei 2006 door de wet van 17 maart 2013 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

De zaak moet worden behandeld op de eerste nuttige zitting van de strafuitvoeringsrechtbank die uiterlijk plaatsvindt binnen de vier maanden na het in kracht van gewijsde getreden zijn van de beslissing tot internering. Het ontwerp voorziet tevens de invoeging van de bepaling dat ingeval het openbaar ministerie haar advies niet tijdig geeft, zij dit schriftelijk moet uitbrengen voor of tijdens de zitting. Deze bepaling is ook voorzien in de artikelen 34 en 52 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

Het artikel voorziet verder dat het openbaar ministerie instaat voor het garanderen van een volledige samenstelling van het dossier, overeenkomstig de vorige bepalingen, dat ter inzage van de geïnterneerde en zijn raadsman wordt gehouden, die tevens een afschrift van dit dossier kunnen vragen.

Le projet de loi ne modifie donc pas les lignes directrices du droit de l'interné à consulter le dossier et à en demander une copie, comme le prévoit la loi de 2007, exception faite de l'adaptation de ces dispositions à l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008 du 6 novembre 2006 qui a annulé certaines dispositions de la loi du 21 avril 2007 qui ne prévoyaient pas qu'une copie du dossier pouvait être demandée et obtenue par le conseil de l'interné également.

Art. 19

Cet article prévoit que le tribunal de l'application des peines peut, lui aussi, charger respectivement le service des Maisons de justice ou le Centre national de surveillance électronique de procéder à une enquête sociale ou de rédiger un rapport d'information succinct s'il estime avoir besoin de davantage d'informations pour prendre une décision sur la modalité d'exécution de l'internement.

Art. 20

Tout comme pour l'audience du tribunal de l'application des peines concernant la prise d'une décision sur les modalités d'exécution d'un condamné, il importe également de créer à l'audience un moment consacré à la victime dans le cadre de l'audience du tribunal de l'application des peines lorsque celui-ci doit prendre une décision sur les modalités d'exécution de l'internement.

La création d'un moment consacré à la victime explicité à l'audience du tribunal de l'application des peines dans le cadre de l'exécution des peines a été inspirée par un certain nombre de dossiers récents dans lesquels la demande des victimes d'accéder au dossier d'exécution de la peine avait été formulée de manière plus insistante. Il s'agit d'une affaire délicate qui doit être prise en considération avec la prudence nécessaire et le respect envers tous les intéressés, en tenant également compte des options adoptées par le législateur en 2006, et par le législateur en 2007 dans le cadre de la loi du 21 avril 2007 qui partait du même principe. Cet aspect a été largement abordé lors des travaux parlementaires concernant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine. Le principe de départ du législateur était clair : la victime n'est pas en tant que telle partie à la cause dont est saisi le tribunal de l'application des peines. Les intérêts de la société, et donc ceux de la victime également, y sont représentés par le ministère public. Il convient toutefois de laisser à la victime la possibilité et l'espace nécessaires pour exposer son point de vue sur l'affaire, ce qui peut aider le juge lors de sa décision finale. La victime doit avoir la possibilité d'exposer son vécu, son assimilation psychologique de l'événement, ses angoisses et ses attentes. Cela permet de comprendre pourquoi la victime demande que

Het wetsontwerp wijzigt aldus niet de krachtlijnen van het inzagerecht in het dossier van de geïnterneerde en het recht van de geïnterneerde om een afschrift van het dossier te vragen zoals voorzien in de wet van 2007, met uitzondering dan van de aanpassing van deze bepalingen aan het arrest nr. 154/2008 van 6 november 2008 van het Grondwettelijk Hof dat een aantal bepalingen van de wet van 21 april 2007 heeft vernietigd in zoverre deze niet voorzagen dat een afschrift van het dossier kan worden gevraagd en verkregen ook door de raadsman van de geïnterneerde.

Art. 19

Dit artikel voorziet dat ook de strafuitvoeringsrechtbank respectievelijk de Dienst Justitiehuizen of het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht de opdracht kan geven een maatschappelijke enquête of een beknopt voorlichtingsrapport op te stellen indien zij meer informatie nodig te hebben om te kunnen beslissing over een uitvoeringsmodaliteit van de internering.

Art. 20

Artikel 28 betreft de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank. Deze bepaling herneemt de krachtlijnen van de wet van 21 april 2007. Ten aanzien van de slachtoffers echter, voert de tekst een belangrijke nieuwe bepaling in die geënt is op de aanpassing van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en tot wijziging van artikel 76 van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de verbetering van de positie van de slachtoffers in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten die wordt geviseerd door het wetsontwerp 53 2999 dat hangende is. Het betreft hier de bepaling inzake het slachtoffermoment.

Net zoals voor de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank met betrekking tot het nemen van een beslissing over de strafuitvoeringsmodaliteiten van een veroordeelde, is het van belang om ook ten aanzien van de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank wanneer deze een beslissing moet nemen over de uitvoeringsmodaliteiten van de internering, een slachtoffermoment te creëren op de zitting.

De creatie van een geëxpliciteerd slachtoffermoment op de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank in het kader van de strafuitvoering werd ingegeven naar aanleiding van een aantal recente dossiers waarbij de vraag van de slachtoffers om toegang te krijgen tot het strafuitvoeringsdossier dwingender werd formuleerd. Dit is een delicate zaak die met de nodige omzichtigheid en met respect naar alle betrokkenen toe in overweging moet worden genomen, daarbij ook rekening houdend met de opties van de wetgever in 2006, en van de wetgever in 2007 bij de wet van 21 april 2007 die vertrok van hetzelfde uitgangspunt. Tijdens de parlementaire besprekingen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, is dit aspect ruimschoots bediscussieerd geworden. Het uitgangspunt van de wetgever was duidelijk : het slachtoffer is als dusdanig geen partij in het geding dat bij de strafuitvoeringsrechtbank aanhangig wordt gemaakt. De belangen van de samenleving en dus ook van het slachtoffer worden er vertegenwoordigd door het openbaar ministerie. Het slachtoffer echter moet wel de mogelijkheid en ruimte hebben om zijn kijk te geven op de zaak, wat de rechter kan helpen bij het nemen van de uiteindelijke beslissing. Het slachtoffer moet de mogelijkheid worden geboden om zijn ervaringen, verwerkingen, angsten en verwachtingen te kunnen voorleggen. Deze geven een

soient imposées certaines conditions la concernant. La consultation du dossier n'apparaît pas comme la meilleure voie pour y parvenir. Tout comme le dossier concernant l'exécution de la peine, le dossier d'internement comporte également de nombreux éléments relatifs à la réinsertion sociale du condamné, mais également à l'état de santé et au traitement de l'interné. Il est préférable que la victime n'y ait pas accès. En outre, la formulation de ces conditions par la victime sur la base de sa propre situation, en ne prenant en considération que ses propres besoins, est davantage dans la ligne des intentions du législateur en 2006, reprises par le législateur de 2007.

Il semble dès lors beaucoup plus sensé de répondre aux attentes des victimes en organisant un débat spécifique devant le tribunal de l'application des peines, lors duquel du temps est consacré à l'examen des conditions les concernant. En outre, dans le cadre de l'exécution de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, il a été constaté que la disposition actuelle conduisait dans les différents tribunaux de l'application des peines à des pratiques divergentes quant à la présence de la victime à l'audience. En effet, certains tribunaux de l'application des peines permettent à la victime d'être présente durant toute l'audience tandis que d'autres n'autorisent l'accès à la victime que pour l'entendre au sujet des conditions qu'elle demande en sa faveur. L'introduction de cette disposition dans la loi du 21 avril 2007 évite de telles pratiques divergentes.

La présente disposition vise dès lors à prévoir au cours de l'audience du tribunal de l'application des peines un moment entièrement consacré à la thématique des victimes pour permettre à la victime de motiver les conditions qu'elle demande en sa faveur et de les situer dans le contexte de son vécu et de son assimilation psychologique de l'événement. En outre, il est proposé que le ministère public et, le cas échéant, également le directeur, s'il a formulé ces conditions relatives à la victime dans son avis, exposent à ce moment de l'audience, en présence de la victime, les raisons pour lesquelles ils proposent l'imposition de conditions en faveur de la victime. Pour ce faire, un véritable débat peut avoir lieu, permettant au tribunal de l'application des peines d'adapter et d'affiner la formulation des conditions en faveur de la victime. La victime est présente à l'audience le temps nécessaire à ce débat.

Art. 21

Cet article dispose que l'audience du tribunal de l'application des peines se déroule à huis clos et reprend donc l'actuel article 36 de la loi du 21 avril 2007.

Art. 22

Cet article reprend l'actuel article 29 de la loi du 21 avril 2007.

Art. 23

Cet article reprend *mutatis mutandis* l'article 37 de la loi du 21 avril 2007.

Le paragraphe 1er prévoit que le tribunal de l'application des peines prend une décision dans les quatorze jours de la mise en délibéré.

inzicht in het waarom het slachtoffer vraagt bepaalde slachtoffergerichte voorwaarden op te leggen. De inzage in het dossier lijkt daar niet de beste weg toe. Net zoals het strafuitvoeringsdossier bevat ook het interneringsdossier vele elementen die betrekking hebben op de sociale reclassering van de veroordeelde, maar ook over de gezondheidstoestand en de behandeling van de geïnterneerde. Het is niet verkeerslijkt dat het slachtoffer daar inzage in zou hebben. Bovendien is het meer in lijn met het opzet van de wetgever in 2006, overgenomen in door de wetgever in 2007, dat het slachtoffer deze voorwaarden formuleert vanuit zijn eigen situatie, enkel rekening houdend met zijn eigen noden.

Het lijkt dan ook veel zinvoller om aan de verwachtingen van de slachtoffers tegemoet te komen door te voorzien in een specifiek debat voor de strafuitvoeringsrechtbank waarin de tijd wordt genomen om deze slachtoffergerichte voorwaarden aan bod te laten komen. Bovendien, in het kader van de uitvoering van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten werd vastgesteld dat de actuele bepaling aanleiding gaf tot divergente praktijken bij de verschillende strafuitvoeringsrechtbanken voor de aanwezigheid van het slachtoffer op de zitting. Immers, bepaalde strafuitvoeringsrechtbanken laten toe dat het slachtoffer de hele zitting bijwoont, andere laten het slachtoffer alleen toe om hen te horen over de slachtoffergerichte voorwaarden die zij vragen. Door deze bepaling in te schrijven in de wet van 21 april 2007 worden dergelijke divergente praktijken vermeden.

Voorliggende bepaling stelt aldus voor om op de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank een moment te bepalen dat volledig gewijd is aan de slachtofferthematiek, waarbij het slachtoffer de mogelijkheid krijgt om de slachtoffergerichte voorwaarden die het vraagt toe te lichten en te kaderen in zijn ervaringen en verwerkingen. Tevens wordt voorgesteld dat het openbaar ministerie, en in voorkomend geval ook de directeur indien deze slachtoffergerichte voorwaarden in zijn advies heeft geformuleerd, op dit moment op de zitting, in aanwezigheid van het slachtoffer toelichting zullen geven bij het « waarom » van hun voorstel tot slachtoffergerichte voorwaarden. Hiertoe kan een echt debat ontstaan dat de strafuitvoeringsrechtbank toe laat om de slachtoffergerichte voorwaarden op een aangepaste en verfijnde manier te formuleren. Het slachtoffer is op de zitting aanwezig voor de tijd nodig voor deze besprekking.

Art. 21

Dit artikel bepaalt dat de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank zal plaatsvinden met gesloten deuren en herneemt aldus het huidige artikel 36 van de wet van 21 april 2007.

Art. 22

Dit artikel herneemt het huidige artikel 29 van de wet van 21 april 2007.

Art. 23

Dit artikel herneemt *mutatis mutandis* artikel 37 van de wet van 21 april 2007.

In § 1 wordt bepaald dat de strafuitvoeringsrechtbank een beslissing neemt binnen de veertien dagen nadat de zaak in beraad is genomen.

Vu l'élargissement des possibilités offertes au tribunal de l'application des peines lors de la première audience, le paragraphe 2 doit être précisé en ce sens. Le tribunal de l'application des peines doit décider dans quel établissement doit être exécuté l'internement, sauf s'il décide d'imposer une surveillance électronique ou une libération à l'essai.

Le paragraphe 3 contient alors, par le biais d'un renvoi, les dispositions applicables dont doit tenir compte le tribunal de l'application des peines lorsqu'il décide de procéder au placement ou d'octroyer une modalité d'exécution.

Si le tribunal de l'application des peines décide de procéder à un placement, il aura aussi directement l'opportunité de prendre une décision sur l'octroi ou non d'une permission de sortie, d'un congé ou d'une détention limitée. Cette possibilité n'existe pas dans l'objectif initial poursuivi par la loi de 2007. Il ne semble toutefois pas opportun de refuser au tribunal de l'application des peines la possibilité d'accorder ces modalités d'exécution dès la première audience s'il a des raisons fondées de croire que c'est dans l'intérêt de l'interné. Dans l'objectif poursuivi par le législateur de 2007, le directeur ne pouvait rendre un avis sur l'opportunité d'octroyer une permission de sortie, un congé ou une libération à l'essai qu'au plus tôt dix mois et au plus tard douze mois après la décision de placement.

Si dans le cadre d'une décision de placement le tribunal de l'application des peines décide également à la première audience de déjà octroyer une permission de sortie, l'article 51 est d'application et le tribunal de l'application des peines prendra également une décision sur la durée de la permission de sortie et, le cas échéant, sur sa périodicité.

Si le tribunal de l'application des peines décide d'octroyer un congé, il prendra une décision sur le nombre de jours de congé octroyés par mois, tout comme dans le cadre de l'organisation ultérieure de l'internement prévue à l'article 52 de la loi.

Tout comme c'est le cas pour la décision d'octroi d'une détention limitée ou d'une surveillance électronique ultérieurement à la première audience, le tribunal de l'application des peines prendra lors de son octroi à la première audience une décision conformément à l'article 53 de la loi.

Dans le cas d'une décision d'octroi d'une libération à l'essai à la première audience, l'article 54 sera d'application. De cette manière, le tribunal de l'application des peines fixera les conditions particulières individualisées auxquelles l'interné sera soumis durant une période renouvelable de deux ans minimum et de cinq ans maximum.

Si le condamné subit la mesure de sûreté de l'internement pour un des faits visés aux articles 372 à 378 du Code pénal, ou pour les faits visés aux articles 379 à 387 du même Code, si ceux-ci ont été commis sur des mineurs ou avec leur participation, le tribunal de l'application des peines peut, conformément à l'article 50 de la loi, imposer la condition de suivre une guidance ou un traitement dans un service spécialisé dans la guidance ou le traitement des délinquants sexuels.

Enfin, l'article 30 précise que les articles 48, 49 et 56 sont d'application à sa décision. Ces articles concernent la fixation des conditions générales auxquelles l'interné est soumis lors de l'octroi d'une modalité d'exécution, la possibilité de fixer des conditions individualisées et la notification de la décision.

Gelet op het opentrekken van de mogelijkheden die aan de strafuitvoeringsrechtbank ter gelegenheid van de eerste zitting worden geboden, moet de paragraaf twee in die zin worden omschreven. De strafuitvoeringsrechtbank moet beslissen in welke inrichting de internering ten uitvoer zal worden gelegd, tenzij ze beslist een elektronisch toezicht of een invrijheidstelling op proef op te leggen.

De paragraaf drie omvat dan, bij wege van verwijzing, de toepasselijke bepalingen waarmee de strafuitvoeringsrechtbank rekening moet houden wanneer zij een beslist tot plaatsing of tot toekenning van een uitvoeringsmodaliteit.

Indien de strafuitvoeringsrechtbank beslist tot plaatsing, zal zij meteen ook in de gelegenheid zijn een beslissing te nemen omtrent de al dan niet toekenning van een uitgaansvergunning, een verlof of een beperkte detentie. Deze mogelijkheid bestond niet in het oorspronkelijke opzet van de wet van 2007. Het lijkt echter niet opportuun de strafuitvoeringsrechtbank de mogelijkheid te ontzeggen deze uitvoeringsmodaliteiten reeds te laten toekennen op de eerste zitting indien zij gegrondte redenen heeft om aan te nemen dat dit in het belang van de geïnterneerde is. In het opzet van de wetgever van 2007 kon de directeur pas ten vroegste tien maanden en uiterlijk 12 maanden na de beslissing tot plaatsing een advies uitbrengen over de wenselijkheid om een uitgaansvergunning, een verlof of een invrijheidstelling op proef toe te kennen.

Ingeval de strafuitvoeringsrechtbank bij een beslissing tot plaatsing op de eerste zitting ook beslist om reeds een uitgaansvergunning toe te kennen, is artikel 51 van toepassing en zal de strafuitvoeringsrechtbank aldus ook een beslissing nemen over de duur van de uitgaansvergunning en, in voorkomend geval, de periodiciteit ervan.

Ingeval de strafuitvoeringsrechtbank beslist een verlof toe te kennen, zal zij net zoals in het kader van het verder beheer van de internering zoals bepaald door artikel 52 van de wet, een beslissing nemen omtrent het aantal verlofdagen dat per maand wordt toegekend.

Net zoals voor de beslissing tot toekenning van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht op een later tijdstip dan de eerste zitting, zal de strafuitvoeringsrechtbank bij de toekenning ervan op de eerste zitting een beslissing nemen overeenkomstig artikel 53 van de wet.

En ingeval van een beslissing tot toekenning van een invrijheidstelling op proef op de eerste zitting, zal het artikel 54 van toepassing zijn. De strafuitvoeringsrechtbank zal aldus de geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden bepalen waaraan de geïnterneerde onderworpen is gedurende een verlengbare termijn van minimum twee jaar en maximum vijf jaar.

Wanneer de geïnterneerde de veiligheidsmaatregel van internering ondergaat voor een van de in de artikelen 372 tot 378 van het Strafwetboek bedoelde feiten, of voor de in de artikelen 379 tot 387 van hetzelfde Wetboek bedoelde feiten indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming, kan de strafuitvoeringsrechtbank overeenkomstig artikel 50 van de wet de voorwaarde opleggen van het volgen van een begeleiding of een behandeling bij een dienst die in de begeleiding of de behandeling van seksuele delinquenten gespecialiseerd is.

Tot slot bepaalt het artikel 30 dat de artikelen 48, 49 en 56 van toepassing zijn op hun beslissing. Deze artikelen betreffen de bepaling van de algemene voorwaarden waaraan de geïnterneerde is onderworpen bij toekenning van een uitvoeringsmodaliteit, de mogelijkheid tot bepaling van geïndividualiseerde voorwaarden en de kennisgeving van de beslissing.

Art. 24

Cette disposition est nouvelle et traite de l'introduction de la mesure de sûreté de l'interdiction de résidence rendue également possible dans le cadre de l'internement par l'adaptation de l'article 15 de la loi, à l'instar de l'article 4 de la loi du 14 décembre 2012 améliorant l'approche des abus sexuels et des faits de pédophilie dans une relation d'autorité qui prévoit à l'article 382*quater* du Code pénal une telle possibilité pour les condamnés. Le tribunal de l'application des peines devra ainsi également prendre une décision au sujet de l'exécution de l'interdiction de résidence.

Art. 25

Cet article a trait à l'abrogation des articles 32, 33, 34, 35, 36 et 37 de la loi. Du fait de la réforme de la première audience du tribunal de l'application des peines en une audience «à part entière», permettant au tribunal de l'application des peines de statuer sur davantage de questions, ces articles sont devenus superflus et sont donc abrogés.

Art. 26

Cet article vise à adapter l'article 38 sur trois points.

Le premier et le troisième point de cet article concernent le renvoi à l'article 18, § 2, 3°, qui doit être remplacé par un renvoi à l'article 18 dans sa globalité compte tenu de l'adaptation apportée à l'article 18 par l'article 12 du projet qui a pour effet que toutes les permissions de sortie peuvent être octroyées avec une certaine périodicité.

Enfin, cet article vise à adapter le délai dans lequel le directeur peut émettre un avis sur l'octroi d'une modalité d'exécution. Un an d'attente pour les internés avant que puisse à nouveau être prise une décision sur l'octroi d'une modalité d'exécution constitue un long délai par rapport à la situation actuelle, ce qui justifie une réduction du délai à six mois, d'autant que cela améliore la possibilité de procéder à une évaluation régulière de l'état mental de l'intéressé.

Art. 27

Cet article a pour objet de reformuler la composition du dossier communiqué au tribunal de l'application des peines. Ce rapport doit en effet se faire tant dans des institutions fédérales que non fédérales et doit donc être adapté aux spécificités de ces institutions. D'où le choix de réduire le dossier communiqué par l'institution à un rapport psychomédical et à un avis spécialisé. Les autres pièces sont jointes par le ministère public.

Art. 28

Cet article remplace l'article 40 actuel afin de l'adapter aux termes insérés par la loi du 17 mars 2013 modifiant le Code judiciaire et la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités de la peine, aux dispositions correspondantes de la loi du 17 mai 2006. Cette adaptation a pour but de parvenir à une clôture

Art. 24

Deze bepaling is nieuw en betreft de invoering van de veiligheidsmaatregel van het woonverbod die door de aanpassing van artikel 15 van deze wet ook mogelijk wordt gemaakt in het kader van de internering, net zoals artikel 4 van de wet van 14 december 2012 tot verbetering van de aanpak van seksueel misbruik en feiten van pedofilia binnen een gezagsrelatie dat dergelijke mogelijkheid inschrijft in artikel 382*quater* van het Strafwetboek voor wat veroordeelden betreft. De strafuitvoeringsrechtbank zal aldus ook een beslissing moeten nemen over de uitvoering van het woonverbod.

Art. 25

Dit artikel betreft de opheffing van de artikelen 32, 33, 34, 35, 36 en 37 van de wet. Door de hervorming van de eerste zitting van de strafuitvoeringsrechtbank tot een «volaardige» zitting waardoor de strafuitvoeringsrechtbank over meer kan beslissen dan enkel een plaatsing, zijn deze artikelen overbodig geworden en kunnen ze aldus worden opgeheven.

Art. 26

Dit artikel beoogt een aanpassing van artikel 38 op drie punten.

Het eerste en derde punt van dit artikel betreft de verwijzing naar artikel 18, § 2, 3°, die moet worden vervangen door een verwijzing naar het artikel 18 in zijn totaliteit gelet op de aanpassing aan artikel 18 door het artikel 12 van het ontwerp waardoor alle uitgaansvergunningen met een zekere periodiciteit kunnen worden toegekend.

Tot slot beoogt dit artikel de termijn waarbinnen de directeur een advies kan uitbrengen over de toekenning van een uitvoeringsmodaliteit aan te passen. Een wachtermijn van één jaar voor geïnterneerde alvorens er opnieuw beslist kan worden over de toekenning van een uitvoeringsmodaliteit is lang in vergelijking met de huidige situatie zodat een herleiding van de termijn naar zes maanden gerechtvaardigd voorkomt, temeer dat dit een regelmatige evaluatie van de geestestoestand van de betrokkenen beter mogelijk maakt.

Art. 27

Dit artikel beoogt de samenstelling van het dossier dat moet worden bezorgd aan de strafuitvoeringsrechtbank te herformuleren. Deze rapportage moet immers gebeuren zowel in federale als in niet federale instellingen en moet dus aangepast zijn aan de eigenheden van deze instellingen. Vandaar dat er voor wordt geopteerd om het dossier dat door de instelling wordt bezorgd te herleiden tot een psycho-medisch verslag en een gespecialiseerd advies. De overige stukken worden gevoegd door het openbaar ministerie.

Art. 28

Dit artikel vervangt het huidige artikel 40 teneinde het aan te passen aan de bewoordingen zoals deze werden ingevoegd door de wet van 17 maart 2013 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, aan de overeenkomstige bepalingen van de wet

uniforme du rapport psychomédical du directeur et de l'avis du ministère public.

Art. 29

Art. 30

Art. 31

Art. 32

Art. 33

Art. 34

Art. 35

Cet article vise à remplacer à l'article 46 le renvoi à l'article 18, § 2, 3°, par un renvoi à l'article 18 dans sa globalité compte tenu de l'adaptation apportée à l'article 18 par l'article 12 de l'amendement en vertu de laquelle toutes les permissions de sortie, quelle que soit leur finalité, peuvent être octroyées avec une certaine périodicité.

Cet article a pour objet de remplacer la deuxième phrase de l'article 47 de la loi en fonction de la nouvelle définition que donne cet amendement au 3. de l'article 3 de cette loi au terme «établissement» à laquelle il est donc renvoyé pour plus d'informations.

Cet article vise à remplacer à l'article 48 le renvoi à l'article 18, § 2, 3°, par un renvoi à l'article 18 dans sa globalité compte tenu de l'adaptation apportée à l'article 18 par l'article 12 de l'amendement en vertu de laquelle toutes les permissions de sortie, quelle que soit leur finalité, peuvent être octroyées avec une certaine périodicité.

L'article 50, alinéa 2, est abrogé.

van 17 mei 2006. Deze aanpassing beoogt te komen tot een eenvormige afsluiting van het psycho-medisch verslag van de directeur en het advies van het openbaar ministerie.

Art. 29

Dit artikel betreft een technische aanpassing.

Art. 30

Dit artikel beoogt artikel 42, § 3, tweede lid, van de wet aan te passen aan het arrest arrest nr. 154/2008 van 6 november 2008 van het Grondwettelijk Hof dat een aantal bepalingen van de wet van 21 april 2007 dat deze bepaling heeft vernietigd in zoverre deze niet voorzagen dat een afschrift van het dossier kan worden gevraagd en verkregen ook door de raadsman van de geïnterneerde.

Art. 31

Deze bepaling betreft de invoeging van het «slachtoffermoment» op de zitting in artikel 43, derde lid, van de wet. Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting gegeven onder artikel 20.

Art. 32

Dit artikel beoogt in artikel 46 van de wet de verwijzing naar artikel 18, § 2, 3°, te vervangen door een verwijzing naar het artikel 18 in zijn totaliteit gelet op de aanpassing aan artikel 18 door het artikel 12 van het amendement waardoor alle uitgaansvergunningen, ongeacht hun finaliteit, met een zekere periodiciteit kunnen worden toegekend.

Art. 33

Dit artikel beoogt artikel 47, tweede zin, van de wet aan te passen in functie van de nieuwe definitie die dit amendement geeft aan «inrichting» onder het punt 3. van artikel 3 van deze wet, waarnaar aldus wordt verwezen voor verdere toelichting.

Art. 34

Dit artikel beoogt in artikel 48 van de wet de verwijzing naar artikel 18, § 2, 3°, te vervangen door een verwijzing naar het artikel 18 in zijn totaliteit gelet op de aanpassing aan artikel 18 door het artikel 12 van het amendement waardoor alle uitgaansvergunningen, ongeacht hun finaliteit, met een zekere periodiciteit kunnen worden toegekend.

Art. 35

Artikel 50, tweede lid, wordt opgeheven.

Art. 36

Cette disposition est nouvelle et traite de l'introduction de la mesure de sûreté de l'interdiction de résidence rendue également possible dans le cadre de l'internement par l'adaptation de l'article 15 de la loi. À l'instar de l'article 4 de la loi du 14 décembre 2012 améliorant l'approche des abus sexuels et des faits de pédophilie dans une relation d'autorité qui prévoit à l'article 382*quater* du Code pénal une telle possibilité pour les condamnés. Le tribunal de l'application des peines devra ainsi également prendre une décision au sujet de l'exécution de l'interdiction de résidence.

Art. 37

Cet article apporte deux modifications à l'article 51. La première modification concerne la suppression du mot «visée», devenu superflu compte tenu de la nouvelle définition d'«établissement» donnée dans le projet.

La deuxième modification porte sur les permissions de sortie qui peuvent toutes être octroyées périodiquement, indépendamment de leur finalité.

Art. 38

Cet article tend premièrement à adapter l'article 53, § 4, alinéa 4, de la loi à l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008 du 6 novembre 2008 qui a annulé un certain nombre de dispositions de la loi du 21 avril 2007 dans la mesure où elles ne prévoyaient pas la possibilité pour le conseil de l'interné de demander et d'obtenir lui aussi une copie du dossier.

Art. 39

Cet article a pour objet de conférer au tribunal de l'application des peines une plus grande flexibilité dans la fixation du délai d'épreuve s'il opte pour une libération à l'essai.

Les articles 72 et suivants précisent en effet qu'avant l'expiration du délai d'épreuve, une décision doit à chaque fois être prise sur l'octroi ou non de la libération définitive, après qu'il a été fait procéder à une nouvelle expertise psychiatrique. Le gouvernement souscrit à la remarque du Collège des procureurs généraux qui considère comme trop court un délai d'épreuve de deux ans, à l'issue duquel une expertise doit toujours avoir lieu pour pouvoir se prononcer sur la prolongation du délai d'épreuve.

Le tribunal de l'application des peines est le mieux placé pour, dans les limites fixées par la loi, déterminer le délai d'épreuve sur la base du dossier individuel.

Art. 40

Cet article vise la suppression du délai minimum de six mois imposé avant que le directeur doive rendre un nouvel avis dans l'hypothèse où le tribunal de l'application des peines n'accorde pas la libération.

Art. 36

Deze bepaling is nieuw en betreft de invoering van de veiligheidsmaatregel van het woonverbod die door de aanpassing van artikel 15 van deze wet ook mogelijk wordt gemaakt in het kader van de internering. Net zoals artikel 4 van de wet van 14 december 2012 tot verbetering van de aanpak van seksueel misbruik en feiten van pedofilia binnen een gezagsrelatie dat dergelijke mogelijkheid inschrijft in artikel 382*quater* van het Strafwetboek voor wat veroordeelden betreft. De strafuitvoeringsrechtbank zal aldus ook een beslissing moeten nemen over de uitvoering van het woonverbod.

Art. 37

Dit artikel brengt twee wijzigingen aan in artikel 51. De eerste wijziging betreft de schrapping van het woord «bedoelde» dat overbodig is geworden gelet op de nieuwe definitie van «inrichting» die in dit ontwerp wordt gegeven.

De tweede wijziging betreft de wijziging van de uitgaansvergunningen die allen periodiek kunnen worden toegekend, ongeacht de finaliteit.

Art. 38

Dit artikel beoogt vooreerst artikel 53, § 4, vierde lid, van de wet aan te passen aan het arrest nr. 154/2008 van 6 november 2008 van het Grondwettelijk Hof dat een aantal bepalingen van de wet van 21 april 2007 dat deze bepaling heeft vernietigd in zoverre deze niet voorzagen dat een afschrift van het dossier kan worden gevraagd en verkregen ook door de raadsman van de geïnterneerde.

De tweede wijziging betreft de invoeging van het «slachtoffermoment» op de zitting in de § 5, derde lid van dit artikel. Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting gegeven onder artikel 20.

Art. 39

Dit artikel beoogt de strafuitvoeringsrechtbank meer flexibiliteit te bieden in het bepalen van de proeftermijn ingeval ze beslist tot een invrijheidssetting op proef.

De artikelen 72 en volgenden bepalen immers dat voorafgaand aan het verstrijken van de proeftermijn telkens een beslissing genomen dient te worden omtrent de al dan niet definitieve invrijheidsetting, na het laten uitvoeren van een nieuw psychiatrisch deskundigenonderzoek. De regering onderschrijft de opmerking van het college van procureurs-generaal dat een proeftermijn van twee jaar, na dewelke steeds een expertise dient te gebeuren om uitspraak te kunnen doen over de verlenging van de proeftermijn, te kort is.

De strafuitvoeringsrechtbank is het best geplaatst om, binnen de grenzen die de wet bepaalt, op basis van het individuele dossier de proeftermijn te plaatsen.

Art. 40

Dit artikel beoogt de opheffing van de minimumtermijn van zes maand alvorens de directeur een nieuw advies moet uitbrengen ingeval de strafuitvoeringsrechtbank de invrijheidssetting op proef niet toekent.

La levée du délai minimum doit permettre au tribunal de l'application des peines de fixer le délai le plus approprié pour un nouvel examen du dossier, en tenant compte des nécessités de celui-ci.

Art. 41

Deze opheffing van de minimumtermijn moet de strafuitvoeringsrechtbank toelaten om rekening houdend met de noodwendigheden van het dossier de meest aangepaste termijn te bepalen waarop het dossier opnieuw onderzocht moet worden.

Art. 41

Dit artikel beoogt de tekst van artikel 56, § 1 eerste lid aan te passen overeenkomstig de aanpassing van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en tot wijziging van artikel 76 van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de verbetering van de positie van de slachtoffers in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten die wordt geviseerd door het wetsontwerp 53 2999/001, wat betreft de snelle communicatie van de beslissing aan het slachtoffer.

De voorliggende bepaling voorziet dat het slachtoffer schriftelijk op de hoogte gebracht wordt via gewone brief. Uit de praktijk van de toepassing van de wet van 17 mei 2006 blijkt echter dat dergelijke bepaling problematisch kan zijn. Een brief kan er soms een paar dagen over doen vooraleer hij het slachtoffer effectief bereikt, vb. omwille van een weekend, zodat het in het kader van de strafuitvoering voorkwam dat het slachtoffer de gedetineerde vaak al ontmoette nog voordat de brief hem bereikte of dat het slachtoffer via de media op de hoogte werd gebracht van de vrijlating. Om dit te vermijden moet de bepaling worden aangepast zodat het slachtoffer zo snel als mogelijk op de hoogte wordt gebracht en in elk geval binnen vieren twintig uur via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, zoals bijvoorbeeld mail, fax of eventueel brief.

Art. 42

Cet article vise l'adaptation de l'article 58 de la loi sur deux points.

Tout d'abord, une précision est ajoutée afin que l'article contienne également l'hypothèse de voir se produire une situation incompatible avec la modalité d'exécution de la peine octroyée. Dans sa lecture actuelle, cet article se limite à l'hypothèse selon laquelle il se produit une situation incompatible avec les conditions fixées dans l'octroi de la modalité d'exécution.

L'article vise en second lieu à adapter le § 3, alinéa 2, de la loi à l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008 du 6 novembre 2008 qui a annulé un certain nombre de dispositions de la loi du 21 avril 2007 dans la mesure où elles ne prévoyaient pas la possibilité pour le conseil de l'interné de demander et d'obtenir lui aussi une copie du dossier.

Art. 43

L'article 59 de la loi porte sur le transfèrement d'internés pour motifs impérieux.

Il est jugé indiqué de confier cette décision au tribunal de l'application des peines dans sa globalité, ce qui permet également de s'appuyer sur l'expertise spécifique des assesseurs. Dans un

Art. 42

Dit artikel beoogt artikel 58 van de wet op twee punten aan te passen.

Vooreerst wordt een verduidelijking ingevoegd opdat het artikel ook de hypothese zou omvatten ingeval er zich een situatie voordoet die onverenigbaar is met de strafuitvoeringsmodaliteit zelf die werd toegekend. In zijn huidige lezing is dit artikel beperkt tot de hypothese dat zich een situatie voordoet die onverenigbaar is met de voorwaarden die in de toekenning van de uitvoeringsmodaliteit werden bepaald.

Op de tweede plaats beoogt dit artikel de § 3, tweede lid, aan te passen aan het arrest arrest nr. 154/2008 van 6 november 2008 van het Grondwettelijk Hof dat een aantal bepalingen van de wet van 21 april 2007 dat deze bepaling heeft vernietigd in zoverre deze niet voorzagen dat een afschrift van het dossier kan worden gevraagd en verkregen ook door de raadsman van de geïnterneerde.

Tot slot wordt ook hier het «slachtoffermoment» op de zitting ingevoegd in de vierde paragraaf van dit artikel. Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting hierover gegeven onder artikel 20.

Art. 43

Artikel 59 van de wet betreft de overplaatsing van geïnterneerden omwille van dringende redenen..

Het wordt aangewezen geacht om deze beslissing toe te vertrouwen aan de voltallige strafuitvoeringsrechtbank, waarbij tevens gesteund kan worden op de specifieke expertise van de

souci d'économie de procédure, il est en outre plus rationnel de confier ces décisions directement au tribunal de l'application des peines plutôt que de d'abord faire prendre à un juge de l'exécution des peines une décision qui devra alors être confirmée ultérieurement par le tribunal de l'application des peines.

Art. 44

Étant donné que seuls les établissements ou sections de défense sociale sont de la compétence du ministre de la Justice, cet article est réajusté en ce sens.

Art. 45

Cet article vise l'adaptation de l'intitulé quant au renvoi à une permission de sortie périodique qui, vu la modification de l'article 18 de la loi, pourra être octroyée quelle qu'en soit la finalité. Il convient dès lors de renvoyer à l'article 18 dans sa globalité.

Art. 46

Cet article vise l'adaptation de l'intitulé quant au renvoi à une permission de sortie périodique qui, vu la modification de l'article 18 de la loi, pourra être octroyée quelle qu'en soit la finalité. Il convient dès lors de renvoyer à l'article 18 dans sa globalité.

Art. 47

Cet article vise l'adaptation de l'article 64 de la loi sur différents points.

Tout d'abord, au § 1er, le renvoi à l'article 18, § 2, 3°, doit être remplacé par un renvoi à l'article 18 dans sa globalité compte tenu de l'adaptation apportée à l'article 18 par l'article 12 de cet amendement qui a pour effet que toutes les permissions de sortie peuvent être octroyées avec une certaine périodicité.

Ensuite, il est précisé au 2° que les dispositions relatives au suivi et au contrôle s'appliquent également à la détention limitée.

Le 3° de cet article reformule l'obligation de rapport du directeur vis-à-vis du tribunal de l'application des peines. Le directeur fait part du non-respect des conditions de la permission de sortie octroyée avec périodicité ou du congé au tribunal de l'application des peines lorsqu'il l'estime utile.

Art. 48

Cet article modifie l'intitulé de la section IV. Le renvoi à l'article relatif au placement doit être supprimé et le renvoi aux permissions de sortie doit porter sur toutes les permissions de sortie vu que le

assessoren. Proceseconomisch is het bovendien rationeler om deze beslissingen onmiddellijk toe te vertrouwen aan de strafuitvoeringsrechtbank dan wel eerst de strafuitvoeringsrechter een beslissing te laten nemen, die dan nadien bevestigd moet worden door de strafuitvoeringsrechtbank

Art. 44

Aangezien enkel de inrichtingen of afdelingen tot bescherming van de maatschappij ressorteren onder de bevoegdheid van de minister van justitie, wordt dit artikel in deze zin herzien.

Art. 45

In artikel 61 wordt vooreerst de beslissing tot toekenning van de uitgaansvergunning wegens dringende redenen toegekend aan de strafuitvoeringsrechtbank in plaats van aan de strafuitvoeringsrechter. Deze wijziging hangt samen met de wijziging voorgesteld in artikel 59 om de beslissing tot overplaatsing te laten nemen door de strafuitvoeringsrechtbank. Het is dan ook coherent dat de beslissing tot toekenning van een uitgaansvergunning wordt toegekend aan de strafuitvoeringsrechtbank. Gelet op de wijzigingen aangebracht in artikel 18 van de wet inzake de periodiciteit van de uitgaansvergunningen moet dit artikel verwijzen naar artikel 18 in zijn geheel. Tevens wordt ingevoegd dat deze beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank onmiddellijk uitvoerbaar is.

Art. 46

Dit artikel beoogt de aanpassing van het opschrift wat betreft de verwijzing naar de periodieke uitgaansvergunning die gelet op de wijziging aan artikel 18 van de wet zal kunnen worden toegekend ongeacht de finaliteit waarmee de uitgaansvergunning wordt toegekend. Er moet dan ook naar artikel 18 in zijn totaliteit worden verwezen.

Art. 47

Dit artikel beoogt artikel 64 van de wet op verschillende punten aan te passen.

Vooreerst moet in § 1 de verwijzing naar artikel 18, § 2, 3°, worden vervangen door een verwijzing naar het artikel 18 in zijn totaliteit gelet op de aanpassing aan artikel 18 door het artikel 12 van dit amendement waardoor alle uitgaansvergunningen met een zekere periodiciteit kunnen worden toegekend.

Vervolgens, in punt 2 wordt bepaald dat de bepalingen inzake opvolging en controle ook gelden voor de beperkte detentie.

Het punt 3 van dit artikel herformuleert de rapporteringsverplichting van de directeur ten aanzien van de strafuitvoeringsrechtbank. De directeur meldt de niet naleving van de voorwaarden van de met een bepaalde periodiciteit toegekende uitgaansvergunning of verlof aan de strafuitvoeringsrechtbank wanneer hij dit nuttig acht.

Art. 48

Dit artikel wijzigt het opschrift van de afdeling IV. De verwijzing naar het artikel betreffende de plaatsing moet worden geschrapt en de verwijzing naar de uitgaansvergunningen moet

projet prévoit qu'elles peuvent toutes être octroyées avec une certaine périodicité, indépendamment de leur finalité.

Art. 49

betrekking hebben op alle uitgaansvergunningen gelet op het feit dat dit ontwerp voorziet dat allen, ongeacht hun finaliteit met een zekere periodiciteit kunnen worden toegekend.

Art. 49

Dit artikel beoogt artikel 65 van de wet op twee punten te wijzigen overeenkomstig de aanpassingen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en tot wijziging van artikel 76 van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de verbetering van de positie van de slachtoffers in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten die worden geviseerd door het wetsontwerp 53 2999.

De eerste wijziging betreft de invoeging van het slachtoffermoment op de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank zoals bepaald in de § 3 van dit artikel. Wat betreft het slachtoffermoment wordt verder verwezen naar de toelichting hierover gegeven onder artikel 20.

De tweede wijziging betreft de snelle mededeling van de beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank aan het slachtoffer. Wat betreft deze snelle mededeling wordt verwezen naar de toelichting hierover gegeven onder artikel 41.

Art. 50

Cet article insère un nouveau 7° dans l'article 66 de la loi afin que le non-respect du programme du contenu concret donné à la détention limitée ou à la surveillance électronique, défini conformément à l'article 53, § 2, de la loi, puisse constituer un motif permettant au ministère public de saisir le tribunal de l'application des peines en vue d'une révocation de l'affaire. Une disposition de ce type a également été insérée dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Art. 50

Dit artikel voegt in artikel 66 van de wet een nieuw punt 7° in opdat de niet naleving door de geïnterneerde van het programma van de concrete invulling van de beperkte detentie of het elektronisch toezicht, zoals bepaald overeenkomstig artikel 53, § 2, van de wet een reden kan zijn voor het openbaar ministerie om de zaak aanhangig te maken bij de strafuitvoeringsrechtbank met het oog op herroeping. Dergelijke bepaling werd ook ingevoerd in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

Art. 51

Cet article a pour but de donner au tribunal de l'application des peines la possibilité, lorsqu'il décide de suspendre une modalité d'exécution, de décider également d'octroyer une permission de sortie ou un congé pour la période de la suspension. L'octroi d'une permission de sortie ou d'un congé doit permettre à l'interné d'entreprendre les démarches nécessaires (par exemple, la recherche d'une autre résidence, d'un centre de formation) de manière à ce que la modalité accordée, bien que suspendue, puisse, à l'issue de la suspension, se poursuivre.

Art. 51

Dit artikel beoogt de strafuitvoeringsrechtbank de mogelijkheid te geven om wanneer zij beslist een uitvoeringsmodaliteit te schorsen, zij tevens kan beslissen een uitgaansvergunning of een verlof toe te kennen voor de periode van de schorsing. Het toekennen van een uitgaansvergunning of een verlof dient de geïnterneerde in staat te stellen de nodige stappen te ondernemen (bijvoorbeeld zoektocht naar een andere verblijfplaats, opleidingscentrum) zodat de toegekende doch geschorste modaliteit na de schorsing kan worden voortgezet.

Art. 52

Art. 52

Dit artikel beoogt artikel 70 van de wet op twee punten te wijzigen overeenkomstig de aanpassingen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en tot wijziging van artikel 76 van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de verbetering van de positie van de slachtoffers in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten die worden geviseerd door het wetsontwerp zoals vervat in het parlementaire stuk DOC 53 2999.

Art. 53

Cet article vise à adapter l'article 71 de la loi afin que le ministère public près le tribunal de l'application des peines même puisse procéder à une arrestation provisoire lorsqu'il l'estime nécessaire. Cette possibilité est actuellement limitée au procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel l'interné se trouve. Une même adaptation a également été apportée à l'article 71 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine par la loi du 27 décembre 2012 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine et la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.

Art. 54

Cet article a pour but d'apporter une solution à la problématique des internés sans titre de séjour valable.

Les règles de droit commun relatives à la libération à l'essai ne peuvent être appliquées en totalité aux internés sans titre de séjour valable. Il n'est pas possible d'appliquer intégralement la règle relative à l'octroi ou non de la libération définitive aux internés éloignés du territoire. D'où l'option retenue par le projet d'octroyer la libération définitive de plein droit après un délai de cinq ans, pour autant qu'ils ne soient pas retournés en Belgique. En cas de retour en Belgique avant la libération définitive, le ministère public peut à nouveau saisir le tribunal de l'application des peines en vue d'une décision de révocation, de suspension ou de révision des conditions.

Art. 55

Cet article vise à apporter un certain nombre d'adaptations à l'article 73 de la loi qui traite de la libération définitive de l'interné.

Le premier point concerne une modification d'ordre technique afin que le texte actuel de l'article en constitue le premier paragraphe.

Les points suivants adaptent ensuite la procédure pour qu'elle se déroule de manière plus efficace et bénéficie de l'apport de tous les acteurs.

Ainsi, le texte actuel prévoit que le tribunal de l'application des peines doit faire procéder à une nouvelle expertise psychiatrique un mois avant la fin du délai d'épreuve auquel l'interné est soumis. Le présent projet prévoit que cette tâche est confiée par le ministère public et ce, quatre mois avant la fin du délai d'épreuve.

De eerste wijziging betreft de invoeging van het slachtoffermoment op de zitting van de strafuitvoeringsrechtkbank zoals bepaald in de § 3 van dit artikel. Wat betreft het slachtoffermoment wordt verder verwezen naar de toelichting hierover gegeven onder artikel 20.

De tweede wijziging betreft de snelle mededeling van de beslissing van de strafuitvoeringsrechtkbank aan het slachtoffer. Wat betreft deze snelle mededeling wordt verwezen naar de toelichting hierover gegeven onder artikel 41.

Art. 53

Dit artikel beoogt artikel 71 van de wet aan te passen opdat ook het openbaar ministerie van de strafuitvoeringsrechtkbank zelf moet kunnen overgaan tot een voorlopige aanhouding wanneer zij dit noodzakelijk achten. Deze mogelijkheid is nu beperkt tot de procureur des Konings van de rechtkbank van het rechtsgebied waar de geïnterneerde zich bevindt. Eenzelfde aanpassing gebeurde ook in het artikel 71 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten door de wet van 27 december 2012 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het kader van de strafuitvoeringsmodaliteiten en van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

Art. 54

Dit artikel beoogt een oplossing te bieden voor de problematiek van geïnterneerden zonder geldige verblijfstitel.

De gemeenrechtelijke regels inzake de invrijheidsstelling op proef kunnen niet in hun totaliteit worden toegepast op geïnterneerden zonder geldige verblijfstitel. Het is niet mogelijk de regel omtrent de al dan niet toekenning van de definitieve invrijheidsstelling onverkort toe te passen op geïnterneerden die verwijderd zijn uit het land. Vandaar dat het ontwerp opteert om, voor zover zij niet teruggekeerd zijn naar België, de definitieve invrijheidsstelling toe te kennen van rechtswege na een termijn van vijf jaar. Ingeval van terugkeer naar België voor de definitieve invrijheidsstelling, kan het openbaar ministerie het dossier opnieuw aanhangig kan maken bij de strafuitvoeringsrechtkbank met het oog op een beslissing inzake herroeping, schorsing of herziening van de voorwaarden.

Art. 55

Dit artikel beoogt een aantal aanpassingen door te voeren in artikel 73 van de wet dat de definitieve invrijheidsstelling van de geïnterneerde betreft.

Het punt 1 betreft een technische wijziging teneinde de huidige tekst van het artikel de eerste paragraaf te laten vormen.

De volgende punten passen vervolgens de procedure aan om deze efficiënter en met inbreng van alle actoren te laten verlopen.

Zo voorziet de huidige tekst dat de strafuitvoeringsrechtkbank de opdracht moet geven een nieuw psychiatrisch onderzoek uit te voeren één maand voor het einde van de proefperiode waaraan de geïnterneerde is onderworpen. Voorliggend ontwerp voorziet dat de opdracht daartoe wordt gegeven door het openbaar ministerie

Cette anticipation donne une plus grande marge de temps qui permet de réaliser l'expertise plus en profondeur. Ensuite, le projet prévoit également un apport du service des Maisons de justice qui a assuré la guidance de l'intéressé durant tout le délai d'épreuve. Quatre mois avant la fin du délai d'épreuve, il rédige un rapport de synthèse sur celui-ci. Enfin, le ministère public rend également son avis.

La dernière modification proposée concerne l'adaptation du texte à l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008 du 6 novembre 2008 qui a annulé un certain nombre de dispositions de la loi du 21 avril 2007 dans la mesure où elles ne prévoyaient pas la possibilité pour le conseil de l'interné de demander et d'obtenir lui aussi une copie du dossier.

Art. 56

Cette disposition a pour objet de réécrire l'article 79 de la loi afin de donner au tribunal de l'application des peines une plus grande flexibilité dans la fixation du nouveau délai d'épreuve s'il décide de ne pas procéder à une libération définitive. Le texte actuel de la disposition prévoit que ce délai est de deux ans maximum, renouvelable. Le projet propose de laisser cette décision au tribunal de l'application des peines dans un délai renouvelable de deux ans minimum et de cinq ans maximum. Cette marge permet au tribunal de l'application des peines d'ajuster autant que possible sa décision en fonction des circonstances concrètes de l'affaire. Il est également prévu que le tribunal de l'application des peines ait la possibilité d'adapter les conditions s'il l'estime nécessaire, sans toutefois pouvoir les renforcer.

Art. 57

Cette disposition vise l'abrogation du titre V de la loi relatif à l'internement des condamnés. La loi donne au tribunal de l'application des peines le pouvoir d'interner, sur l'avis du directeur, des condamnés chez qui le psychiatre de la prison constate, au cours de la détention, un trouble mental qui abolit ou altère gravement leur capacité de discernement ou de contrôle de leurs actes et qui risquent de commettre de nouvelles infractions en raison de leur trouble mental. Si les condamnés sont internés, ils sont placés dans un établissement ou une section de défense sociale organisé par l'autorité fédérale (Merksplas, Turnhout, Bruges ou Paifve). Le tribunal de l'application des peines pourrait alors accorder des modalités de sortie à ces condamnés internés conformément à la loi relative à l'internement et dans la mesure où les conditions de temps fixées dans la loi relative au statut juridique externe sont également remplies. Si avant l'expiration de la peine, le trouble mental dont est atteint le condamné interné s'est suffisamment amélioré, l'internement est levé et l'intéressé

en dit vier maanden voor het einde van de proeftermijn. Deze anticipatie laat toe dat er meer ruimte is om het onderzoek grondiger te voeren. Vervolgens voorziet voorliggend ontwerp ook een inbreng van de Dienst Justitiehuizen die de betrokken doorheen de proeftermijn hebben begeleid. Vier maanden voor het einde van de proeftermijn maken zij een syntheseverslag hiervan op. Tot slot geeft ook het openbaar ministerie zijn advies.

De laatste wijziging die wordt voorgesteld, betreft de aanpassing van de tekst aan het arrest nr. 154/2008 van 6 november 2008 van het Grondwettelijk Hof dat een aantal bepalingen van de wet van 21 april 2007 dat deze bepaling heeft vernietigd in zoverre deze niet voorzagen dat een afschrift van het dossier kan worden gevraagd en verkregen ook door de raadsman van de geïnterneerde.

Art. 56

Deze bepaling beoogt het artikel 79 van de wet te herschrijven teneinde de strafuitvoeringsrechtsbank meer flexibiliteit te geven in het bepalen van de nieuwe proeftermijn indien zij beslist om niet tot een definitieve invrijheidstelling over te gaan. De huidige tekst van de bepaling voorziet dat deze termijn maximum twee jaar mag zijn, hernieuwbaar. Het ontwerp stelt voor deze beslissing aan de strafuitvoeringsrechtsbank over te laten met een hernieuwbare termijn van minimum twee jaar en maximum vijf jaar. Deze ruimte laat de strafuitvoeringsrechtsbank toe haar beslissing zoveel als mogelijk aan te passen aan de concrete omstandigheden van de zaak. Tevens wordt voorzien dat de strafuitvoeringsrechtsbank ook de mogelijkheid krijgt om de voorwaarden aan te passen wanneer zij dit nodig acht, echter zonder ze te kunnen verstrekken.

Art. 57

Dit artikel beoogt de tekst van artikel 81, § 1, tweede lid aan te passen overeenkomstig de aanpassing van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en tot wijziging van artikel 76 van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de verbetering van de positie van de slachtoffers in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten die wordt geviseerd door het wetsontwerp zoals vervat in het parlementaire stuk DOC 53 2999 wat betreft de snelle communicatie van de beslissing aan het slachtoffer. Voor de verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting gegeven onder artikel 41.

Art. 58

Deze bepaling beoogt de opheffing van de Titel V van de wet betreffende de internering van veroordeelden. De wet geeft aan de strafuitvoeringsrechtsbank de bevoegdheid om veroordeelden bij wie tijdens de hechtenis door de psychiater een geestesstoornis wordt vastgesteld die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast én ten aanzien van wie het gevaar bestaat dat hij ten gevolge van zijn geestesstoornis opnieuw misdrijven zal plegen, op advies van de directeur, te interneren. Indien de veroordeelde geïnterneerd wordt, wordt deze geplaatst in een door de federale overheid georganiseerde inrichting of afdeling tot bescherming van de maatschappij (Merksplas, Turnhout, Brugge of Paifve). De strafuitvoeringsrechtsbank zou dan aan deze geïnterneerde veroordeelden uitgaansmodaliteiten toekennen overeenkomstig de wet internering en voor zover tevens voldaan is aan de tijdsvooraarden bepaald in de wet externe rechtspositie. Indien voor het verstrijken van de straf de geestesstoornis voldoende verbeterd is, wordt de internering opgeheven en keert

retourne en prison. Si l'internement n'est pas levé et qu'à la fin de la peine il apparaît qu'en raison de son trouble mental le condamné interné risque de constituer une menace grave pour la vie ou l'intégrité d'autrui, la loi prévoit que le ministère public demande au juge de paix l'application de la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux.

Cette réglementation avait été prévue par le législateur en 2007 sur l'avis de la commission Internement de l'époque, qui formulait de vives critiques sur la procédure d'internement des condamnés, l'article 21 de la loi du 9 avril 1930 de défense sociale contre les anormaux, les délinquants d'habitude et les auteurs de certains délits sexuels. Ces critiques avaient trait au statut du condamné interné, pour qui aucune libération à l'essai n'était possible tant que la peine n'avait pas expiré, et au fait que l'internement du condamné pouvait excéder la durée de la peine s'il n'était pas mis fin à l'internement avant la fin de la peine.

Même si le système prévu par la loi de 2007 constituait une avancée par rapport à la réglementation actuellement en vigueur, d'importantes observations peuvent être formulées.

Il y a d'abord la demande d'une véritable plus-value de la procédure prévue dans la loi de 2007 dans laquelle une intervention du tribunal de l'application des peines est obligatoire pour interner des condamnés souffrant d'un trouble mental et les placer ensuite dans un établissement fédéral. Cette intervention est-elle véritablement nécessaire pour placer temporairement ces personnes dans un établissement ou une section de défense sociale ?

Un examen de la situation des condamnés atteints de troubles psychiatriques dans les pays voisins montre que lorsque des troubles psychiatriques sont constatés chez des détenus condamnés, on ne procède nulle part à leur internement, mais on se concentre sur leur traitement soit au sein du secteur pénitentiaire, soit au sein du secteur des soins de santé réguliers.

Le présent projet de loi a dès lors pour objet d'introduire une approche de ce type en Belgique. Les condamnés qui viennent à souffrir d'un trouble psychiatrique pendant la détention doivent être soignés pour ce trouble, tout comme ils doivent être soignés pour des problèmes physiques. Il s'agit d'une question purement médicale, dans laquelle le pouvoir judiciaire ne doit pas intervenir et pour laquelle l'étape intermédiaire de l'internement est superflue.

D'où la proposition d'abroger le chapitre V. Les condamnés qui viennent à souffrir d'un trouble psychiatrique pendant la détention doivent être traités pour ce trouble. Cela peut notamment se faire dans une section psychiatrique d'une prison, un établissement ou une section de défense sociale, une section d'hôpital psychiatrique pénitentiaire (à titre d'exemple, la future prison de Haren disposera d'une unité psychiatrique qui comptera notamment 24 lits de psychiatrie aiguë).

Étant donné que ces personnes ne font plus l'objet d'un internement mais conservent le statut de condamné, la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine leur reste applicable. Ainsi, le condamné pourra demander une libération conditionnelle, qui pourra alors être assortie, par exemple, d'une guidance résidentielle ou ambulatoire.

de betrokken terug naar de gevangenis. Indien de internering niet wordt opgeheven en bij einde straf blijkt dat de geïnterneerde veroordeelde ten gevolge van zijn geestesstoornis een ernstige bedreiging vormt voor andermans leven of integriteit voorziet de wet dat het openbaar ministerie aan de vrederechter de toepassing van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke vraagt.

Deze regelgeving werd door de wetgever in 2007 voorzien op advies van de toenmalige commissie Internering, die hevige kritiek formuleerde op de huidige procedure van internering van veroordeelden, het artikel 21 van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten. Deze kritiek had betrekking op het statuut van de geïnterneerde veroordeelde, voor dewelke geen invrijheidstelling op proef mogelijk zolang de straf niet verstreken is, als op het feit dat de internering van de veroordeelde zich in de tijd verder kan uitstrekken dan de duur van de straf indien voor strafeinde geen einde wordt gemaakt aan de internering.

Hoewel het systeem dat de wet van 2007 voorziet een vooruitgang betekende ten aanzien van de huidig geldende regeling, kunnen er toch belangrijke kanttekeningen bij worden geplaatst.

Vooreerst is er de vraag naar de werkelijke meerwaarde van de procedure voorzien in de wet van 2007 waarbij een tussenkomst van de strafuitvoeringsrechtbank wordt genoodzaakt om veroordeelden met een geestesstoornis te interneren en hen vervolgens in een federale inrichting te plaatsen. Is deze tussenkomst werkelijk noodzakelijk om deze personen tijdelijk te plaatsen in een inrichting of afdeling tot bescherming van de maatschappij ?

Uit een nazicht van de situatie van veroordeelden met psychiatrische stoornissen in de ons omringende landen blijkt dat, wanneer psychiatrische stoornissen worden vastgesteld bij veroordeelde gedetineerden, nergens wordt overgegaan tot de internering van veroordeelden, maar dat gefocust wordt op de behandeling van de veroordeelden hetzij binnen de penitentiaire sector, hetzij binnen de reguliere gezondheidszorg.

Voorliggend wetsontwerp heeft dan ook tot doel om dergelijke benadering in België in te voeren. Veroordeelden die tijdens de detentie komen te lijden aan een psychiatrische stoornis moeten hiervoor worden verzorgd, net zoals ze verzorgd dienen te worden voor fysieke problemen. Dit betreft een zuiver medische aangelegenheid, waarvoor de rechterlijke macht niet dient tussen te komen en voor dewelke de tussenstap van internering een overbodige stap is.

Vandaar dat wordt voorgesteld Hoofdstuk V op te heffen. Veroordeelden die tijdens de detentie komen te lijden aan een ernstige geestesstoornis, dienen hiervoor behandeld te worden. Dit kan onder meer gebeuren in een psychiatrische afdeling van een gevangenis, een inrichting of afdeling bescherming maatschappij, een penitentiaire psychiatrische ziekenhuisafdeling (bijvoorbeeld de toekomstige gevangenis van Haren zal over een psychiatrische eenheid beschikken die ondermeer 24 bedden intensieve psychiatrie zal tellen).

Aangezien deze personen niet meer het voorwerp uitmaken van een internering maar onder het statuut van veroordeelde blijven, blijft ook de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten van toepassing op hen. Zo zal de veroordeelde een voorwaardelijke invrijheidstelling kunnen vragen, waaraan dan bijvoorbeeld een residentiële of ambulante begeleiding kan worden gekoppeld.

Si à la fin de la peine, il apparaît qu'en raison de son trouble mental le condamné risque de constituer une menace grave pour la vie ou l'intégrité d'autrui, le directeur en informe le procureur du Roi, lequel peut demander au juge de paix l'application de la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux. Sur ce point, la réglementation proposée par le projet s'inscrit dans la lignée de celle prévue par la loi de 2007, sans toutefois prévoir l'étape intermédiaire d'une décision d'internement prise par le tribunal de l'application des peines.

Le 1er janvier 2013, la banque de données SIDIS comptait 54 condamnés internés; pour 25 d'entre eux, la peine n'a pas encore expiré.

Il convient par conséquent d'élaborer un régime transitoire pour ces personnes. Ce régime transitoire est prévu aux articles 82 de l'amendement.

Art. 59

Cet article a pour objet d'affiner l'article 114 de la loi. Cet article règle le statut des personnes soumises à la fois à l'exécution d'une mesure privative de liberté et à l'exécution d'une mesure d'internement. Il est essentiel qu'une seule instance soit compétente pour les personnes qui ont un double statut de ce type.

Le projet prévoit que ces personnes sont placées dans une institution fédérale désignée par le tribunal de l'application des peines.

Il est en outre précisé que le statut de ces personnes est réglé conformément aux dispositions de cette loi, hormis deux exceptions. Étant donné que ces personnes subissent à la fois une peine privative de liberté et une mesure d'internement, il est opportun de préciser qu'elles ne peuvent bénéficier des modalités d'exécution de la présente loi que si elles répondent aux conditions de temps qui leur sont applicables conformément aux dispositions pertinentes, les articles 4, § 3, 7, 23, § 1er, 25 et 26 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

De même, en ce qui concerne le délai d'épreuve que doit déterminer le tribunal de l'application des peines s'il octroie à ces personnes une libération à l'essai, on s'est inspiré du délai prévu à l'article 71 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine. Si une libération à l'essai est octroyée, le délai d'épreuve peut être plus court que celui prévu dans le cadre de la libération conditionnelle.

Art. 60

Cet article vise à modifier l'intitulé du titre VII compte tenu de l'insertion par le présent projet de loi de dispositions concernant l'opposition à des jugements de révocation rendus par défaut. Les voies de recours s'en trouvent plus étendues que le seul pourvoi en cassation prévu par la loi de 2007.

Indien bij strafeinde blijkt dat de veroordeelde ten gevolge van zijn geestesstoornis een ernstige bedreiging vormt voor andermans leven of integriteit, meldt de directeur dit aan de procureur des Konings, die aan de vrederechter de toepassing van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke kan vragen. Op dit punt sluit de door het ontwerp voorgestelde regeling aan bij de regeling zoals voorzien door de wet van 2007, zonder echter de tussenstap van een interneringsbeslissing door de strafuitvoeringsrechtbank te voorzien.

Op 1 januari 2013 telde de databank SIDIS 54 geïnterneerde veroordeelden, waarvan 25 veroordeelden wier straf nog niet verstreken is.

Ten aanzien van deze personen moet dan ook een overgangsregeling worden uitgewerkt. Deze overgangsregeling is voorzien in de artikelen 82 van dit amendement.

Art. 59

Dit artikel beoogt het artikel 114 van de wet te verfijnen. Dit artikel regelt het statuut van personen die tegelijkertijd het voorwerp uitmaken van de uitvoering van een vrijheidsstraf en de uitvoering van een interneringsmaatregel. Het is belangrijk dat slechts één instantie bevoegd is voor personen die dergelijk dubbel statuut hebben.

Het ontwerp voorziet dat deze persoon geplaatst wordt in een federale instelling die door de strafuitvoeringsrechtbank wordt aangewezen.

Verder wordt bepaald dat het statuut van deze personen wordt geregeld overeenkomstig de bepalingen van deze wet, met twee uitzonderingen. Aangezien deze persoon zowel een vrijheidsstraf als een interneringsmaatregel ondergaat, is het gepast te bepalen dat de persoon pas van de uitvoeringsmodaliteiten van deze wet kan genieten, als hij voldoet aan de tijdsvoorwaarden die op hem van toepassing zijn overeenkomstig de relevante bepalingen, de artikelen 4, § 3, 7, 23, § 1, 25 en 26, van de wet van 17 mei 2006 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

Ook voor wat de proeftermijn betreft dewelke de strafuitvoeringsrechtbank moet bepalen in geval ze deze persoon een invrijheidstelling op proef toekent, wordt teruggegrepen naar de termijn zoals deze bepaald is in artikel 71 van de wet van 17 mei 2006 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. Indien een invrijheidstelling op proef wordt toegekend, kan de proeftermijn niet korter zijn dan deze die voorzien is in het kader van de voorwaardelijke invrijheidstelling.

Art. 60

Dit artikel beoogt het opschrift van Titel VII te veranderen gelet op de invoeging door dit wetsontwerp van bepalingen inzake het verzet tegen vonnissen tot herroeping die bij verstek zijn gewezen. Hierdoor worden de rechtsmiddelen uitgebreider dan enkel het cassatieberoep zoals voorzien door de wet van 2007.

Art. 61

Cet article porte sur l'insertion d'un nouveau chapitre dans le titre VII qui contient les dispositions relatives à l'opposition contre un jugement de révocation rendu par défaut.

Le projet de loi opte pour l'insertion de ces dispositions à la suite de l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 37/2009 du 4 mars 2009 concernant l'absence de telles dispositions dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine. La Cour constitutionnelle y répond à une question préjudiciale selon laquelle l'article 96 de la loi précitée viole les articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'il ne permet pas au condamné qui n'a pas comparu de faire opposition à la décision du juge ou du tribunal de l'application des peines relative à la révocation d'une modalité d'exécution de sa peine.

Étant donné que les dispositions de la loi de 2007 sont calquées sur celles de la loi du 17 mai 2006, il semble opportun de les adapter pour se conformer à la jurisprudence de la Cour constitutionnelle.

Art. 62

Cet article insère un nouvel article 114/1 concernant la procédure d'opposition relative aux jugements de révocation d'une modalité d'exécution de l'internement rendus par défaut. Les termes de l'article 114/1 sont calqués sur la procédure commune définie à l'article 187 du Code d'Instruction criminelle.

Art. 63

Cet article reprend *mutatis mutandis* la disposition de l'article 188 du Code d'Instruction criminelle.

Art. 64

À la suite du réaménagement de la structure du titre VII par l'introduction d'une procédure en opposition contre un jugement de révocation rendu par défaut, cet article rassemble sous un seul chapitre les dispositions relatives au pourvoi en cassation.

Art. 65

Cet article a pour objet de ramener de quinze jours à cinq jours le délai dans lequel le conseil de l'interné peut introduire un pourvoi en cassation. Le texte initial de l'article 116, § 1er, alinéa 2, qui prévoyait un délai de vingt-quatre heures a été annulé par l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 154/2008. La loi du 21 janvier 2009 a porté ce délai à quinze jours. Le pourvoi en cassation contre l'octroi d'une modalité d'exécution a toutefois un effet suspensif, de sorte que l'interné doit rester incarcéré jusqu'à l'expiration du délai de pourvoi. Le délai de quinze jours n'est pas proportionnel à la finalité poursuivie par l'adaptation de 2009, à

Art. 61

Dit artikel betreft de invoeging van een nieuw hoofdstuk in de Titel VII dat de bepalingen omvat inzake het verzet tegen een vonnis tot herroeping bij verstek gewezen.

Het wetsontwerp opteert voor de invoeging van deze bepalingen volgend op het arrest nr. 37/2009 van 4 maart 2009 van het Grondwettelijk Hof inzake het ontbreken van dergelijke bepalingen in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. Het Grondwettelijk Hof antwoordt hierin op een prejudiciële vraag dat artikel 96 van de voornoemde wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt in zoverre het de veroordeelde die niet is verschenen, niet toestaat verzet aan te tekenen tegen de beslissing van de strafuitvoeringsrechter of van de strafuitvoeringsrechtbank, met betrekking tot de herroeping van een uitvoeringsmodaliteit van zijn straf.

Aangezien de bepalingen van de wet van 2007 op de bepalingen van de wet van 17 mei 2006 geënt zijn, lijkt het gepast deze in de zin van de rechtspraak van het Grondwettelijk aan te passen.

Art. 62

Dit artikel voegt een nieuw artikel 114/1 in betreffende de verzetprocedure inzake de vonnissen tot herroeping van een uitvoeringsmodaliteit van de internering die bij verstek gewezen zijn. De bewoordingen van artikel 114/1 zijn geënt op de gemeenrechtelijke procedure zoals bepaald in artikel 187 van het Wetboek van strafvordering.

Art. 63

Dit artikel herneemt *mutatis mutandis* de bepaling van artikel 188 van het Wetboek van strafvordering.

Art. 64

Volgend op de herschikking van de structuur van de Titel VII door de invoering van een verzetprocedure tegen een vonnis tot herroeping bij verstek gewezen, brengt dit artikel de bepalingen inzake het cassatieberoep onder één hoofdstuk samen te brengen.

Art. 65

Dit artikel betreft een technische wijziging door de herschikking van de structuur.

Art. 66

Dit artikel beoogt de termijn waarbinnen de raadsman van de geïnterneerde cassatieberoep kan instellen te veranderen van vijftien dagen naar vijf dagen. De oorspronkelijke tekst van artikel 116, § 1, tweede lid, die voorzag een termijn van vierentwintig uur voorzag, werd vernietigd bij het arrest nr. 154/2008 van het Grondwettelijk Hof. De wet van 21 januari 2009 wijzigde hierop deze termijn naar vijf dagen. Het cassatieberoep tegen de toekenning van een uitvoeringsmodaliteit heeft echter schorrende kracht zodat de geïnterneerde opgesloten dient te blijven tot het verstrijken van de cassatietermijn. De termijn van vijftien

savoir garantir l'exercice des droits de la défense. Un délai de cinq jours représente un bon équilibre entre, d'une part, la situation après la privation de liberté et, d'autre part, la protection des droits de la défense.

Art. 67

Cet article tend à modifier les critères d'octroi d'une allocation aux institutions non fédérales qui accueillent des internés sous la forme d'un placement. Au lieu de définir les catégories d'internés pour lesquelles une subvention peut être accordée, il a été décidé d'attribuer aux établissements qui accueillent des internés, à la suite d'une décision de placement du tribunal de l'application des peines, une allocation pour la charge de travail administrative supplémentaire qu'un tel placement entraîne (par exemple, le fait de faire rapport au tribunal de l'application de peines).

Art. 68

Cet article reprend l'article 27 de la loi de défense sociale et poursuit un double objectif :

- les internés qui disposent de moyens financiers doivent eux-mêmes prendre en charge les frais de leur entretien;
- en cas d'insolvabilité, l'autorité paie les frais dont il a été déterminé par arrêté royal qu'ils seront supportés par l'autorité.

Actuellement, la Justice paie à la fois pour les internés solvables et pour les internés insolubles. Les frais fracturés par les institutions diffèrent fortement. Une harmonisation s'impose.

Art. 69

À la suite des recommandations du groupe de travail Internement auprès du Collège des procureurs généraux, le présent projet abroge l'article 123 de la loi. Cet article a introduit la terminologie relative à la définition de l'internement, et plus précisément la notion de « trouble mental » plutôt que de « démence », à l'article 71 du Code pénal concernant la « force irrésistible ». Il est fait observer à juste titre que cette adaptation pourrait fortement élargir le champ d'application de l'article 71.

Art. 70

Cet article vise à adapter à la réglementation en vigueur le renvoi, à l'article 595, 2°, du Code pénal, à la loi de 2007.

Art. 71

Cet article a pour objet de modifier l'article 126 de la loi qui modifie l'article 76, alinéa 5, du Code judiciaire portant sur le lieu où siègent les tribunaux de l'application des peines.

Dans l'alinéa 1er, la terminologie est adaptée à la nouvelle définition de la notion d'établissement. Le but est que les tribunaux

dagen staat niet in verhouding met de finaliteit die met de aanpassing in 2009 werd nagestreefd, met name het garanderen van de uitoefening van de rechten van verdediging. Een termijn van vijf dagen komt voor als een goed evenwicht tussen enerzijds de situatie van vrijheidsberoving en anderzijds de bescherming van de rechten van verdediging.

Art. 67

Dit artikel beoogt de criteria voor de toekenning van een vergoeding aan niet-federale instellingen die geïnterneerden opvangen onder de vorm van plaatsing te wijzigen. In de plaats van de categorieën van geïnterneerden te definiëren waaronder een subsidie kan worden toegekend, wordt er voor geopteerd om de inrichtingen die geïnterneerden opnemen, ingevolge een beslissing tot plaatsing van de strafuitvoeringsrechtbank, te vergoeden voor de bijkomende administratieve werklast die een dergelijke plaatsing met zich meebrengt (bijvoorbeeld de rapportage naar de strafuitvoeringrechtbank).

Art. 68

Dit artikel herneemt artikel 27 van de wet bescherming maatschappij en heeft een tweeledige bedoeling :

- geïnterneerden die over financiële middelen beschikken, dienen zelf in te staan voor de kosten van levensonderhoud;
- ingeval van onvermogen betaalt de overheid die kosten waarvan bij koninklijk besluit werd bepaald dat ze door de overheid gedragen zullen worden.

Actueel betaalt Justitie zowel voor de vermogende als de onvermogende geïnterneerden. De kosten die door de instellingen gefactureerd worden zijn zeer uiteenlopend. Het is belangrijk om dit te harmoniseren

Art. 69

Volgend op de aanbevelingen van de werkgroep internering bij het College van Procureurs generaal, heeft dit ontwerp het artikel 123 van de wet op. Dit artikel introduceerde de terminologie inzake de definiëring van internering, en meer bepaald de notie « geestesstoornis » in plaats van « krankzinnigheid », in artikel 71 van het Strafwetboek betreffende de « onweerstaanbare dwang ». Terecht werd opgemerkt dat door deze aanpassing het toepassingsgebied van artikel 71 sterk zou worden uitgebreid.

Art. 70

Dit artikel beoogt de verwijzing in artikel 592, 2°, van het Strafwetboek naar de huidig geldend regeling aan te passen naar de wet van 2007.

Art. 71

Dit artikel beoogt een wijziging van artikel 126 van de wet dat artikel 76, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek wijzigt dat betrekking heeft op de plaats waar de strafuitvoeringsrechtbanken zetelen.

In het eerste lid wordt de terminologie aangepast aan de nieuwe definitie van het begrip inrichting. Bedoeling is dat de strafuit-

de l'application des peines puissent siéger dans tous les établissements, fédéraux et non fédéraux, où séjournent des internés.

Si les internés séjournent dans des établissements non fédéraux, le choix du lieu de l'audience est laissé au tribunal de l'application des peines. Compte tenu du fait que les internés peuvent être largement dispersés dans diverses institutions de soins à travers le pays, en ce qui concerne les investissements en temps que pourraient entraîner de tels déplacements, il n'est pas possible de toujours laisser les audiences du tribunal de l'application des peines destinées à examiner le dossier se dérouler dans ces institutions.

Il va de soi que lors du choix du lieu où l'audience se tiendra, le tribunal de l'application des peines tient compte des capacités de chaque interné individuel à supporter les déplacements.

Art. 72

Cet article est abrogé puisque la loi, à la suite de la modification des articles 59 à 61, ne confie plus de décisions aux juges uniques.

Art. 73

Cet article modifie l'article 635 du Code judiciaire qui traite de la compétence territoriale du tribunal de l'application des peines. Cette modification comble une lacune dans la loi, à savoir la situation de l'interné qui fait l'objet de plusieurs décisions d'internement. Dans ce cas, la compétence est déterminée par la décision d'internement la plus ancienne encore active.

Art. 74

Cet article remplace l'article 131 qui, dans sa formulation actuelle, n'a plus de sens du fait de l'entrée en vigueur le 1er janvier 2012 de la loi du 26 avril 2007 relative à la mise à disposition du tribunal de l'application des peines. Le nouvel article 131 remplace un renvoi à la législation en vigueur par un renvoi à la loi du 21 avril 2007 dans la loi du 19 décembre 1939 concernant les lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés.

voeringsrechtbanken kunnen zetelen in alle inrichtingen, zowel federale als niet-federale, waar geïnterneerden verblijven.

In het tweede lid worden de principes inzake de plaats waar de strafuitvoeringsrechtbanken moeten zetelen in het kader van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten doorgetrokken naar de voorliggende wet. Ingeval de geïnterneerden verblijven in een inrichting zoals omschreven door artikel 3, eerste lid, tweede en derde streepje — dit betreft psychiatrische afdelingen van een gevangenis, de door de federale overheid georganiseerde inrichting of afdeling tot bescherming van de maatschappij en de forensische psychiatrische centra — dan zullen de strafuitvoeringsrechtbanken daar zetelen, behoudens wat betreft hun uitspraken. Ingeval de geïnterneerde verblijft in een inrichting zoals omschreven door artikel 3, eerste lid, vierde streepje van deze wet — dit betreft de door de overheid erkende inrichtingen georganiseerd door een privé-instelling, een gemeenschap, gewest of lokale overheid en die een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten met de minister van Justitie — kunnen zij zetelen in de inrichting of in de gerechtsgebouwen. Immers, deze inrichtingen zullen misschien niet altijd de infrastructuur ter beschikking hebben om dergelijke zitting te kunnen laten plaatsvinden.

Wanneer geïnterneerden verblijven in niet-federale inrichtingen wordt de keuze van de plaats van de zitting overgelaten aan de strafuitvoeringsrechtbank. Gelet op het feit dat geïnterneerden zeer verspreid kunnen zijn over diverse zorginstellingen in het land, is het, que tijdinvestering die degelijke verplaatsingen met zich mee zouden brengen, niet haalbaar om de zittingen van de strafuitvoeringsrechtbank met het oog op de behandeling van het dossier altijd in deze instellingen te laten plaatsvinden.

Het spreekt voor zich dat de strafuitvoeringsrechtbank bij de keuze van de plaats waar de zitting zal plaatsvinden wel rekening houdt met het vermogen van elke individuele geïnterneerde om met verplaatsingen om te gaan.

Art. 72

Dit artikel wordt opgeheven nu de wet, ingevolge de wijziging van de artikelen 59 en 61, niet langer beslissingen toevertrouwt aan de alleenzetelende rechter.

Art. 73

Dit artikel wijzigt artikel 635 van het Gerechtelijk Wetboek dat betrekking heeft op de territoriale bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechtbank. Deze wijziging komt tegemoet aan een lacune in de wet, met name de situatie van de geïnterneerde ten aanzien wie meerdere beslissingen tot internering bestaan. In dat geval wordt de bevoegdheid bepaald door de oudste interneringsbeslissing die nog actief is.

Art. 74

Dit artikel vervangt artikel 131 dat in zijn huidige bewoordingen geen zin meer heeft door de inwerkingtreding op 1 januari 2012 van de wet van 26 april 2007 betreffende de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank. Het nieuwe artikel 131 vervangt een verwijzing naar de huidige geldende wetgeving door een verwijzing naar de wet van 21 april 2007 in de wet van 19 december 1939 inzake de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders.

Art. 75

Plusieurs acteurs ont toutefois fait remarquer que bien que la loi prévoie à l'article 9 une possibilité d'« incarcération immédiate » calquée sur l'arrestation immédiate dans le cadre de la procédure régulière, elle ne prévoit pas la possibilité pour l'interné d'introduire une demande de libération à l'instar de celle qui est néanmoins prévue à l'article 27 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive. Cette disposition introduit dès lors cette possibilité à l'égard de l'interné. Pour ce faire, l'article 27 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive est adapté.

Art. 75

Verschillende actoren merkten op dat hoewel de wet in artikel 9 wel een mogelijkheid tot « onmiddellijke opsluiting » voorziet geënt op de onmiddellijke aanhouding in het kader van de reguliere procedure, de wet geen mogelijkheid voorziet dat de geïnterneerde een verzoek tot invrijheidsstelling kan indienen zoals dit echter wel voorzien is in artikel 27 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis. De voorliggende bepaling voegt dan ook deze mogelijkheid in ten aanzien van de geïnterneerde. Hiertoe wordt het artikel 27 van de wet van 20 juli 1990 betreffende voorlopige hechtenis aangepast.

Art. 76

Art. 77

Étant donné que le présent projet de loi prévoit que toutes les permissions de sortie, quelle que soit la finalité pour laquelle elles sont octroyées, peuvent être appliquées avec une certaine périodicité, le renvoi à l'article 19 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police doit être adapté en conséquence, étant donné que le contrôle des services de police était réservé aux permissions de sortie octroyées avec périodicité.

Art. 76

Gelet op de opheffing van Titel V door artikel door artikel 58 van dit amendement, moet deze afdeling worden geschrapt.

Art. 78

Cette nouvelle section insérée vise à remplacer un renvoi à la législation en vigueur par un renvoi à la loi du 21 avril 2007 dans la loi du 14 juillet 1994 relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994.

Art. 77

Gelet op het feit dat voorliggend wetsontwerp voorziet dat alle uitgaansvergunningen, ongeacht de finaliteit waarmee ze worden toegekend, met een zekere periodiciteit kunnen worden toegepast, moet de verwijzing in artikel 19 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt dienovereenkomstig worden aangepast, aangezien het toezicht van de politiediensten was voorbehouden voor de uitgaansvergunningen toegekend met periodiciteit.

Art. 79

Cette nouvelle section insérée vise à remplacer un renvoi à la législation en vigueur par un renvoi à la loi du 21 avril 2007 dans la loi du 10 avril 2003 réglant la procédure devant les juridictions militaires et adaptant diverses dispositions légales suite à la suppression des juridictions militaires en temps de paix.

Art. 78

Deze nieuwe afdeling die wordt ingevoegd beoogt een verwijzing naar de huidige geldende wetgeving te vervangen door een verwijzing naar de wet van 21 april 2007 en dit in de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994.

Art. 80

Cet article a pour objet l'abrogation de l'article 149 de la loi. Cette modification apportée à l'article 41 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine avait déjà été introduite par la loi du 27 décembre 2006.

Art. 79

Deze nieuwe afdeling die wordt ingevoegd beoogt een verwijzing naar de huidige geldende wetgeving te vervangen door een verwijzing naar de wet van 21 april 2007 en dit in de wet van 10 april 2003 tot regeling van de rechtspleging voor de militaire rechtscolleges en tot aanpassing van verscheidene wettelijke bepalingen naar aanleiding van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vredestijd.

Art. 80

Dit artikel beoogt de opheffing van artikel 149 van deze wet. Deze wijziging aan artikel 41 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten werd reeds ingevoerd door de wet van 27 december 2006.

Art. 81

Cette nouvelle section insérée vise à remplacer un renvoi à la législation en vigueur par un renvoi à la loi du 21 avril 2007 dans la Loi programme (II) du 27 décembre 2006 en ce qui concerne les frais de justice.

Art. 82

Deze nieuwe afdeling die wordt ingevoegd beoogt een verwijzing naar de huidige geldende wetgeving te vervangen door een verwijzing naar de wet van 21 april 2007 en dit in de Programmawet (II) van 27 december 2006 wat betreft de bepaling inzake de gerechtskosten.

Art. 81

Dit artikel beoogt artikel 155 van de wet, dat betrekking heeft op de overgangsbepalingen, aan te passen gelet op de wijzigingen aangebracht door de voorliggende tekst. Zo wordt de overgangsregeling aangepast wat betreft de veroordeelden die door de minister van Justitie overeenkomstig artikel 21 van de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten zijn geïnterneerd aan de door deze voorgestelde nieuwe regeling. Er wordt een overgangsmaatregel voorzien voor de zaken ten aanzien van diewelke na de laatste beslissing van de commissie tot bescherming van de maatschappij geen advies werd uitgebracht. In dit geval zal het openbaar ministerie de strafuitvoeringsrechtbank vatten opdat deze een beslissing kan nemen. Tot slot wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd teneinde een regeling te voorzien voor geïnterneerden die actueel in een inrichting verblijven die niet wordt erkend door de bepalingen van deze wet. De overgangsbepalingen voorziet dat ze er gedurende één geplaatst kunnen blijven na de inwerkingtreding van deze wet, opdat in tussentijd een nieuwe inrichting voor hen kan worden gevonden.

La ministre de la Justice,

De minister van Justitie,

Annemie TURTELBOOM.